Cumhuriyet ÖZEL EK 2.1.1996 SALI

95'İN İZLERİ

Acısı, tatlısı, hüznü, sevinci birarada yaşadık bu yıl. Aslında bir öncekinden, daha öncekinden farklı olmadı geçen yıl da... Ama değişen birşeyler var , bu insanoğlunun doğasında var, yoksa değişimi nasıl yakalarız ki? Umutları canlı tutup geleceğe sevgiyle, hoşgörüyle bakmanın zamanı.

Dolu dolu 365 gün yaşadık. Savaşın acımasızlığı, siyasetin dansı, dış politikanın kaygan zemini arasında neler neler oldu? 12 ayın dökümü...

1996'dan itibaren Türkiye yeni bir oluşumun içinde. 32 yıllık Avrupa macerasının şimdilik ilk durağı Gümrük Birliği.

Mustafa Ekmekçi, Deniz Som iç siyasetin bir yılını değerlendirdi. Kamil Masaracı, Semih Poroy, Musa Kart ve Nuri Kurtcebe çizgileriyle yıllıkta yerlerini aldılar.

Lale Saribrahimoğlu, Türkiye'nin dış politikadaki sıkıntılarını ilişkilerini değerlendirdi. Edip Emil Öymen, Fuat Kozluklu, Hakan Aksay, Mişel Perlman ve Murat İlem dünya başkentlerinden yazdı.

Avrupa kalite liginde yıldızlar oynar.

EGE PEN, RAL STANDARDI ALDI

Gütezeichen RAL GÜTEZEICHEN KUNSTSTOFF-ERZEUGNISSE Kunststoffenster

Avrupa Birliği'nin resmi kuruluşu olan
"Deutches Institüt für Gütesicherung und Kenn Zeichnung e.V."
RAL yetkilileri, üretim yapan firmada birçok kez ön bilgi vermeden kalite kontrolleri yapar ve herhangi bir kalite sapması saptandığında belgeyi iptal eder.

İş, yıldız olabilecek kaliteye sahip olmakta.
Yüzlerce insana kaliteli ürünler sunabilmekte.
Yakından tanıdığınız ya da kullandığınız TSE Belgeli
EGE PEN ürünleri, Alman RAL Enstitüsü dayanıklılık
testlerinden de geçerek PVC kapı ve pencere sistemlerinde
RAL kalitesine ulaşan ilk ve tek Türk markası oldu.
Avrupa'nın en kaliteli ürünleri arasına giren EGE PEN PVC
Pencere ve Kapı sistemleriyle tanışın.
Avrupa standartlarındaki kaliteye, Avrupa Birliği'ne
şimdiden hazır olan EGE PEN ürünleriyle ulaşın.

EGE PEN
"yapılara egemen"

İzmir Merkez Showroom Tel (232) 425 39 70 (5 hat) • 441 51 00/410 / Necatibey Bul. No.14 Çankaya•İzmir • *İzmir Pamcenter Mağazaları* Alsancak
İstanbul Bölge Showroom Tel (216) 362 97 27 (6 hat) / Kozyatağı Bayar Cad. Gülbahar Sok. No.15 Ege Yıldız Sitesi Kadıköy • İstanbul
İstanbul Rami Tel (212) 563 95 80 • 563 95 89 • 563 95 69 • 563 95 91 / Kışla Cad. Murat paşa Mah. Sanayi Sok. No.16 Bayrampaşa • İstanbul
Beşiktaş Balmumcu Showrom Tel (212) 274 58 97 / Barbaros Bulvarı, Güzel Konutlar, Yuvam Apt. Beşiktaş • İstanbul
Ankara Bölge Showroom Tel (312) 310 31 85 (5 hat) / Rüzgarlı Ege Sok. Ege Yıldız İşhanı Ulus • Ankara
Adana Bölge Tel (322) 351 06 92 / Ordu Cad. No.301020 Adana *Antalya Bölge* Tel (242) 321 39 90 (2 hat) / Ali Çetinkaya Cad. No.105 Antalya

Ege Yıldız ve Ege Pen ZORLU GRUBU kuruluşlarıdır.

Ocak

● Kapatılan Milli Selamet Partisi'nin kayyum raporunda, partinin bir şirket olduğu belirtilerek **"ülke zararına faaliyetleri"** nedeniyle 12 Eylül sonrasının incelemeye alınması istendi. (1)
● 45 yaşındaki Amerikalı ağır sıklet boksör **George Foreman**, Dünya Ağır Sıklet Şampiyonu oldu. (1)
● **Fernando Henfigue Cardosa**, Brezilya Devlet Başkanı oldu. (2)
●Devlet İstatistik Enstitisü'nde göre cumhuriyet tarihinin en yüksek fiyat artışı 1994 yılında gerçekleşti. Enflasyon yüzde 150. (4)
● Basın Konseyi tarafından hazırlanan **"1994 Yılında Türk Basını"** adlı değerlendirmede, 56 gazetecinin tutuklandığı, 38 gazete ve derginin kapatıldığı ve 10 gazete veya derginin [illegible] da bombalandığı belirtildi. (4)
● Sivas katliamı davasında TCK'nin 146. maddesinin uygulanmasını isteyen Hâkim Albay **Ertan Uranga** görevden alındı. (5)
● Başbakan **Tansu Çiller**'in helikopter pisti olarak kullandığı Yeniköy'deki 3 trilyonluk arazi, özelleştirme kapsamından çıkarıldı. (6)
●Yılbaşından bir gün önce evlilik yıldönümünü kutlamak için Opera Pastanesi'ne giden yazar **Onat Kutlar** yaşamını yitirdi. Saldırıyı İBDA-C örgütü üstlendi. (11)
● 1994 yılında uygulamaya konulan ek vergilerden, ekonomik denge vergisinin, 1995 yılından itibaren iki yılda ödenecek gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilmesi öngörülüyordu. Ancak tasarıda yer alan bu hüküm, yasa metninde sessizce değiştirilerek **"Ödenen ek vergiler, gelir kabul edilemez ve mükellefe iade edilemez"** ibaresi konuldu. Böylelikle hükümet, 20 trilyonluk vergiyi ödemekten kurtuldu. (10)
●Başbakan Tansu Çiller, memura yüzde 40 zam sözü verdi. (11)
● ANAP, DYP ve SHP, 21 maddelik anayasa değişikliği konusunda uzlaşmaya vardı. 24. madde, paket dışında bırakıldı. (12)
● Başbakan, İstanbul Yeniköy'de kendine ait Sait Halim Paşa Yalısı'na komşu olan Turban'a ait Carlton arazisi için **"satın"** talimatı verdi. (12)
●Diyarbakır'ın Gaztepe bölgesinde Skorsky tipi bir helikopterin düşmesi sonucu 6 asker şehit oldu. (13)
● Uluslararası Nâzım Hikmet Şiir Ödülü'nü şair **Adonis** kazandı. (14)
● Yazar Onat Kutlar, Aşiyan Mezarlığı'nda toprağa verildi. (14)
● ANAP İstanbul İl Teşkilatı, pahalılık mitingi düzenledi. (14)
● TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**, Cengiz Polatkan Özel Ödülü'nü aldı. (15)
● Gözaltında kayıpları protesto etmek için Kadıköy İskele Meydanı'nda düzenlenen eylemde 17 kişi gözaltına alındı. (15)
● Uğur Mumcu Meydanı'nın adını Şehitler Meydanı olarak değiştiren DYP Belediye Başkanı **Fahrettin Tan,** Susurluk'ta Uğur Mumcu Anıtı'nı keleşlerle sökerek kaldırttı. (15)
●**Saddam Hüseyin**, Kürt liderlere görüşme önerdi. Türkiye'nin Kürt liderlere yönelik görüşme çağrısına, taraflarca olumlu yanıt başladı. (16)
● Japonya'nın Osaka ve Kobe şehirlerinde meydana gelen 7.2 şiddetindeki depremde ilk belirlemelere göre 1800 kişi öldü. (16)
● 20 aralıkta yapılan bir günlük iş bırakma eylemine katılan 25 PTT çalışanı, Olağanüstü Hal Bölgesi'ndeki çeşitli illere sürgün edildi. (17)
● Çöp vergisine yüzde 53.8 zam geldi. (17)
● 25 PTT çalışanının sürgün edilmesine tepki gösteren İstanbul'da çalışan 14 bin PTT çalışanı, iş bıraktı. (18)

11 Ocak

Gazetemiz yazarı Onat Kutlar yaşamını yitirdi. Yılbaşından bir gün önce bombalı saldırıya uğramıştı.

● **"Kamu Görevlileri Sendikaları Toplusözleşme ve Grev Kanunu Tasarısı"**, Adalet Komisyonu'nda görüşülürken **"grev hakkına ilişkin hükümler"** çıkarıldı. **"Grevsiz sendika hakkı"** TBMM Adalet Komisyonu'ndan geçti. (18)
● Rus birlikleri, Çeçenya'nın başkenti Grozni'deki Başbakanlık Sarayı'nı ele geçirdiler. (19)
● Ülkücü mafyanın önde gelen lideri **Alaattin Çakıcı,** eski eşi **Uğur kılıç**'ı Uludağ'da bir kiralık katile öldürttü. (20)
● Özçelik-İş Sendikası, Kandemir AŞ'yi devralacak şirkette yönetime girmeme kararı aldı. (20)
● **Uğur Mumcu** adına düzenlenen koşuda, erkeklerde **Erdal Gündüz,** bayanlarda **Dudu Yentür** birinci oldu. (21)
●52. Altın Küre Ödülleri sahiplerini buldu. En iyi drama dalında **"Forrest Gump"**, en iyi müzikal-komedi dalında ise **"Aslan Kral"** aldı. (22)
●Uğur Mumcu'nun katillerinin bulunması amacıyla toplanan 1 milyonu aşkın imza, Uğur Mumcu Cinayetini İzleme Komitesi adına **Önder Sav** tarafından TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**'a verildi. (23)
●Hiroşima Fonu'nun 1994 yılı ödülü, Stockholm'de yapılan törenle yazar **Aziz Nesin** ve **Muhammed Talbi'**ye verildi. (23)
● Uğur Kılıç'ın babası **Dündar Kılıç, Ahmet Özal** ve **Semra Özal** ile Ankara'daki üst seviyede bir MİT yetkilisinin, kızının öldürülmesiyle ilgili olduğu iddiasını ortaya attı. (23)

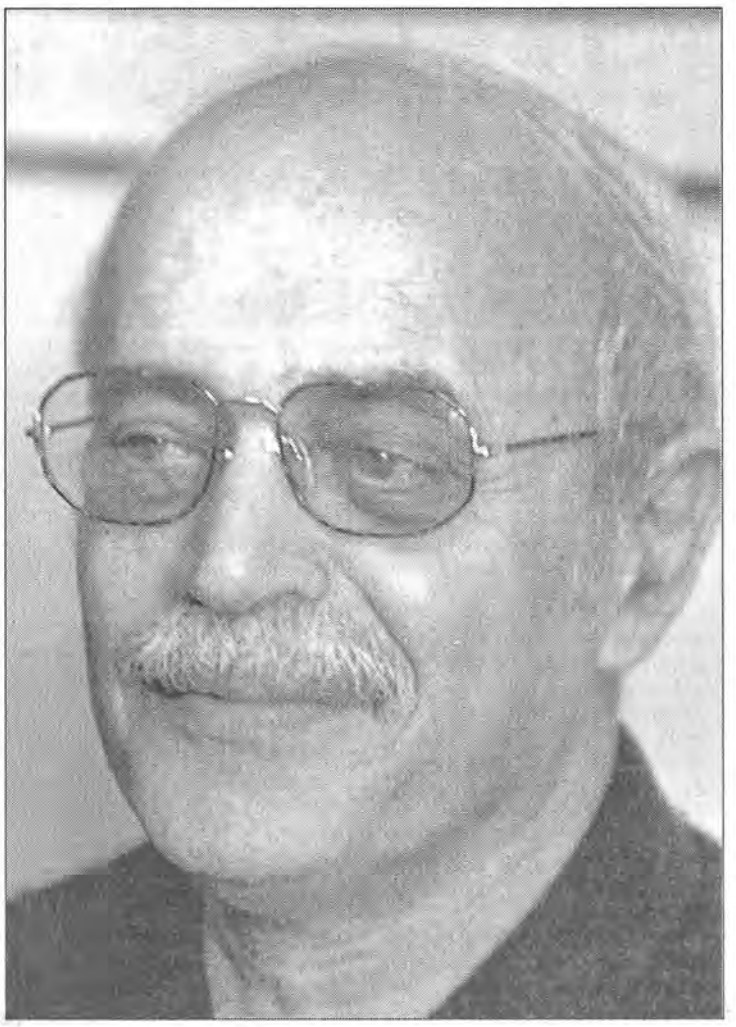

Yazar Onat Kutlar yeni yılın ilk ayında yitirdiklerimizden.

● Uğur Mumcu, ölümünün ikinci yılında tüm Türkiye'de düzenlenen gösterilerle anıldı. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel. "Katiller eninde sonunda bulunacaktır" dedi. (24)
● Rusların, Auschwitz Toplama Kampı'nın Nazilerden kurtuluşunun 50. yılı için anma törenleri yapıldı. (27)
● Sivas katliamını değerlendiren Danıştay, Tugay Komutanlığı'nı duruma geç müdahele etmekle suçladı. (27)
● İstanbul'da Merdivenköy ve Zeytinburnu araç muayene istasyonlarında yapılmaya başlanan egzoz ölçümlerinde gerekli parometrelerin üzerinde değerler çıkan araçlarda plaka söküm işlemine başlanıldı. (27)
● SHP-CHP bütünleşme kurultayı fiyaskoyla sonuçlandı. SHP yönetimi, tek aday üzerinde anlaşmaya varılamadığı gerekçesiyle salona gelmedi. (28)
● Ankara'da Batıkent Uğur Mumcu Mahallesi Yasemin Parkı'nda, Uğur Mumcu büstü açıldı. (28)
● SHP Genel Merkezi'nde görüşen **Deniz Baykal** ve **Murat Karayalçın, "Genel Başkan Çetin, çatı CHP"** formülünde uzlaştıklarını açıkladılar. (29)
● Haltalık bir gazetede yayımlanan yazısı nedeniyle 8 aydır tutuklu olan Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı **Münir Ceylan** tahliye oldu. (29)
● Cezayir'de park edilmiş bir arabaya konan bombanın patlaması sonucu, 38 kişi öldü, 256 kişi yaralandı. (30)
● 20 aralık eylemine katılan memurların, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne yapılan atamaları geri alındı. (30)
● ABD Dışişleri Bakanlığı, Yunanistan'ı insan haklarına saygılı olmaya çağırdı. (31)
● Kilis ilçesinin MHP'li Belediye Başkanı **Burhan Kerküklü,** uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. (31)

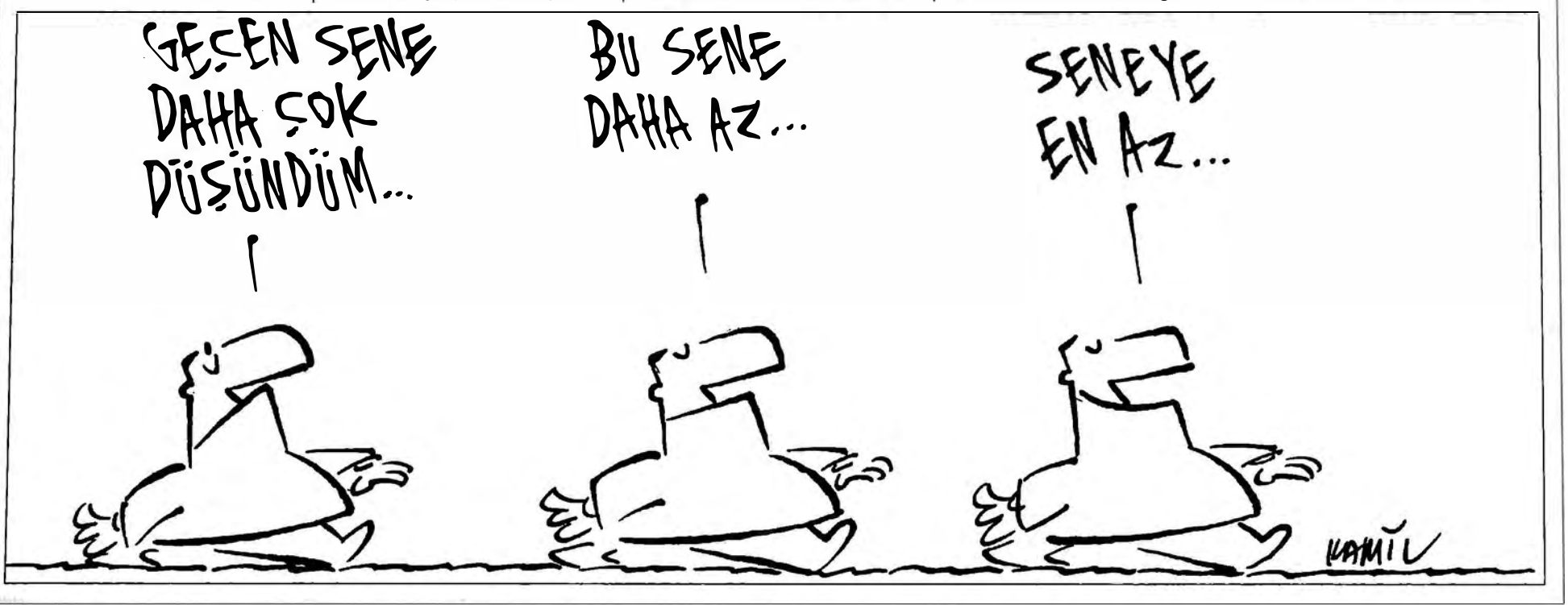

Gümrük birliği kapısından girdik

İkinci Dünya Savaşı'nın yıkıntılarından, *'birleşme'* idealini yaratan Avrupa, 1957 yılında bunun önemli bir adımı olan Roma Anlaşması'na imza attı. Böylece, Fransa, Almanya, İtalya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'un dahil olduğu Ortak Pazar, yani Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) kurulmuş oluyordu. Türkiye, 31 Temmuz 1959 tarihinde, AET'ye ortak olmak için başvurdu. 10 Mayıs 1960'ta toplanan AET Bakanlar Konseyi, Türkiye ile gümrük birliği görüşmelerinin 7 Haziran 1960'ta başlatılmasını kararlaştırıyordu, ancak 27 Mayıs'ta silahlı kuvvetlerin yönetime el koymasıyla tarih ertelendi. Türkiye ile AET arasındaki ortaklığın temelini oluşturan Ankara Anlaşması, 12 Eylül 1963 yılında imzalandı ve Aralık 1964'te yürürlüğe girdi. Türkiye ile AET'nin oluşturduğu ilk Karma Parlamento Komisyonu da, 1966 yılında Brüksel'de toplandı. Türkiye'nin topluluğa tam üye olmasını hedefleyen Ankara Anlaşması'na ek niteliği taşıyan ve iki tarafın gümrük duvarlarını 22 yılda sıfırlamasını öngören Katma Protokol de, 23 Kasım 1970'te Brüksel'de imzalandı. Bu arada, Danimarka, İngiltere ve İrlanda'nın 1972 tarihindeki katılımıyla, topluluktaki üye sayısı dokuza çıkmıştı. Türkiye, 1976 yılında tek yanlı bir kararla uyum taahhütlerini durdururken, topluluk, sanayi mallarında Türkiye'ye karşı uyguladığı gümrükleri tedrici olarak kaldırmaya devam etti. Yunanistan'ın tam üyelik anlaşmasına imza koyduğu 1979 yılında, topluluktan Türkiye'nin de tam üyelik başvurusunda bulunması yönünde bir talep geldi. Türkiye bu tarihi fırsatı kaçırırken, Yunanistan, 1981 yılında AT'ye tam üye olmuştu. 12 Eylül 1980 askeri darbesi ise tam üyeliğin artık gündemden düşmesi için sonun başlangıcı oldu. Siyasi partilerin kapatılması, demokratik hakların rafa kaldırılması, tutuklamalar ve düşünce suçlularının çarptırıldığı cezalar, Ortaklık Anlaşması'nın askıya alınmasına yol açtı, ilişkiler fiilen dondurulmuş oluyordu. İspanya ve Portekiz, topluluğa tam üye olduğu 1986 yılında, askeri darbeden sonra dondurulan Türkiye-AT ilişkileri, Ortaklık Konseyi'nin toplanmasıyla yeniden başlamış oldu, ancak 1 Aralık 1986'da başlaması öngörülen serbest dolaşım hakkı, topluluk tarafından gündemden düşürüldü, Türkiye de bu konuda sessiz kalmayı tercih etti. Türkiye'nin Nisan 1987'deki tam üyelik başvurusu ise reddedildi. Topluluk ile Türkiye arasındaki ilişkiler Ortaklık Konseyi'nin toplanmasıyla 1991'de yeniden canlanmaya başladı. 1992'de Türkiye ithalat rejiminde yaptığı değişikliklerle toplam koruma oranlarını AT ve EFTA için yüzde 22, üçüncü ülkeler için yüzde 26 oranında azalttı.
1992'de imzalanan ve 1993'te yürürlüğe giren Maastricht Anlaşması ise Avrupa'nın yönünde önemli bir değişikliğe işaret ediyordu. Ekonomik birliğin tamamlanması ve daha da ötesi siyasi birliği öngören Maastricht süreci ile topluluk kendi iç sorunlarına daha fazla yöneliyor, Sovyetler Birliği'nin çökmesi ile demokratik rejimlere geçen eski Doğu Avrupa ülkeleri ve Baltık ülkeleri ile de bütünleşme sürecinin başlatılması ilk kez gündeme geliyordu. Gümrük birliğine en çok sahiplenen lider görüntüsü veren **Tansu Çiller**'in güneydoğu politikaları sonucu, DEP milletvekillerinin Meclis'ten atılması ve milletvekillerinin tutuklanması, süreci baltaladı. Avrupa Parlamentosu, 28 Eylül 1994'te, DEP milletvekillerinin duruşmaları sona erene dek Karma Parlamento Komisyonu çalışmalarını dondurma kararı aldı. 35. Ortaklık Konseyi, Avrupa Parlamentosu (AP) tavsiye kararına karşın, 19 Aralık 1994'te toplandı ancak, gümrük birliği kararının alınmasını 6 mart tarihine erteledi. 1 Ocak 1995'te İsveç, Finlandiya ve Avusturya da AB'ye tam üye olurken, aralıktan mart ayına kadar yoğun bir diplomatik trafik yaşandı. Yunanistan, Türkiye'nin gümrük birliğine dahil edilmesi karşılığında Kıbrıs Rum Kesimi ile tam üyelik görüşmelerinin başlatılması için kesin bir tarih verilmesi koşulunu öne sürdü. Türkiye, Yunanistan vetosu kalksın diye tavizler verince 6 martta gümrük birliği karar metni çıktı.
Ancak, Türkiye'nin uyum yasalarını çıkarıp çıkarmadığı yıl sonuna doğru bir kez daha gözden geçirilecek ve AP'nin de onayı gerekecekti.
31 Ekim 1995'te, iki tarafın da teknik yükümlülüklerini yerine getirdiği belirtilerek, gümrük birliği için yeşil ışık yakıldı. Bundan sonra, Türkiye'de demokratikleşme konusunda yeterince adım atılmadığını savunan AP'yi ikna turları başladı. TMY'nin 8. maddesinde yapılan değişiklikle, 2'si DEP milletvekili olmak üzere 100'e yakın düşünce suçlusunun serbest bırakılması da buna katkıda bulundu. AP Dış İlişkiler Komitesi, 11 Aralık 1995 tarihinde gümrük birliğinin onaylanmasına evet derken, 13 aralıkta toplanan AP de gümrük birliğine evet dedi.

Gümrük birliği ne getirecek ne götürecek

Fiyatlar: Gümrüklerin sıfırlanmasıyla birlikte, Avrupa'dan ithal edilecek malların ucuzlayacağı sanılıyordu. Devalüasyon ve özel tüketim vergisi ile fiyat dengelenecek. Otomotiv, beyaz eşya ve elektronik eşya ucuzlamayacak. Patent yasası nedeniyle ilaç pahalılaşacak.

Yatırım ve istihdam: Gümrük birliği ile Avrupa sermayesinin Türkiye'ye akacağı, istihdamın artacağı savunuluyordu. Makroekonomik dengesizlikler giderilmeden yabancı sermayenin Türkiye'ye akın etmesi mümkün görünmüyor. Rekabet gücünden yoksun olan küçük ve orta ölçekli işletmelerin krize girmesi, işsizliği arttıracak.

İhracat: Kısa ve orta vadede Türkiye'nin dış ticaret dengesinde açık yaşanması bekleniyor. Tekstil ve hazır giyimde kotaların kalkması ihracat artışı sağlayacak; ancak Avrupa, kayıt dışı işgücü, çevre standartlarına uyum gibi gerekçelerle tarife dışı engellere başvurabilecek.

Döviz: İhracatın artması ve yabancı sermayenin gelmesiyle döviz varlıklarının artacağı, bu yolla makro ekonomik dengelerin düzeleceği ifade ediliyordu. Ancak, gümrüklerin sıfırlanmasıyla ithalat ucuzlayacağından, ithalatı frenlemek ve ihracatı arttırmak için döviz kurları yükseltilecek.

Serbest dolaşım: Türkiye'nin Ankara Anlaşması'ndan doğan bu hakkı, daha 1986 yılında gündemden düştü. Türkiye de bu konuyu bir daha gündeme getirmedi.

Mali yardım: Türkiye'nin gümrük fonlarının kalkmasından uğrayacağı kayıp, yıllık 2 milyar dolar olarak hesaplanırken AB, Türkiye'ye beş yıl için yaklaşık 3 milyar dolar proje kredisi verecek.

Tarım: Tarım ürünleri gümrük birliği anlaşması kapsamı dışında bırakıldığından çiftçi, ürününü uluslararası piyasa değeri üzerinden Avrupa'ya satamayacak.

Uzun ince yolun ucu 1995'te göründü

8-10 Aralık 1994: Almanya'nın Essen kentinde düzenlenen Avrupa Birliği zirvesinde, Yunanistan vetosu ve DEP davası, Türkiye'nin 1 ocakta gümrük birliğine geçmesine yeşil ışık yaktırmadı. Türkiye'nin çağrılmadığı zirvede, topluluk üyesi ülkeler ile altı Doğu Avrupa ülkesinin liderleri bir araya geldi.

15 Aralık 1994: Avrupa Parlamentosu, insan hakları gerekçesiyle gümrük birliği (GB) görüşmelerinin askıya alınmasını, 19 aralıktaki Ortaklık Konseyi toplantısının ertelenmesini istedi.

19 Aralık 1994: Ortaklık Konseyi toplandı, fakat Yunanistan engeli yüzünden anlaşma imzalanmadı. 6 martta ikinci bir Ortaklık Konseyi'nin toplanması kararlaştırıldı.

6 Şubat 1995: AB Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda, GB konusunda bir ilke anlaşmasına varıldı.

15 Şubat 1995: AP, insan hakları ihlallerinin GB'ye olanak tanımadığı, ancak son sözünü ekim ayında söyleyeceğini açıkladı.

3 Mart 1995: Konsey toplantısına üç gün kala her şey belirsizliğini korurken, AB, Kıbrıs'ın tam üyelik konusunun AB'nin iç sorunu sayılması gerektiğini açıkladı.

6 Mart 1995: Ortaklık Konseyi Toplantısı'nda, karar metni imzalandı. Anlaşmanın yıl sonunda yürürlüğe girmesi öngörülürken, teknik yükümlülüklerin ekim ayında son kez gözden geçirilmesi ve AP onayı gerekliliği metinde yer aldı.

6 Haziran 1995: ABD'nin AB nezdindeki büyükelçisi **Stuart Eizenstat, "AP'nin gümrük birliğini onaylayacağına dair güçlü bir kanım var"** diye konuştu.

9 Haziran 1995: Gümrük birliği yasaları için hükümete yetki veren yasa tasarısı kabul edildi

10 Haziran 1995: Devlet Bakanı **Ayvaz Gökdemir**'in, incelemeler yapmak üzere Türkiye'ye gelen Sosyalist Grup Başkanı **Pauline Green**, Yeşiller Grup Başkanı **Clodia Roth** ve Radikal Grup Başkanı **Catherine Lalumire** için kullandığı **"fahişe"** sıfatı krize neden oldu.

27 Haziran 1995: 15 temmuzdaki teknik değerlendirme öncesi, gümrük birliği ile ilgili önemli yasalar KHK ile kabul edildi.

20 Eylül 1995: Dör yıl süren DYP-CHP koalisyonunun dağılması, gümrük birliği için sosyal demokrasi kozunun elden çıkmasına neden oldu

27 Ekim 1995: TMY'nin 8. maddesindeki değişiklik Meclis Genel Kurulu'nda kabul edildi. İleriki tarihlerde 100'e yakın tutuklu serbest bırakılırken, tutuklu DEP milletvekillerinden ikisinin tahliyesine karar verildi.

30 Ekim 1995: Lüksemburg'da toplanan 37. Dönem Ortaklık Konseyi, Türkiye'nin gümrük birliği için gerekli teknik yükümlülükleri yerine getirdiğine karar verdi.

31 Ekim 1995: AP Dışişleri Komisyonu toplantısında konuşan raportör **Carlos Carnero**, oylamanın seçim sonrasına ertelenmesini önerdi.

8 Kasım 1995: AP'nin sol kanadındaki grup başkanları, Brüksel'de bir araya gelerek Saharov Ödülü'nün **Leyla Zana**'ya verilmesini kararlaştırdı.

13 Kasım 1995: Sosyalist Grup Başkanı **Pauline Green**, gümrük birliğinin ertelenmesi için oylama yapılmasını engelledi. Hıristiyan Demokratlar, gümrük birliğinin 13 aralıkta yapılmasına karar verdi.

16 Kasım 1995: Aralık ayı genel kurul gündemini belirlemek için toplanan Başkanlar Divanı, gündeme 13 aralık için gümrük birliği oylamasını koydu.

22 Kasım 1995: AP Dış İlişkiler Komisyonu, GB oylamasının 11 aralık pazartesi günü Strasbourg'da yapılmasını kararlaştırdı. GB'nin seçim sonrasına ertelenmesi önerisi, 15'e karşı 40 oyla geri çevrildi. Kasım ayı içerisinde GB'ye yönelik diplomatik girişimler çeşitli düzeylerde yoğunlaştırıldı. Almanya, Fransa, İspanya, İngiltere başta olmak üzere, Türkiye'ye verilen destek açıklandı. Sosyalist Grup ve Hıristiyan Demokratlar, GB'ye onay vereceklerini açıkladı.

11 Aralık 1995: AP Dış İlişkiler Komisyonu, GB'ye yeşil ışık yaktı.

13 Aralık 1995: AP, gümrük birliğini onayladı.

Çok laf edilip az iş üretilen bir yıl

ŞÜKRAN SONER

1995'e iyimser bakarken, 1994 kadar kötü olamayacağı umuduna dayanmıştık. Daha iyiyi getirecek somut koşullar yoktu. 1995 tam da böyle, 1994 ve öncesinin olumsuz koşullarının kökleşmesi, bol arayış ve soyutta kalan tartışmalarla geçti. Ekonomik kriz atlatılmıştı. Ancak kitlelerin özverisi, bedel ödemesi ile sağlanan birikim, ekonominin toparlanmasını, yatırımları değil, rant gelirlerinin katlanmasını getirmişti. Sonuç olarak kitleler gümrük birliğine girilmesi, dünyaya açılma, yabancı sermayenin gelmesi, büyük ve güçlü Türkiye yaratılacağı düşleri ile bir yıl daha oyalanırken 1994 kadar hızlı olmasa da küçümsenmeyecek ek yoksullaşmayı, işsizliğin büyümesini, kazanılmış haklardan kayıpları yaşadılar. Parası olanlar, aynı sermayenin üretimde kullanılmasından çok daha yüksek kazançları, hiç bedeli, emeği, vergisi olmadan, öncelikli iç borçlanma ile bağlantılı yüksek faiz gelirlerinden, haksız kazanç yollarından sağlamak üzere, sabah akşam piyasa hareketlerinin peşinde koştular. Parası olmayanlar, bu yıl patlayan medyanın promosyonları ile avundular. Birkaç promosyonu alabilmek, konuklarına yabancı marka tabak-çanak, masa örtüsü ile gösteriş yapabilmek üzere hanımlar, aile bütçelerini biraz daha kırparak aynı gazeteden ikili-üçlü, birkaç gazete birden, okumadan alır oldular. Çalışmadan para kazanılan, okunmadan gazete satılan bir ülke olma onurunu(!) kazandık. Bu arada kimileri de çalışma, bir şeyler yapma alışkanlıklarını yok edemeyerek gerek siyasal gerekse ekonomik anlamda iktidarın kapıları kapatan uygulamalarına meydan okurcasına, yeni üretim odakları yarattılar. Anadolunun her yanından fışkıran yeni yatırımlardan, işletmelerden sıkça söz edilir, örnekler verilir oldu. Türkiye'de ekonominin, işletmelerin kendi başına da ayakta duracak kadar geliştiği, güçlendiği tezleri ortaya atıldı. Olayın çok önemli bir boyutu gözlerden uzak tutularak Türkiye'de zaten hep var ve güçlü olan kayıt dışı ekonomi, belirsiz, başıboş ortamda daha da güçlenmiş, kayıtlı ekonomi de önemli bölümü ile kayıt dışı ekonomiden beslenen bir nitelik kazanmıştı. Kayıtlı iş yerlerinde yan şirketler, taşaron uygulamaları ile üretimin ve çalışanların ağırlıklı bölümü kayıt dışına kaydırılırken diğerleri de sendikal alanın dışına çıkarılarak işçilik daha da ucuzlatılmıştı. Gümrük birliğinde ortak ilişkilere, standartlara hazırlanmakta olan, dünyaya açılma savındaki işletmelerimiz, bir yandan yabancı ortaklarla birleşmeyi, özünde çok uluslu şirketlerin Türkiye temsilciliklerine dönüşmeyi seçtiler. Diğer yandan da çağdaş liberalizmin felsefesinin içine yerleşmiş **"işçi-işveren-hükümet"** üçlü ilişkisinin yerine, **"müşteri-işletme-işçi"** üçlüsünü koymaya kalkıştılar. Siyasi iktidar, hükümet ve sendikalarla olan ilişkilerini elden geldiğince kopardılar. Özeti üretimin, kazancın, sonuçları olan ücretlerin yükselmesi, sendikal haklar, daha çok vergi, sosyal devlet, sosyal paylaşım ilkelerinin daha ciddi boyutlarda rafa kalktığı bir yıl yaşandı. Kaçınılmaz işsizlik, sendikasız çalıştırma, ucuz işçilik büyüdü. Devlet küçüldü. Sosyal devlet yükümlülüklerinden vazgeçildi. Eğitim, sağlık hizmetleri çok daha ağır kısıtlamalar yaşadı. Devlet bütçesinin açıkları, KİT'ler hedef alınarak özelleştirme ve işçilerin, kamu çalışanlarının hakları kısıtlanarak giderilmeye çalışıldı. Özelleştirme uygulamaları birbirinden ağır yağmalama skandallarına neden olurken beklenen geliri ve gelişmeyi getirmedi. Kamu çalışanlarının ücret artışları, yine çok düşük düzeylerde kaldı. Kamu çalışanlarının sendikal hakları da bir yıl daha geçiştirilerek verilmedi. Kamu işçilerinin bir yıl önceki sözleşme farklarının 6 ay gecikmeli ödenmesi hak gaspının üzerine, bu yıl toplusözleşme kavgası eklendi. Hemen hemen bütün yılı önce 600 bin sandığımız, sonra 540 bin olduğu söylenen, aslında çok daha az olduğu bilinen kamu işçilerinin ücret tartışması, toplusözleşme uyuşmazlığı tartışması ile geçirdik. Gerek hükümet gerekse sendikalar ayları, kısır bir **"sıfır zam"** tartışması, gerçekte toplu pazarlık masasına oturmadan, sorunu erteleyerek geçirdiler. Sonra zaman, yasal takvim zorlayınca, grevler, grev yasaklama kararları, mitingler, koalisyon tartışması ile iç içe yaşandı. İşçinin meydanlardaki, grevdeki gücü sonunda imzalanan sözleşmelere yansıtılamadı. Kamu işçisi, enflasyon karşısında gerçek ücretini önemli ölçülerde aşağı çeken, ancak yıllardır ücreti daha da aşağı çekilmiş özel sektör işçisine, kamu çalışanına göre kendisini iyice gösteren bir ücrete mahkûm kaldı. Özel sektörde devam eden sendikasızlaştırmaya karşı işçi hareketi yine sesiz kaldı. Sendikasızlaştırma, işçi çıkarma, taşeronlaştırma uygulamalarına karşı savaşma, yeniden örgütlenme gücünü kendinde bulamayınca, üye kayıplarını gizleyerek zayıflığını saklama yolunu seçti. Bugün gelinen noktada özel sektörün tümünde sendikal haklarını kullanabillen işçi sayısı böylece, sadece oransal değil, sayısal gerileme ile de 250 binlere düştü.

Bu yıl parlamentodan sendikacılara rüşvet niteliğinde seçilme hakkı, genel kurulların 4 yılda bir yapılması değişiklikleri yanında çok küçük önemsiz kimi maddeler geçti. Anayasa değişikliğinin zorunlu gördüğü yasaklar bile, kamu çalışanlarının yasakları ile birlikte yerinde kaldı. 12 Eylül'ün getirdiği, ILO'nun Türkiye'yi her yıl uyardığı bütün yasaklar, imzalanan ILO sözleşmelerinin gerekleri rafta kaldı.

Ve bu yıl sendikalarda genel kurulllar yaşandı. Hemen hemen aynı olumsuz sendikal yapılanma, bu kez dört yıl iktidarda kalmak üzere, sendika içi demokrasi biraz daha sıfırlanmış olarak görevde kaldı. Bu tabloda 1996, halk yığınlarına, çalışanlara, işçilere, ekonomiye neler getirebilir? Geçenin olumsuzluğuna bakıp gelen yılın olumlu bir şeyler katacağı umudu ile nice güzel günler, mutlu yıllara...

Şubat

● Haliç Köprüsü'nün ayağına bomba yerleştirmek isteyen bayan militan, bombanın elinde patlaması sonucu öldü. (1)
● Gazeteci **Abdi İpekçi,** öldürülüşünün 16. yıldönümünde Zincirlikuyu Mezarlığı'ndaki kabri başında anıldı. (1)
● Türkiye genelinde gerçekleştirilen bir günlük iş bırakma eylemi sırasında Gaziantep'te derse girmeyen 250 öğretmen hakkında soruşturma açıldı. (1)
Can Yayınları tarafından basılan ve 20 edebiyatçının yazılarının bulunduğu **"Düşünce Özgürlüğü ve Türkiye"** adlı kitap, **Yaşar Kemal**'in yazıları nedeniyle DGM kararıyla toplatıldı. (2)
● 1995 yılı süper enflasyonla başladı. **Tansu Çiller** kendisine ait olan cumhuriyet tarihinin en yüksek enflasyon rekorunu, toptan eşyada yüzde 156, tüketicide de yüzde 130.6 ile yeniden kırdı. (4)
● İsveç'in müzik dalında verdiği ve birçokları tarafından 'müziğin Nobeli' olarak adlandırılan Uluslararası Polar Ödülleri'ni **Elton John** ve viyolonsel ustası **Mstislov Rastropoviç** aldı. (4)
● Yürürlüğe giren Ortaöğretim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliği'nde iffetsizliği belirlenen öğrencilerin örgün eğitim dışına çıkarılması öngörüldü. Yönetmelikte, okul müdürlerine de **"Kız öğrencilere bekâret kontrolü yapabilme yetkisi"** tanınıyor. (5)
● Üniversiteler yayın yönetmeliğinde yapılan değişiklikle yazarların telif hakkı oranları arttırıldı.(6)
● Ankara'nın, **"Kıbrıs sorunu ve Türkiye'nin AB ile gümrük birliğine geçişi arasında bağlantı kurulmasına izin verilmeyeceği"** açıklamalarına karşın, Brüksel'de yapılan AB Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda, Yunanistan'ın Türkiye'nin gümrük birliğine geçişi üzerindeki vetosunu kaldırması karşılığında Kıbrıs Rum tarafına AB'ye tam üyelik için müzakere takvimi verilmesi benimsendi. (7)
● Aydın'daki Nysa antik kentinin tiyatrosu üçüncü kez soyuldu. Tiyatronun içine vinç ve kamyon sokan kaçakçılar tonlarca ağırlıktaki üç tarihi eseri çaldı. (9)
● Milli Eğitim Bakanı **Nevzat Ayaz,** Ödül ve Disiplin Yönetmeliği'nin yeniden düzenlenmesi için çalışmalara başlanacağını açıkladı. (9)
● EBK'nin RP'ye yakınlığı ile bilinen Hak-İş Konfederasyonu

24 Şubat

Tüketicinin Korunmasına İlişkin Yasa Tasarısı kabul edildi.

önderliğindeki Ortak Girişim Grubu'na satılmasını onaylayan Özelleştirme Yüksek Kurulu, kamuoyunun yoğun tepkisi üzerine kararını iptal etmek zorunda kaldı. (10)
● Milli Eğitim Bakanlığı, DYP Çanakkale Milletvekili **Süleyman Ayhan**'ın, 1990-1991 öğretim yılından itibaren okullarıyla ilişiği kesilen öğrencilere af çıkarılmasına ilişkin yasa teklifine olumsuz yanıt verdi. (12)
● Kitaba uygulanan vergi yüzde 8'e çıkarıldı. (12)
● Diyarbakır'ın Dicle ilçesi Kelekçi ve Boğazköy köyleri arasında güvenlik kuvvetlerince düzenlenen operasyonlarda, 33 terörist öldürüldü. (14)
● Hükümet, IMF'yi dikkate alarak kamuda çalışan işçilerin ücretlerini yılın ilk altı ayında dondurmaya yönelik planı resmen açıkladı. (15)
● UNICEF, Türkiye'nin geri kalmış gecekondu bölgelerinin iyileştirilmesine yönelik olarak örnek çözüm modeli geliştirmeyi amaçlayan projelerinin pilot çalışmasını Gaziosmanpaşa'da başlattı. (16)
● İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, eski Emlakbank Genel Müdürü **Engin Civan**'ın not defteri ve ajandasında bulunan hesapların, **Semra Özal, Zeynep Güngör Özal** ve **Efe Özal**'a ait olduğu iddiaları üzerine Özallar'ın İsviçre'deki hesaplarının incelenmesine karar verdi. (17)
● SHP ve CHP, toplanan ortak kurultayda CHP'de birleşti. Bütünleşen solun liderliğine oybirliğiyle seçilen **Hikmet Çetin,** koalisyonda kalma koşulunu **"sermayenin emek üzerindeki baskısına son vermesi"** olarak açıkladı. (18)
● Futbol Federasyonu, yeni bir karar alarak seyircinin çirkin, edebe aykırı hareketleri ile oyuna fiili müdahaleleri sonucu oyunun tatil edilemeyeceğini belirtti. (18)
● İslami esaslara göre bankacılık faaliyetinde bulunacak olan İhlas Finans Kurumu AŞ resmen kuruldu. (19)
● Başbakan **Tansu Çiller**'in annesi **Muazzez Çiller** öldü. (20)
● 45. Altın Ayı Ödülü'nü, **"L'Appot"** filmi kazandı. (20)
● **Elton John** yaşamı boyunca yaptığı çalışmalar nedeniyle 'popun Oskarı' diye nitelendirilen Brit Ödülü'ne değer görüldü. (21)
● Devlet Bakanı **Bekir Sami Daçe,** Türk Hava Yolları grevinin **"milli güvenlik gerekçesiyle"** ertelendiğini açıkladı. (22)
● Alman makamları, RP'nin seçim kampanyası için Almanya'dan **Süleyman Mercümek** kanalıyla 600 bin dolar aktarıldığını belgeledi. (23)
● Bakanlar Kurulu'nun ertelemesine karşın HAVAŞ'ın 2 bin 300 çalışanı greve çıktı. (23)
● Ülkücü öğrencilerin sol görüşlü öğrencilere saldırmasıyla başlayan gerginlik yüzünden Marmara Üniversitesi'nde çıkan olayda, 3 öğrenci bıçaklandı, 120 öğrenci gözaltına alındı. (24)
● Tüketicinin Korunmasına İlişkin Yasa Tasarısı kabul edildi. Buna göre, tüketici mahkemeleri kurulacak, tüketici konseyi oluşturulacak, yaşlı ve küçükleri istismar edici reklam yapılamayacak, reklam kurulu oluşturulacak, tehlikeli mallara açıklayıcı bilgi getirilecek ve tüketicinin bozulan malı değiştirme istemi reddedilemeyecek. (24)
● Sedat Simavi Ödülleri 18. kez sahiplerini buldu. (24)
● Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Ermenistan'a, 'Azeri topraklarından çekilin' uyarısında bulundu. (25)
● Adnan Keskin CHP Genel Sekreterliği'ne seçildi. (25)
● Milli Güvenlik Kurulu, 10 ilde devam eden **"olağanüstü hal uygulamasını"** 4 ay daha uzattı. (25)
● Orhan Apaydın Demokrasi ve Barış Vakfı'nın ödüllerine **Onat Kutlar** ve **Aziz Nesin** değer görüldü. (26)
● Kuzey Irak'ın Zaho kentinde bulunan kalabalık bir ticari merkezdeki arabaya yerleştirilen bombanın patlaması sonucu 54 kişi öldü, 80 kişi yaralandı. (27)
● Japon Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, Japon hükümetinin, iki yıllık bir süre için Japon firmaların Türkiye'ye yönelik faaliyetlerinin garantisi kapsamında 500 milyon dolarlık bir kredi zinciri oluşturmayı kararlaştırdıklarını açıkladı. (27)
● Birleşmiş Milletler askerleri, Somali'den çekilmeye başladı. (28)

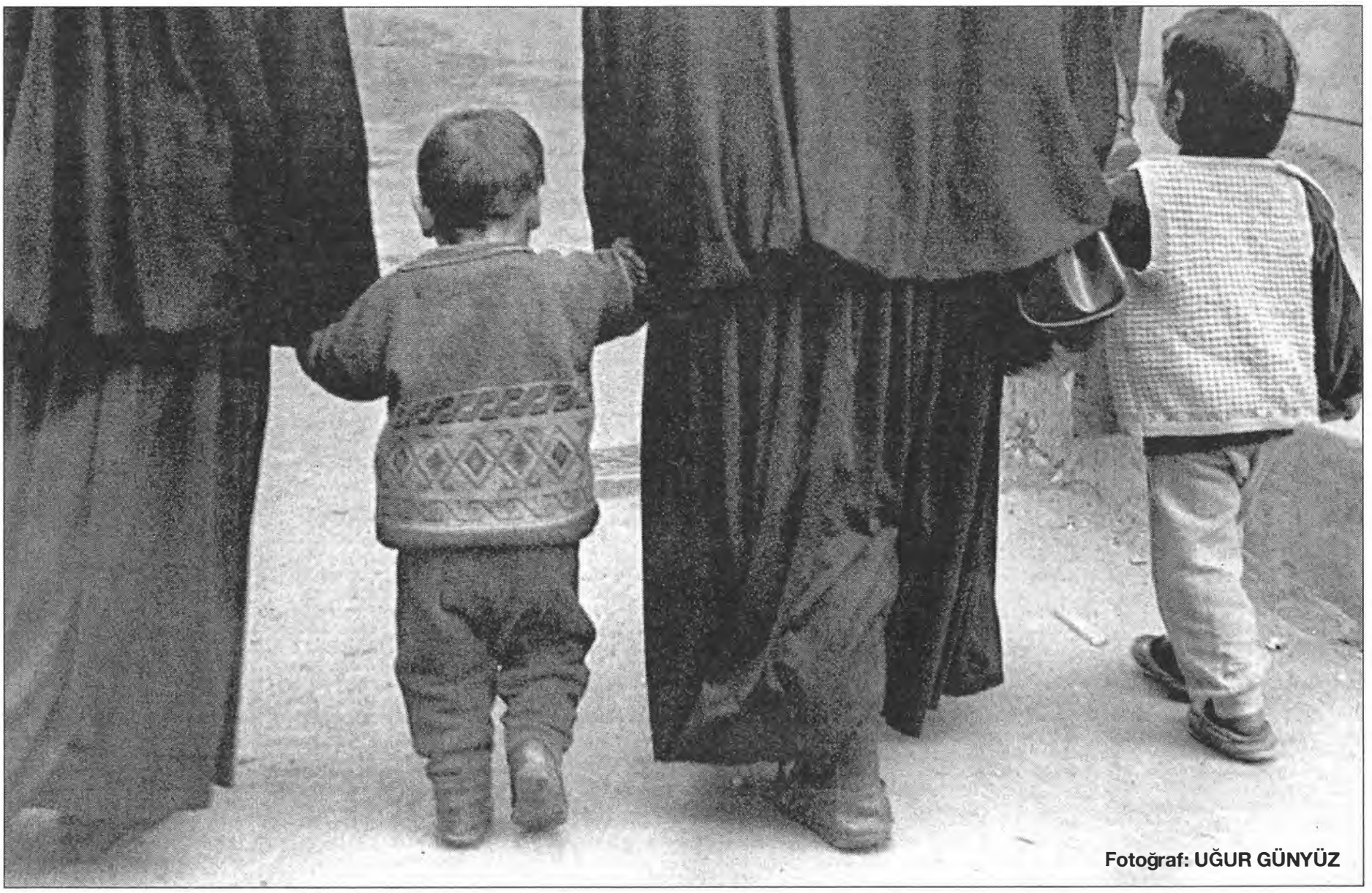

Fotoğraf: UĞUR GÜNYÜZ

Mart

● İBDA-C adlı örgütün açıklamalarına yer verildiği gerekçesiyle gazetemiz imtiyaz sahibi **Berin Nadi** ve Sorumlu Yazıişleri Müdürü **İbrahim Yıldız** hakkında TMY'ye aykırı davrandıkları iddiasıyla açılan davada "beraat" kararı verildi. (1)
● Kamu İşletmelerini Geliştirme Merkezi'nin katkılarıyla Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun Petlas ve Karabük Demir-Çelik Fabrikası satışına ilişkin kararın iptali için çalışanlar ve Petrol-İş Sendikası Danıştay'a dava açtı. (1)
● TBMM Genel Kurulu'nda beş dakika içerisinde çıkarılan "Milletvekillerine kıyak emeklilik" yasası vatandaşların tepkisini çekti. (2)
● **Mümtaz Soysal, Tansu Çiller**'in kapalı zarfla istediği Erdemir'deki danışmanlık ihalesine karşı dava açılacağını açıkladı. (3)
● Şubat ayı verilerine göre, yıllık enflasyon toptan eşya fiyatlarında yüzde 149.8, tüketici fiyatlarında yüzde 130 oldu. (4)
● Anayasa Mahkemesi Başkanvekili, DGM ve askeri savcıların da bağlanacağı TC Savcılığı kurulmasını istedi. (4)
● İtalya'da yapılan uluslararası "Umorista Marostica 95" karikatür yarışmasının birincilik ödülü **Ahmet Aykanat**'a verildi. (5)
● Kıyak emeklilik yasası Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** tarafından veto edildi. (6)
● Ünlü karikatürist **Nehar Tüblek,** geçirdiği kalp krizi sonucu öldü. (6)
● DYP İstanbul İl Başkanı **Rasim Cinisli** istifa etti. Yerine **Tekin Enerem** getirildi. (6)
● Cezayir'de İslamcı teröristlerin lise öğrencisi kızlara ateş açması sonucu 2'si ağır 3 kişi yaralandı. (6)
● Brüksel'de Türkiye-AB gümrük birliği anlaşması imzalandı. (6)
● TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edilen tasarıya göre vakıf üniversitelerinde öğretim ücretlerini Bakanlar Kurulu belirleyecek. (7)
● 1. İzmir Blues Festivali başladı. (8)
● Dünya Kadınlar Günü çeşitli etkinliklerle kutlanıyor. (8)
● Memur ve emeklilere yüzde 33 ile 60 arasında zam öngören kararnamede 260 bin sözleşmeli personelin yer almaması çalışanların tepkisine yol açtı. Hükümeti, "çifte standart uygulamak" ve "çalışanları bölmek"le suçlayan kamu çalışanları İstanbul ve Ankara'da yürüdüler. (9)
● Türkiye'ye AB'ye üye olmayan ülkelerin yararlandığı Akdeniz Fonu'ndan 1.5 milyar ECU kaynak verilmesine karar verildi. (9)
● Çeçenya'da **Cehdır Dudayev** başkanlığında toplanan Çeçen Halk Kongresi ülkede şeriat ilan etti. (9)
● Ankara Cumhuriyet Başsavcısı, devletin elinde bulunan TOFAŞ hisselerinin satışı işine Başbakan Çiller'in fesat karıştırdığı iddiaları hakkında soruşturma başlattı. (10)
● Okullarda insan hakları dersi verilmesine ilişkin protokol kabul edildi. (11)
● Gaziosmanpaşa Gazi Mahallesi'nde çoğunluğu Alevi yurttaşların gittiği 5 kahve ile bir pastane kimliği belirlenemeyen kişilerce otomatik silahlarla tarandı. ilk belirlemelere göre iki kişi öldü. (12)
● Sahte rapor alarak derslerde türban takan ve şeriat savunuculuğu yapan, sarıklı, cüppeli ve uzun sakallı öğretmenler hakkında soruşturma açan ilköğretim müfettişi **Mehmet Akçasoy** görevinden alındı. (12)
● Gaziosmanpaşa'da kahvelerin taranmasını protesto etmek için çıkan olaylarda, 18 kişi öldü, 250 kişi yaralandı, sokağa çıkma yasağı ilan edildi. (13)
● Gaziosmanpaşa olaylarını protesto etmek için, Ankara, İzmir, Adana, İstanbul, ve Bursa'da gösteriler yapıldı. (14)
● Olağanüstü halin 4 ay daha uzatılmasına ilişkin Başbakanlık Tezkeresi kabul edildi. (14)
● Gaziosmanpaşa'daki olayları protesto etmek için Ümraniye'de düzenlenen gösterilerde 4 kişi öldü, sokağa çıkma yasağı ilan edildi. (15)
● Koalisyon hükümeti, İstanbul'da çok sayıda yurttaşın öldürülmesiyle sonuçlanan Gaziosmanpaşa olaylannda, protestocuların üzerine ateş açan polislerin emir dinlemediğini resmen açıkladı. (16)
● 16 Mart 1978 yılında İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden toplu halde çıkarken ülkücülerin bombalı ve silahlı saldırıları sonucu hayatını kaybeden 7 öğrenci düzenlenen korsan gösterilerle anıldı. (16)
● Bakanlar Kurulu, Nevruz kutlamalarına kadar geçecek süreyi kritik günler ilan ederken, MİT'in revizyonundan valilerin uyarılmasına, ders kitaplarına Alevilikle ilgili bilgilerin konulmasına kadar bir dizi önlem alınmasını karalaştırdı. (16)
● **Ceyhun Atuf Kansu** Şiir Ödülü'nü "Sürek Avında Dünya" adlı kitabı ile **Ali Cengizkan** kazandı. (16)
● Kamu Çalışanları İstanbul Platformu'nun Gaziosmanpaşa olaylarını protesto için düzenlediği yürüyüşe 3 bin kişi katıldı. (17)
● Çanakkale Zaferi'nin 80. yıldönümü kutlandı. (18)
● Karaciğer ve böbrek yetmezliği nedeniyle tedavi gören sinema sanatçısı **Sadri Alışık** öldü. (18)
● Yaka Öykü dergisi yazarlarından öğretmen **Mustafa Pala**, DGM tarafından "yapmadığı söyleşiyi yapmış, yazmadığı kitabı yazmış gibi gösterilerek" 2 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı. (18)
● Kuzey İrak'taki PKK kampları 35 bin kişilik hava desteğiyle, zırhlı birlik ve komandolar tarafından bombalanıyor. Operasyonların Kuzey Irak'taki PKK etkinliği ve varlığı tamamen ortadan kaldırılıncaya kadar süreceği belirtildi. (20)
● Kamu çalışanları, Gaziosmanpaşa'daki olayları protesto ederek 2 saat süreyle iş bıraktı. (20)
● Sırplar'ın Tuzla'ya düzenledikleri saldırıda 30 kişi öldü, 80 kişi yaralandı. (20)
● Uluslararası Irkçılık ve Savaş Günü ilan edildi. (21)
● Nevruz Bayramı resmi törenlerle kutlandı. (21)
● İsrail, Erez sınır kapısında patlayıcı yüklü bir kamyonun ortaya çıkarılması üzerine tüm Filistin araçlarının İsrail'e girişini yasakladı. (21)
● **Nâzım Hikmet**'in eski eşi **Piraye Altınoğlu** öldü. (22)
● Gaziosmanpaşa olaylarında 35 kişinin kaybolduğu belirlendi. (22)
● Devlet Bakanı **Azimet Köylüoğlu**, Türkiye'de 18 çeşit işkence yapıldığını tespit ettiklerini açıkladı. (22)
● Irak'ın Ankara Büyükelçisi **Mijvel El Tikriti**, Türkiye'ye Kuzey Irak konusunda işbirliği yapmayı önerdi. (24)
● Almanya, Belçika, Fransa, Lüksemburg, Hollanda, İspanya ve Portekiz arasında tek vize uygulaması başladı. (25)
● Türk sinemasının "Küçük Hanımefendisi" **Belgin Doruk** öldü. (25)
● Yozgat'ın Sargun ilçesinde kömür ocağında meydana gelen grizu patlaması sonucu 45 işçi göçük altında kaldı. (26)
● CHP lideri **Hikmet Çetin** Adalet Bakanı **Mehmet Moğultay** dışında tüm bakanları değiştirdi. Dışişleri Bakanlığı'na **Erdal İnönü** getirildi. (26)
● İHD İstanbul Şubesi eski yöneticilerinden avukat **Eren Keskin**, Özgür Gündem gazetesinde yer alan bir yazısı ve yayıncısı olduğu bir kitap nedeniyle 2 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı. (26)
● 67. Oscar Akademisi Ödülleri sahiplerini buldu. Forrest Gump 6 dalda oscar aldı. (26)
● ABD, Ankara'yı Irak'tan çekilmesi konusunda uyardı. (28)
● Diyarbakır'da güvenlik kuvvetlerince gerçekleştirilen operasyonlarda, 48 PKK'li öldürüldü, 2 polis şehit oldu. (30)

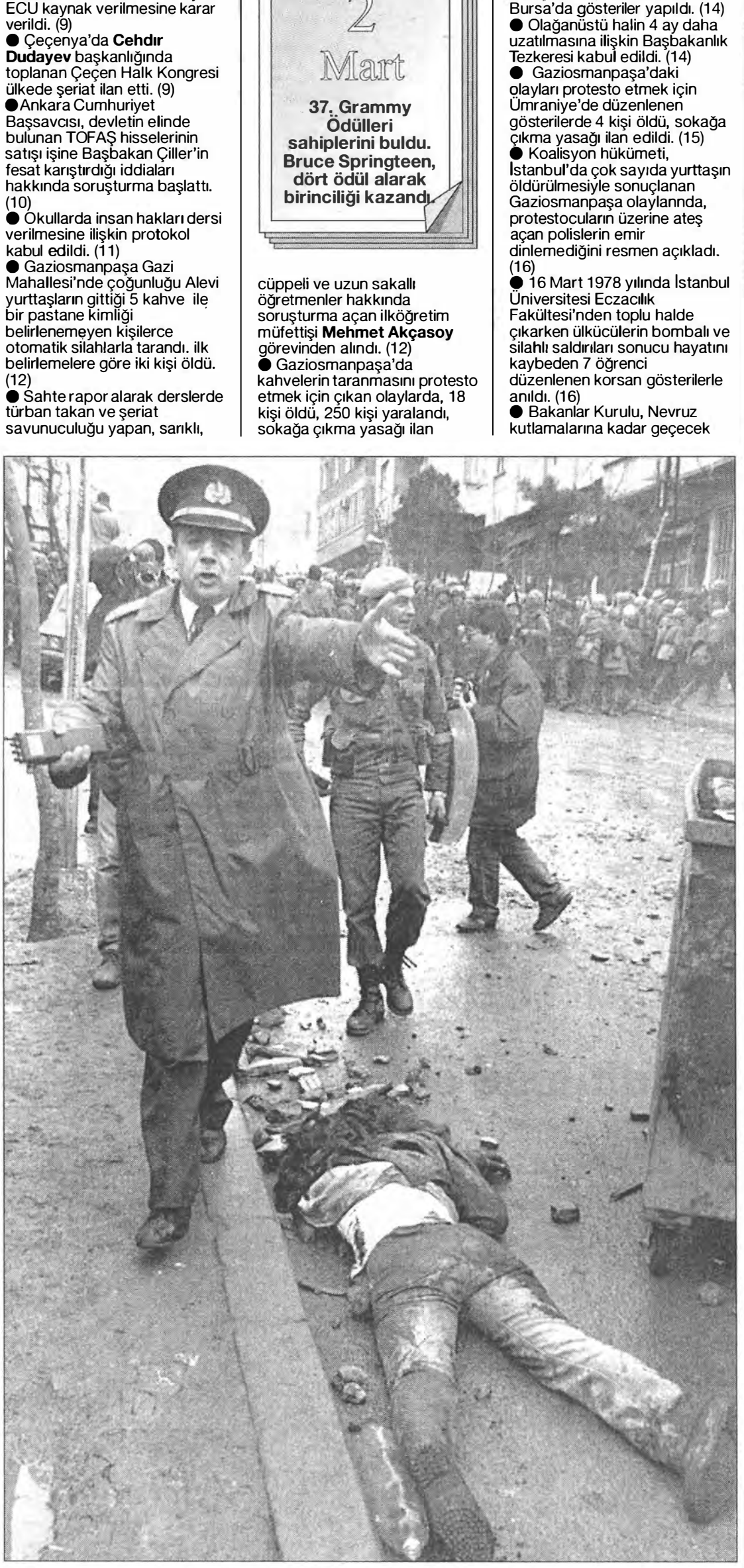

2 Mart

37. Grammy Ödülleri sahiplerini buldu. Bruce Springteen, dört ödül alarak birinciliği kazandı.

Alevilerin yoğun olarak yaşadığı İstanbul Gazi Mahallesi'nde olaylar bir anda kontrolden çıktı. Polisin ateşi sonucu onlarca kişi öldü. (Fotoğraf: UĞUR GÜNYÜZ)

Hoşçakal 1995.

Mutluluklarıyla,
üzüntüleriyle ama her gününü
yaşama sevinciyle ve
sorumluluğuyla
geçirdiğimiz yıla
"hoşçakal"
derken, yeni yılın dünya
insanlarına arzuladığı
mutluluğu getirmesini dileriz.

Merhaba 1996.

PANEL
Reklamcılık A.Ş.

Nisan

● Cizre ve Nusaybin karayolunu kesen bir grup PKK'li, Reuter ve AFP muhabiri iki gazeteciyi kaçırdılar. (2)
● Cumhurbaşkanı **Demirel**'in veto ederek TBMM'ye gönderdiği kıyak Emeklilik Yasası veto gerekçeleri dikkate alınmadan kabul edildi. (5)
● Avukatlar Günü nedeniyle Anıtkabir'e giden baro başkanları ve binlerce avukat, sorunlarına çözüm bulunmaması halinde eylem yapacaklarını söylediler. (6)
● DGM Başsavcısı **Nusret Demiral,** 80 ülkeden çok sayıda örgüt ve parti temsilcisinin katıldığı Sudan'ın başkenti Hartum'daki zirve toplantısı hakkında MİT'ten bilgi isteyeceklerini söyledi. (6)
● Kamuoyunda JİTEM olarak bilinen Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele biriminin çalışmalarına son verildi. (6)
● Türk askerlerinin 7 K.Iraklı çobanı öldürdüğü iddiasının yarattığı gerilim nedeniyle bir Türk Kızılay aracına saldırı sonunda 3 Türk görevlisi ve 5 K.Iraklı öldü. (6)
● ANAP lideri **Mesut Yılmaz, Çiller**'i, IMF'nin isteklerini dikkate alarak uyguladığı 5 Nisan Kararları dolayısıyla Şilili diktatör **Pinochet**'e benzetti. (6)
● Emlak Bankası'nda yaşanan rüşvet alma olayı sonucu yargılanan **Engin Civan,** 7 yıl 6 ay hapis ve 62.5 milyar lira para cezasına çarptırılırken işadamı **Selim Edes,** 111 milyar lira para cezası karşılığında tutukluluk süresi dikkate alınarak tahliye edildi. (7)
● Türkiye'nin Bakü Milli Eğitim Müşavirliği güvenlik güçleri tarafından basılıp arandı. (7)
● Hatay'ın Dörtyol ilçesinde bir yaylayı basan PKK'liler 8 kişiyi kurşuna dizdi. (7)
● AB, Türkiye'nin Kuzey Irak'taki operasyonuna son vermesi çağrısında bulundu. (7)
● İlkezsi Kitabevi'nin daveti üzerine Konya'ya giden **Aziz Nesin**'i hiçbir otel kabul etmedi. (7)
● TBMM Başkanvekili ve Tunceli Milletvekili **Kamer Genç,** Tunceli'deki insanların göçe zorlandığını söyledi. (7)
● İnsan Hakları Yüksek Danışma Kurulu'nun **'Düşünce ve Düşünceleri Açıklama Özgürlüğü'** raporu, Başbakan'a sunuldu. (7)
● DSP, Yüksek Denetleme Kurulu'na kesin özerklik tanıyacak bir yasa önerisi hazırlayarak TBMM Başkanlığı'na sundu. (8)
● HAVAŞ işçileri 42 gündür süren grevlerinden sonra Ankara'da yürüyüşe geçtiler. (8)
● Üniversite Seçme Sınavı'na 1 milyon 270 bin öğrenci katıldı. (9)
● Gaziosmanpaşa ve Ümraniye olaylarının ardından Aksaray'da gözaltına alındıktan sonra kaybedilen **Hasan Ocak**'ın ailesi CHP il merkezinde açlık grevine başladı. (9)
● Pir Sultan Abdal Dernekleri Başkanı **Murtaza Demir,** Gaziosmanpaşa olayları sırasında provokasyonu polislerin yaptığını öne sürdü. (9)
● Kuzey Irak Operasyonu için gönderilen 35 bin askerden 3000'i döndü. (9)
● İngiliz The Sunday Times gazetesi Türkiye ile Irak arasında Kürtleri sindirmek için gizlice bir anlaşma yapıldığını iddia etti. (11)
● Suriye, PKK lideri **Öcalan**'ın topraklarında olmadığını açıkladı. (11)
● GAP çerçevesinde yapılan Şanlıurfa T-1 Tüneli'nin açılmasıyla Harran'da 30 bin hektar alanın sulanması sağlandı. (11)
● Kayıp Aileleri, İçişleri, Adalet ve İnsan Hakları'ndan sorumlu bakanlar ile görüşmek için Ankara'ya gittiler. (11)
● PKK lideri Abdullah Öcalan, Türkiye'nin Kuzey Irak Harekâtı tamamlandıktan sonra, Ankara ile masaya oturabileceklerini bildirdi. (11)
● Şair ve sinemacı Orhan Murat Arıburnu Ödülü'ne, **'Aitsiz Kimlik Kitabı'**nın yazarı, yakın zamanda hayatını kaybeden **Mustafa Irgat** layık görüldü. (11)
● Türkiye, Türk Silahlı Kuvvetleri'ni **'işgal kuvvetleri'** olarak tanımlayan Irak'ı uyardı. (12)
● Ulaştırma Bakanı **Mehmet Köstepen,** Başbakan **Çiller**'in kendisini PTT'nin T'sinin özelleştirilmesini geciktirmekle suçladığı için istifa etti. (12)

19 Nisan

ABD'nin Oklahoma City kentinde bir kamu binasındaki patlamada 80 kişi öldü.

● TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu, Güneydoğu'da JİTEM'in yetkisiz olarak itirafçıları kullandığı ve bunlardan dolayı yasadışı işlere karıştığı iddiası ile ilgili bir rapor hazırladı. (12)
● Türkiye Kupası'nı Galatasaray'ı 1-0 yenerek Trabzonspor kazandı. (13)
● RTÜK radyo ve televizyon yayınlarında uygulanacak kurallar ile sorumlulukları belirledi. (13)
● Hollanda'nın Lahey kentinde **'Sürgünde Kürt Parlamentosu'** kuruldu. (13)
● Azerbaycan Cumhurbaşkanı **Haydar Aliyev**'e yapılan başarısız bir darbe girişiminde Türkiye'nin parmağı olduğu iddia edildi. (14)
● Bayrampaşa Cezaevi'nden kaçırılmak istenen TİKB davası sanıklarından **Kenan Güngör,** çıkan çatışmada yaralandı. (14)
● Dört yıldır İstanbul'un vergi rekortmenliğini kimseye kaptırmayan **Matilt Manukyan,** bu yıl 4. olurken, **Aydın Doğan** vergi rekortmeni oldu. (14)
● İsveç'in liberal muhafazakâr büyük gazetelerinden biri **Yaşar Kemal** ile yaptıkları röportajı sürmanşetten verdi. (14)
● IMF'ye verilen söz doğrultusunda emeklilik koşullarının ağırlaştırılmasında ısrar eden Çiller, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Aydın Güven Gürkan**'dan istifasını istedi. (14)
● Bosna için toplanan paraları Refah Partisi'ne aktarmakla suçlanan **Süleyman Mercümek**'e yurtdışına çıkma yasağı getirildi. (14)
● DSP lideri **Ecevit,** Filistin lideri **Yaser Arafat** ile Gazze'de görüşerek barış sürecini desteklediklerini belirtti. (15)
● Cumhurbaşkanı **Demirel**'i Brezilya'dan getirecek olan uçağın arızalanması üzerine Türkiye'den getirilen 2. uçak, hava boşluğuna takılarak kaza atlattı. (15)
● BM'nin Irak'a kısmi petrol satış izni veren kararını Irak yönetimi kabul etmedi. (15)
● Kuzey Irak'taki TSK'nin komutanı Korgeneral **Hasan Kundakçı,** BM kamplarına sığınan PKK'lilerin **'oradan saldırırlarsa ateş açılacağını'** söyledi. (15)
● Özelleştirme Yüksek Kurulu, Yaşar Holding'in daha fazla ücret teklif etmesine karşın METAŞ'ı Uzan ailesine sattı. (16)
● Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde Altın Lale Ödülü'nü **'Sarayın Sessizliği'** adlı filmi ile Tunuslu kadın yönetmen **Moufida Tlatli** kazandı. (16)
● İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanan gizli bir raporda iptal edilen ara seçimlerde PKK'nin RP'yi destekleme yönünde karar aldığı belirtildi. (16)
● TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu, **Mumcu** cinayetini soruşturmadaki aksaklıkları dolayısıyla çıkmaza sokan, İçişleri Bakanlığı görevlileri hakkında Başbakanlık Teftiş Kurulu'na suç duyurusunda bulundu. (17)
● TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu raporunda üstü kapalı olarak kontrgerilla savlarına değinildi. (18)
● Gaziosmanpaşa olayları sırasında kaybolan **Hasan Polat**'ın gözaltında olduğu kabul edilmezken Terörle Mücadele Ekipleri'nce Gaziosmanpaşa provokatörü olarak basına tanıtıldı. (19)
● Fenerbahçe Lisesi'nde yaşanan bıçaklama olaylarının ardından Pendik Gülizar-Zeki Oktan Lisesi'nde de bıçaklama sonucu bir öğrenci öldü. (19)
● Japonya'nın Yokohama kentinde tren istasyonuna sızdırılan zehirli gaz nedeniyle 400 kişi hastaneye kaldırıldı. (19)
● KÇSKK'ye bağlı sendikanın on binlerce üyesi grevli-toplusözleşmeli sendika haklarının sağlanması amacıyla yurt çapında iş bırakarak eylemler yaptılar. (20)
● ABD Başkanı **Clinton** ile görüşen Başbakan Çiller, döndü. (20)
● Gazetemiz binasının bulunduğu Türkocağı Caddesi'nden belediyeye bağlı bir çekici ile Sarayburnu'ndaki otoparka çekilen bir otomobilde bulunan bombanın patlaması sonucu 1 kişi öldü. (22)
● KKTC'de yapılan seçimlerde Cumhurbaşkanı **Rauf Denktaş,** rakibi **Derviş Eroğlu**'nu, 2. turda geride bırakarak 5 yıllığına yeniden seçildi. (23)
● TBMM'nin kuruluşunun 75. yıldönümü, 23 Nisan Çocuk Bayramı kutlandı. (23)
● Ruanda'nın Kibeho kampında azınlıktaki Tutsilerin hükümetine bağlı birlikler yaklaşık 8 bin kişiyi öldürdüler. (24)
● Milli Savunma Bakanlığı, **Güldal Mumcu**'nun askeri yargıç binbaşı **ülkü Coşkun**'un Mumcu suikastının çözülmesini **'devletin istemediğini'** ima eden sözlerine ilişkin iddiasını ciddiye almayarak askeri adalet müfettişi görevlendirmedi. (24)
● **Ahmet Özal**'ın aralarında kamu bankalarının da bulunduğu kurumlar ile SSK'ye sahibi olduğu kuruluşlarda toplam 87 milyon dolarlık borcu olduğu ortaya çıktı. (24)
● Fransa'da başkanlık seçiminin ilk turunu sosyalist aday **Jospin**'in kazanması bomba etkisi yarattı. (25)
● Hollywood'un ünlü isimlerinden aktris **Ginger Rogers** 83 yaşında öldü. (26)
● RTÜK Londra'da kurulan Med-TV'nin açıkça Türkiye'nin bütünlüğünü hedef alan programlar sunduğunu belirten bir raporu Dışişleri Bakanlığı'na sundu. (26)
● RP'nin, yerel seçimler öncesi uyguladığı seçmenleri bilgisayara kaydetme yönteminin ardından yurttaşları fişlemeye başladığı öğrenildi. (26)
● Rusya Avrupa Konvansiyonel Kuvvet İndirimi Anlaşması'na (AKKA) uymayarak Kafkasya'daki birliklerini kuvvetlendirme kararı aldı. (27)
● Avrupa Şampiyonası grup elemelerinde milli takımın İsviçre'yi yenerek liderliğe yükselmesi kutlamalarında silah kullanılması sonucu, 5 kişi öldü, 11 kişi yaralandı. (27)
● Türkiye'ye gelen eski Sovyetler Birliği'nin devlet başkanlarından **Mihail Gorboçov,** Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde kimi öğrenciler tarafından yuhalandı. (28)
● Rusya'da Komi Cumhuriyeti'nde meydana gelen doğalgaz patlamasında alevlerin 3 bin metreye kadar yükseldiği belirtildi. (28)
● Güney Kore'nin Taegu kentinde meydana gelen doğalgaz patlamasında 109 kişi öldü. (29)
● BM Genel Sekreteri **Butros Gali,** BM üyesi ülkelerin mali yükümlülüklerini yerine getirmediğini ve örgütün **'iflas ettiğini'** açıkladı. (29)
● Çiller'in malvarlığını araştırmak üzere ABD'ye giden TBMM komisyonu üyeleri burada kavga etti. (29)
● Başbakan Tansu Çiller, gazetemiz yazarı **Onat Kutlar**'ın ölümüne sebep olan bombayı yerleştiren PKK'lilerin yakalandıklarını açıkladı. (30)
● DYP'nin görevden alınan İstanbul İl Başkanı **Orhan Keçeli** ve **Hüsamettin Cindoruk,** Çiller'e muhalif olan 30 DYP'li ile İstanbul'da toplandı. (30)

Mayıs

● İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe, Uğur Mumcu'**nun katillerinin yakalanacağını söyledi. (1)
● Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, Turizm Bakanlığı'nın ihaleye çıkardığı Kız Kulesi'nin kafeterya olmaması için mahkemeye başvurdu. (1)

Yaşar Kemal 'Der Spigel' dergisinde çıkan bir röportajı nedeniyle DGM'de yargılandı.

● Kazakistan Devlet Başkanı **Nursultan Nazarbayev**'in görev süresi 2000 yılına kadar uzatıldı. (1)
● TMY'nin 8. maddesindeki **"terör propagandası"**na ilişkin hükümlerin, Türk Ceza Yasası'nın 311. maddesine ek yapılarak korunması kararlaştırıldı. (1)
● Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, geç emekliliğe karşı olduğunu açıkladı. (2)
● Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı, Ankara'daki temasları sırasında Kürtlere azınlık statüsü tanınmasını istedi. (2)
● Aralarında **Alparslan Türkeş**'in de bulunduğu 391 sanığın yargılandığı 15 yıllık MHP davası, zamanaşımından düştü. (3)
● Varşova'da yapılan Avrupa Halter Şampiyonası'nda **Halil Mutlu** ve **Naim Süleymanoğlu** altın madalya kazandı. (3)
● PTT'nin T'sinin özelleştirilmesini öngören yasa tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. (3)
● Türkkent, **"Bu anayasa değiştirilsin"** kampanyası başlattı. (4)
● Avrupa şampiyonasında, Naim Süleymanoğlu 1, **Fedail Güler** ise 3 altın madalya kazandı. (4)
● Afşin-Elbistan Termik Santralı ihalesinin kurulmamış bir şirkete verildiği ortaya çıktı. (5)
● **Yaşar Kemal,** Der Spiegel dergisinde yayımlanan **"Yalanlar Seferi"** başlıklı yazısında bölücülük propagandası yaptığı gerekçesiyle yargılandı. (5)
● PKK, gazeteci **Ferit Demir**'i kaçırdığını açıkladı. (5)
● Eski Devlet Bakanı **Azimet Köylüoğlu**, **Tansu Çiller**'in hasıraltı ettiği işkence raporunu açıkladı. (5)
● İran ile doğalgaz anlaşması imzalandı. (5)
● ÖSYM sınavlarında kopya çektiği anlaşılan 68 kişinin sınavı geçersiz sayıldı. (7)
● Gazetemizin 72. kuruluş yıldönümü kutlandı. (7)
● Fransa'da cumhurbaşkanlığı seçimlerini **Jacques Chirac** kazandı. (7)
● TBMM Faili Meçhul Siyasi Cinayetleri Araştırma Komisyonu'nun raporu açıklandı. Raporda, Meclis'in faili meçhullere duyarsız olduğu belirtildi. (8)
● 86 devletin temsilcisi, İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminin 50. yıldönümü kutlamaları çerçevesinde, Paris'te buluştular. (8)
● TRT Ankara Televizyonu yönetmen ve yapımcılarından **Faruk Üçok** öldü. (11)
● Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Antlaşması'nın süresiz olarak uzatılması için anlaşmaya varıldı. (11)
● Askeri yetkililer, 8. maddenin terörle mücadele için önemli olduğunu söylediler. (13)
● Beşiktaş futbol takımı şampiyon oldu. (14)
● **Tanju Çolak**, otomobil kaçakçılığı suçundan tekrar tutuklandı. (15)
● **Carlos Menem** yeniden Arjantin Devlet Başkanı seçildi. (15)
● **Hasan Ocak**'ın ölüsü bulundu. (16)
● **Cemalettin Kaplan** Köln'de öldü. (16)
● DGM, Hava-İş Sendikası Genel Başkanı **Atilay Ayçin**'i bölücülük propagandası suçundan tutukladı. (16)
● 8. Uluslararası Yapı Kredi Gençlik Festivali başladı. (19)
● Basketbolda, Ülkerspor şampiyon oldu. (19)
● Ümraniye Cezaevi basına tanıtıldı. (20)
● Türk-İş yeni emeklilik yasasına ikinci tepki olarak yaklaşık 35 bin kişinin katıldığı bir miting yaptı. (21)
● 7. Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali başladı. (22)
● Yeni Günaydın gazetesinin sahibi **Mehmet Bekir Kutmangil**, uğradığı silahlı saldırıda öldürüldü. (23)
● TÜBİTAK tarafından düzenlenen yarışmada, **"Yılın Genç Araştırmacısı Ödülü"**nü **Can Altıneller** kazandı. (23)
● Cami inşaatları ve camilere yapılan her türlü yardım, vergi iadesi kapsamına alındı. (24)
● Eski İngiltere Başbakanı **Harold Wilson** öldü. (24)
● **Ahmet Özal**'ın Almanya'daki bankasının faaliyetleri, Federal Denetleme Kurumu tarafından durduruldu. (25)
● NATO, Pale'de bulunan Sırp mevzilerini bombaladı. (25)
● Galatasaray Futbol Takımı, Başbakanlık Kupası'nı kazandı. (25)
● Metaş, Uzan Grubu'na devredildi. (26)
● Kıbrıs sorununun çözümü için yeni hazırlanan İngiliz-ABD Planı'nda, Kıbrıs Türklerinin toprak oranının yüzde 25'e kadar indirilmesi istendi. (26)
● Trabzospor Futbol Takımı, Cumhurbaşkanlığı Kupası'nı kazandı. (27)
● Gözaltında kayıplar için İstiklal Caddesi'ndeki Galatasaray Lisesi önünde oturma eylemi yapıldı. Eylemin, her cumartesi tekrarlanmasına karar verildi. (27)
● DGM, Sıvas olaylarında **Aziz Nesin**'i sorumlu ilan etti. (27)
● Rusya Sahalin'de 7.5 şiddetinde deprem meydana geldi. (28)
● 48. Cannes Film Festivali'nde **"Altın Palmiye Ödülü"**nü **"Yeraltı"** filmiyle yönetmen **Emir Kusturica** aldı. (28)
● Trafik yasa tasarısı kabul edildi. (39)
● Orhan Kemal Roman Ödülü'nü **Necati Cumalı** aldı. (31)

Tanju Çolak tekrar tutuklandı.

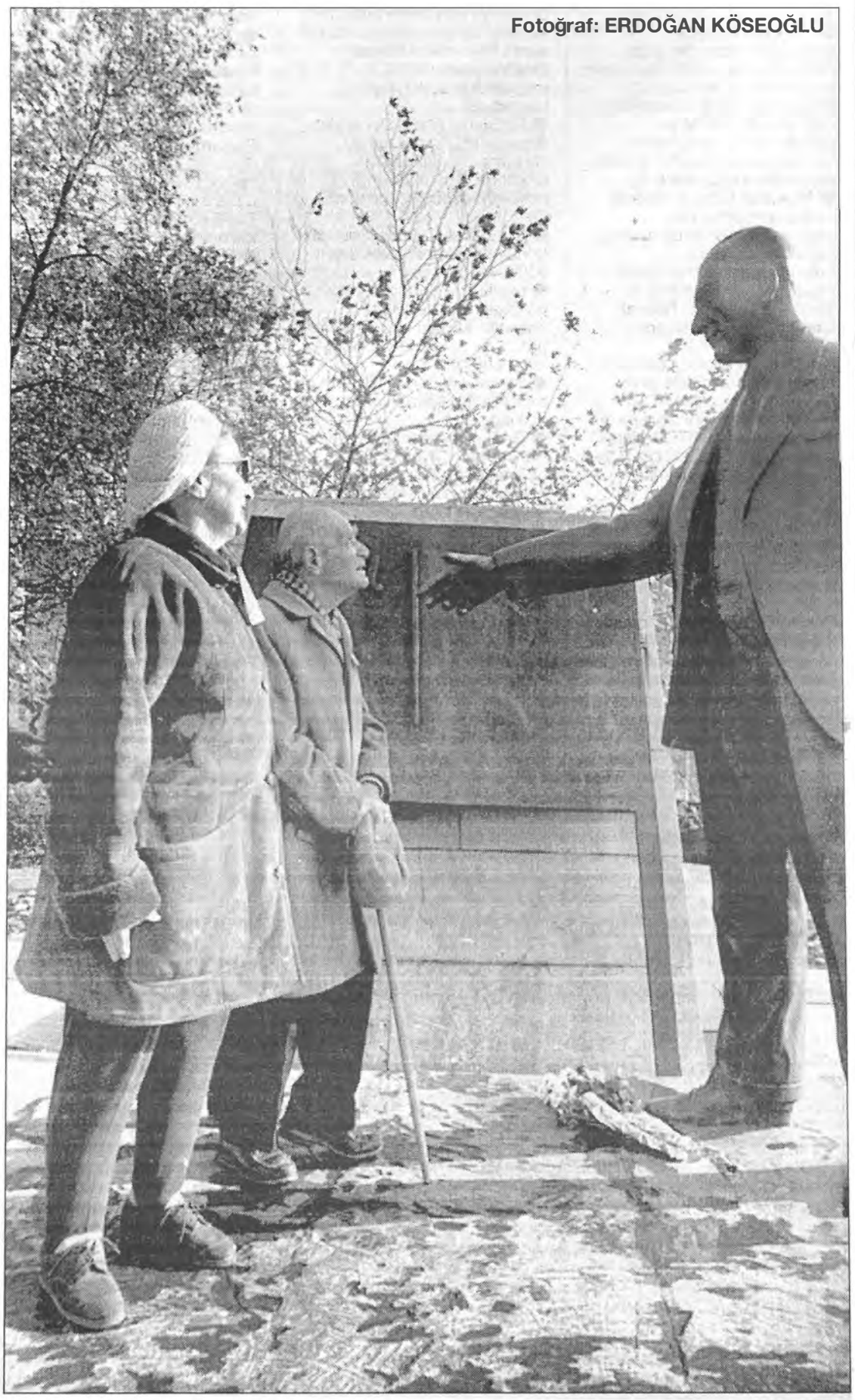

Fotoğraf: ERDOĞAN KÖSEOĞLU

Bankanız, taleplerinize cevap veremeyecek kadar mı büyük?

Eğer yeterli ilgi görememekten, ihtiyacınıza cevap veren hizmetleri alamamaktan şikayetçiyseniz...

Gelin Tekstilbank'a; tüm finansal gereksinimleriniz için kusursuz, tam ve hızlı hizmet almanın mutluluğunu yaşayın.

Ev ya da otomobil sahibi olmak istiyor, bireysel gereksinimleriniz için desteğe gerek duyuyorsanız; **Konut Kredisi**, **Araç Kredisi**, **Tüketici Kredisi** sizi bekliyor.

Ödemelerinizi zahmetsiz olarak yapabilmeniz için; **SSK**, **İSKİ**, **Elektrik**, **Telefon** faturalarına uygulanan **Otomatik Ödeme** hizmeti sizi bekliyor.

Kredili alışverişleriniz için; **Visa Classic**, **Visa Gold** kartlarının ayrıcalığı sizi bekliyor.

Yüksek kazanç için; **Mevduat Hesabı**, **Repo**, **Hazine Bonosu**, **Yatırım Fonları** alternatifleri sizi bekliyor.

TEKSTİLBANK

"Sizi bekliyor"

REKTA/C.L.B.

Son dakikada yazı mı yazılır?

DENİZ SOM

Geçen yıla ilişkin bir şeyler yazmamı istedi **Fikret Eser**... Hani şöyle, 1995'in en önemli olayına falan değinen... Yazmaktan kim korkar, yazalım; ama 1996'nın geleceği son dakikada mı belli oldu ki Fikret, yılbaşına iki gün kala benden yazı istiyor... Şunu baştan söylese, şubatta ya da haziranda olmaz sanki... İlle son dakikaya sıkıştıracak...
Neyse... 1995'in en önemli olayı bence tabii ki erken genel seçimdi...
Seçim sonuçları üzerine yeniden bir yazı yazmak yerine,
Vaziyet'ten bir yazıyı yinelemeyi önerince, Fikret **"Tamam ağbi"** dedi...
İşte bu yazı o yazı... Okumayanlar için son fırsat:
"Âdettir, siyasiler seçim sonuçlarını kendilerine göre yontar... Her partinin mutlak bir başarısı söz konusudur... Kim, ne başarı kazanmış bir de bir biz bakalım...
Hiç kuşkusuz en başarılı parti, Refah Partisi'dir... Din ticaretinden yüzde 21 kâr payı alan **Necmettin Erbakan,** kılpayı elde ettiği birincilik nedeniyle kutlanmalı, özellikle kadınlar tarafından al yanakları öpülmelidir... Laik ve demokratik cumhuriyet düzenini alaşağı etmek için gece gündüz çalışan, varını yoğunu ortaya koyan Refah'ın, halkın yüzde 80'ine **Atatürk'**e bağlılığını kanıtlama fırsatı vermesi takdirle karşılanmalıdır. **Tansu Çiller'**in, **'baba'**sının yüzde 27'lik mirasını iki yıl içinde yiyip bitirememesi büyük başarı sayılmalıdır... DYP'deki çöküşün yüzde 19'larda frenlenmesi, **'46 Ruhu'** marka balatalarda aranmalıdır... Anavatan'ın binde hesabı üzerinden Doğru Yol'un üzerine binmesi, **Mesut Yılmaz'**ın en büyük zaferi sayılmalıdır... Bu başarının arkasında BBP ile ittifak yatıyorsa da **Muhsin Yazıcıoğlu'**nu kendine vekil tayin etmesi durumunda Yılmaz'ın başarısını perçinleyeceği unutulmamalıdır.
HADEP'in başarısı, Kürt milliyetçiliği temeline dayanarak oy alınamayacağını kanıtlamak şeklinde özetlenmelidir.
MHP'nin barajı aşamaması **Alparslan Türkeş'**e siyasi hayatında emeklilik getirmesi bakımından ele alınmalı ve emekli DGM'li **Nusret Demiral'l**a birlikte kendisine yeni hayatında başarılar dilenmelidir.
YDH'nin, yüzde sıfır virgüllü partiler arasında ilk sırayı alması, **Cem Boyner'**in siyasi geleceği için kocaman bir artı puan sayılmalı, yeni sezonda puantiyeli kumaşlar moda olmalıdır.
İP'in on binde 22'lik oyunda bir **'puştluk'** aranmamalı, **Doğu Perinçek'**in **'imza koleksiyonu'** açık arttırma ile satılıp parası işçilere dağıtılmalıdır.
Bir zamanlar adı, dağlara taşlara umut olarak yazılan ve yüzde 40'ları kucaklayan **Bülent Ecevit'**in, solun liderliğini bu kez yüzde 14'le yeniden üstlenmesi DSP'nin partileşme sürecine girmesi bakımından büyük umutları da beraberinde getirmesi şeklinde ele alınmalı, **Rahşan Hanım** hep hoş tutulmalıdır.
Deniz Baykal'ın, Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran CHP'yi baraj kıyısında dolaştırması, **'safra'** kesesi ameliyatından yeni çıkmış bir hastaya önerilen hava değişiminin yararı gibi değerlendirilmelidir. CHP'nin ırmağı geçip derede boğulmaması, bir başka bahara denizleri aşıp gelebileceğine yorumlanmalıdır."

MUSA KART

Değişen bir şey yok, al 1995'i vur 1996'ya

MUSTAFA EKMEKÇİ

Eski MSP'nin milletvekillerinden **Şener Battal,** Meclis'in renkli kişilerindendi. Dostlarına, fıkralar, öyküler anlatmayı çok sever. Bana anlattığı öykü, Amerikan yazarı **Mark Twain**'in (1835-1910) bir öyküsüydü. Battal, şöyle anlatıyordu:
"İsveç İmparatoru, karısına demiş ki:
- Bu kez de eğer kız doğurursan, doğacak çocuğu da, seni de kestireceğim. Giyotine, cellata vereceğim!
Kadın, daha doğum zamanı gelmeden başlamış üzülmeye, dokuz doğurmaya. Hem ebe, hem de kraliçenin nedimesi olan zeki bir kadın var; kadın yanından ayrılmıyor, tam doğum sırasında, bir bakıyor, yine kız doğurmuş!
Hemen bebeği kapıyor;
- İmparator hazretleri, gözün aydın prens doğdu; kutlarız,
diyor! İmparator çocuğu öpüyor, ülkede şenlikler ilan ediyor, kırk gün kırk gece, veliaht-prens doğdu diye. Çocuğu erkek gibi giydiriyorlar; delikanlılık çağında da av avlıyor, kılınç kuşanıyor, şövalyelerle kılıç eğitimleri yapıyor. Avrupa'da şöhretli bir prens olarak biliniyor.
Bir gün imparator diyor ki: - Oğlum, veliaht prensim, sana güzel bir kız bulacağım. Karar verdim, Finlandiya prensesini uygun gördüm, ne dersin?
- Sen bilirsin baba! **yanıtını veriyor.**
Finlandiya prensesine dünürcü gidiyorlar; prensesle, veliaht prensi nişanlıyorlar. Yine şenlikler... Kısa bir süre sonra, düğün zamanı geliyor, büyük törenler, şölenler yapılıyor. Havai fişekler atılıyor, gelinle damadın nikahı kıyılıyor, zifaf odasına gelinle damadı kapatıyorlar. Mark Twain diyor ki:
- Ey okuyucu, ben bu öyküyü buraya kadar getirebildim, bundan sonra ne yapacağımı ben de bilmiyorum!.."
Şener Battal, öykünün yorumunu da yaptı:
- Türk seçmeni, aynı Mark Twain'in öyküsü gibi yaptı, şimdi Meclis'e diyor ki:
- Bundan sonra, ne yapacağımı ben de bilmiyorum, sen ne yapacaksan yap!
24 Aralık seçimlerinden beri herkes düşünüyor, **"Şimdi ne olacak?"** diye. **Aziz Nesin**'in **"Dur bakalım ne olacak?"** öyküsü de, buna benzemiyor mu? Anlaşılan o ki, 1996 yılı **"Dur bakalım ne olacak?"** merakı içinde geçecek. Ha, hemen söyleyeyim, Refah Partisi'nden aday olan savunman **Şener Battal,** bir güzel kazık yedi, Ankara'da arka sıralara atıldığından bu kez Meclis'e giremedi. Oysa o Konyalıydı, Konyalılar da istiyorlardı; Sinoplu **Erbakan Hoca** da Konya'dan adaydı, yağmur yağdı böyle oldu! 1994'ten 95'e çok yumuşak geçmişim. Sanki yıl filan değişmemiş de, günlük olay gibi yaşamışım yılı. 1995 başında Azerbaycan'da, bir genç üniversiteli yakalamıştı otelde. Yolda yürüyerek konuştuk. O Cumhurbaşkanı **Elçi Bey**'den yakınıyordu:
- Biz devrimciler, Elçi Bey'e "Keçibey" **deriz!**
Bir yazımda, Elçi Bey'in sakalına da gönderme yaparak, **"Keçi Bey"** dendiğini yazmıştım. Kızanlar olmuştu...
Emekli elçi dostum **Sacit Somel,** 1995'in önemli olaylarını ya da kendisinin önemli gördükleri gazetelerden kesip kapağında **"okul defteri"** yazan defterlerde toplamış. Tam altı defter göz nuru, emek. Sacit Bey, eski bir diplomat olduğu için dış olaylara ağırlık vermiş defterinde. Bazı başlıklar şöyle:
"Bağdat'la ilişkiler AB'yi böldü." (7.1.1995)
"Talabani'ye muhtıra: Talabani'nin Erbil'i ele geçirmesi üzerine, 'Bu duruma izin verilmeyeceği' **bildirildi. Talabani'nin PKK sempatizanı olduğu biliniyor. Talabani, Erbil'den çekilecek mi? - Irak, Kürtlere yapılan yardımı yağmalıyor. (Sunday Times) 9.1.1995.**
Yurtdışındaki DEP'liler, Kürt Parlamentosu kurmak için Brüksel'de hazırlık yapıyorlar (10.1.1995)
Kendi kestiklerim, 1994 ile 1995 koca iki klasör tutuyor, üçüncüye geçmişim, karıştırırken, gözüme çarpıyor 1994'te ağustosta göreve giderken bir trafik kazasında ölen **Hande Mumcu, Barış Selçuk, Salih Peker,**sürücü **Hacı Ali Er**'in haberleri, onlar için yazılan yazılar; **Bekir Coşkun** yazısına **"Kelebeklerin Ölümü"** başlığını atmış. **Hasan Cemal**'in yazısı: **"Habere Koşmak Ölümüne..."**
1995'in ilk haftası, **"Hinthorozu" Erdal Bey**'in genel başkanlıktan istifası haberleriyle geçiyor. Genel başkanlıktan çekilen Erdal İnönü, 24 Aralık 1995 seçimlerine girmedi. Siyasal yaşamı bıraktı. Birlikte yediğimiz yemekte sormuştum:
- Şimdi ne yapacaksınız? Üniversiteye dönmeyecek misiniz?
- Emekliyim, üniversiteye dönme yaşım geçti artık.
- Nasıl geçti? Benden gençsiniz daha...
- O ayrı hikâye, sen benden gençsin ya, bir yaş limiti var, üniversitede çalışmak için...
- Emeritüs profesörlük filan...
- O emeritüs lafı, henüz daha şey değil. Ama, var imkânlar yani, kısmi zamanlı olarak konuşmalar yapma imkânı var. Herhalde bir ilişki kuracağım bir üniversite ile ya da araştırma kurumu var, TÜBİTAK gibi, onların araştırma merkezi var, bazı zaman da oraya giderim.
- Bir yazımda, sizin politikadan hoşlandığınızı yazmıştım. Hatta, **Sevinç Hanım** da sonradan hoşlanmıştı.
- Doğru.
- Bu hoşlanma insanı biraz da bağlamaz mı?
- Ben fikir çalışmasını seviyorum. Şimdi tekrar evimde ve araştırma merkezlerinde fikir çalışması yapmak istiyorum.
- Tarih Vakfı'nın da kurucususunuz değil mi?
- Evet, var. Henüz oraya bir katkı yapmadım ama...
- Ama, Sevinç Hanım'ın siyasal çalışmaları devam ediyor değil mi?
- Evet, devam ediyor.
- Sonra bırakacak mı? (sessizlik) Onu kendisinden mi sorayım?
- Onu kendisinden sor! (Gülüşmeler)
Erdal İnönü de, politikayı bıraktıktan sonra, siyasetin tadı tuzu kalmadı gibi. Bana göre öyle. Bir gazeteci: **"Erdal İnönü'yü arayacağız"** diye yazdı. Seçim tahminleri tutan, cuk oturan **Erhan Karaesmen**'e sordum:
- 1996'dan ne bekliyorsun?
- Hiçbir şey beklemiyorum. Hükümet kurulmuş, kurulmamış umurumda değil. hükümetsiz daha iyi yönetiliyor!
Seçim düzeninin bozukluğu, ülkeyi bugünkü duruma getirdi. Anayasa Mahkemesi, 1968'de, seçim düzenindeki engeli (barajı) kaldırırken, 1987 yılında Anayasa Mahkemesi, engeli benimsemede bir sakınca görmedi. Onun için bu haldeyiz. Ülkede, dünyada 1995 yılında değişen çok bir şey olmadı. 1996'da da pek olmayacak gibi. İlle de seçim düzeni yüzde 10 engelin, en azından yüzde 5'e indirilmesi zorunlu... İnsanların verdikleri oy yerini bulsun. Bunun kime ne zararı var ki, **"Ama efendim, istikrar olmaz"** derler. Seçsinler, kurdukları düzenin istikrarını. Talan düzenini getirmişler, bunun değişmesini istemiyorlar. Öldürülenlerin katillerini 1996'da bulamayacaklar, lafla zaman geçirecekler. Al 1995'i, vur 1996'ya...

Haziran

● Eren Keskin, Özgür Gündem gazetesine yazdığı **"Dünyanın Kürt Halkına Borcu Var"** isimli yazısı nedeniyle tutuklandı. (1)
● Kültür Bakanı **Ercan Karakaş, Nâzım Hikmet**'i vatandaşlıktan çıkaran 27 Mayıs 1951 tarihli Bakanlar Kurulu kararının kalkması için Başbakanlığa başvurdu. (2)
●Başbakan **Tansu Çiller**, 1996 yılında hiç yatırım yapılmayacağını söyledi. (2)
● Kilis'in il olduğuna dair kararname imzalandı. (3)

Diana Ross Konser için Türkiye'ye geldi.

● 2 il ve 34 beldede yapılan Yerel Ara Seçimler'den DYP birinci parti olarak çıktı. (3)
● Futbolda, Bayanlar Dünya Kupası İsveç'te başlıyor. (4)
● Süt Endüstrisi Kurumu (SEK), dördüncü kez satışa çıkarılıyor. (5)
● Marmara Bankası, resmi olarak iflas ettiğini açıkladı. (5)
● **Murat Karayalçın**'ın, Ankara Belediye Başkanlığı dönemindeki metro ihalesi yolsuzluğu nedeniyle yargılanmasına karar verildi. (6)
● Bosnalı Sırplar, 108 Birleşmiş Milletlerli rehineyi serbest bıraktı. (6)
● II. Parliament Superband Jazz Festivali başladı. (7)
● İnsan haklarından sorumlu Devlet Bakanı, Adli Tıp Kurumu'ndaki dosyaları incelemeye aldırttı. (7)
● Güney Afrika'da idam cezası kaldırıldı. (7)
● **Emin Çölaşan, Kemal Uzan** ile oğlu **Cem Uzan**'a **"Basın yoluyla hakaret ettiği"** gerekçesiyle 4 yıl hapis cezasına çarptırıldı. (8)
● DYP il binasını basmak isteyen 3 kişi, buradaki polisle çatışmaya girdi. Çatışmada bir polis memuru öldürüldü. Olaydan sonra devam eden kovalamacada, **Sibel Yalçın** adlı militan, polisle girdiği çatışmada öldürüldü. (9)
● Akaryakıta yüzde 4 zam geldi. (10)
● Bölücülük propagandası yaptığı gerekçesiyle DGM tarafından tutuklanan Hava-İş Genel Başkanı **Atilay Ayçin** için imza kampanyası başlatıldı. (10)
● Atatürkçü Düşünce Derneği, aydınlanmacı karikatüründen ötürü çizgi ustası **Turhan Selçuk**'a **"Onur Ödülü"** verdi. (11)
● Kıbrıs Rum kesiminde 35 ton, nükleer silah yapımında kullanılan kaçak zirkonyum bulundu. (11)
● İspanya Ulusal Balesi, dört gösteri için Türkiye'ye geldi. (11)
● PKK, Tunceli'nin Munzur Vadisi'nde düzenlediği pusuda 18 güvenlik görevlisini şehit et i. (12)
● İstinye Tersanesi'nin bulunduğu arazi ile Camialtı ve Haliç tersanelerinin satışını öngören yürütmenin durdurulması için mahkemeye başvuruluyor. (12)
● İtalya'da düzenlenen referandumda halk, bir kişinin, birden fazla TV kanalına sahip olmasını sağlayan yasanın iptalini kabul etmedi. (12)
● **Nasuh Mahruki**, Everest'e tırmanan ilk Türk oldu. (13)
● **"Paradigmanın İflası"** adlı yapıtı nedeniyle DGM'ce 20 ay hapis cezasına çarptırılan Doç. Dr. **Fikret Başkaya,** tahliye edildi. (14)
● Guinness Kraliçesi **Diana Ross**, Golden Classic konserleri kapsamında Türkiye'ye geldi. (14)
● PKK'nin, Hakkâri'nin Şemdinli ilçesi Ortaklar Jandarma Karakolu ile Van'ın Başkale ilçesi Erenler Sınır Karakolu'na düzenlediği saldırılarda 20 şehit verildi. (16)
● DYP il binasına düzenledikleri baskında öldürülen Sibel Yalçın'ın cenazesi, 4 bin kişinin katıldığı bir törenle toprağa verildi. (16)
●DGM, **"Düşünceye Özgürlük"** adlı kitabın yayıncısı

99 kişi hakkında dava açtı. (16)
● On binlerce kamu çalışanı, grevli toplusözleşmeli sendika hakkı için Ankara'da yürüdü. (17)
● RP'nin gizli kasası olduğu öne sürülen **Süleyman Mercümek**'in, dolandırıcılık suçundan yargılanmasına başlandı. (19)
● 23. Uluslararası İstanbul Müzik Festivali başladı. (19)
● Memurlar iki günlük iş bırakma eylemine başladı. (20)
● Şişli Belediyesi'nde işten çıkarılan işçilerle polis arasında çıkan çatışmada, 28 kişi yaralandı, 150 kişi gözaltına alındı. (21)
● Öğretim üyelerinin siyaset yapmalarına olanak tanıyan değişiklik önergesi- TBMM tarafından reddedildi. (22)
● SSK, 3 milyarın üzerinde prim borcu olan şirket, belediye ve kamu kuruluşlarını açıkladı. Bunlar, **"yüzsüzler listesi"** olarak açıklandı. (22)
● **Ercan Karakaş**, CHP'den istifa etti. (23)
● Adalet Bakanlığı, **Uğur Mumcu** suikastı soruşturmasında **"gereken hassasiyeti göstermediği"** gerekçesiyle, savcı **Ülkü Coşkun**'a soruşturma açtı. (23)
● Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, bilim adamlarına yazılar göndererek din ve laiklik konularında rapor istedi. (25)
● Tokyo Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, Aya İrini'de konser verdi. (26)
● İsrail ve Suriye barış görüşmelerine başladı. (26)
● Sanatçı **Bilgesu Erenus, "halkı askerlikten soğuttuğu"** gerekçesiyle Askeri Mahkeme'ce, 2 ay hapis cezasına çarptırıldı. (27)
● Gazetemizin kurucusu **Yunus Nadi**, ölümünün 50. yılında çeşitli etkinliklerle anıldı. (28)
●Memurlar, İstanbul'da İstiklal Caddesi üzerinde sessiz oturma eylemi yaptılar. (28)
● Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral **Ahmet Çörekçi**, TMY'nin 8. maddesinin kalması gerektiğini söyledi. (30)

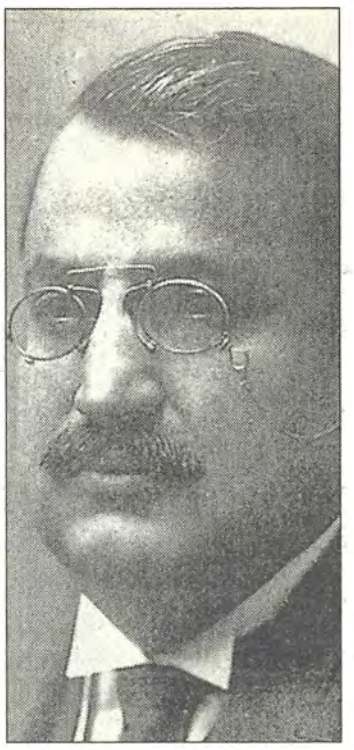

Yunus Nadi anıldı.

MUSA KART

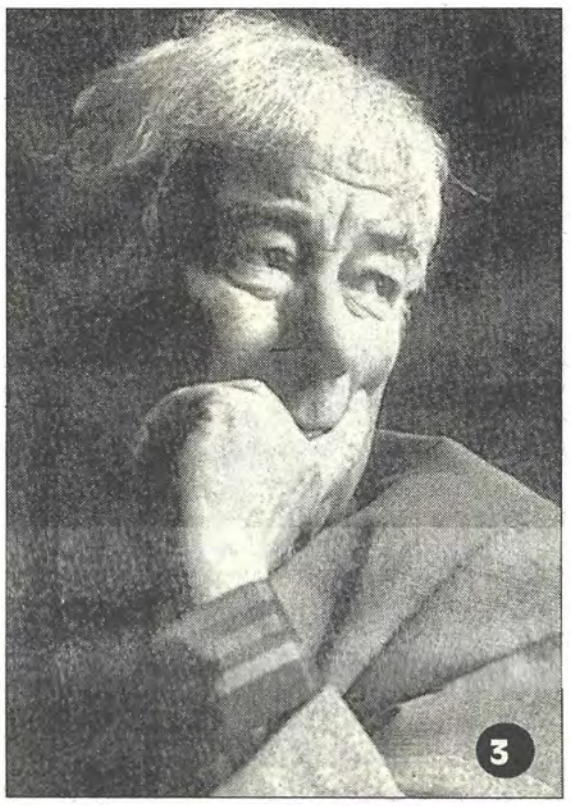

Fransız yönetmen Louis Malle (1), Moskova Kukla Tiyatrosu (2), Yazar Shearmus Heaney (3), Mavi filminin başrol oyuncusu Juliette Binoche (4), Ani Çelik Areryan'ın fotoğrafı (5), Amerikalı aktör Tom Hanks (6), Küçük hanımefendi Belgin Doruk (7), Kraliçe Margot filmi (8), Türist Ömer Sadri Alışık (9)

Halep ordaysa kültür b

Savaş, politikanın ince dansı, sel felaketi, depremler, yaşanır kılanların başında hiç kuşkusuz kültür sa gösteriler, tiyatro ve sergiler arasında doyumsuz key dostları da yitirdik. O dünyanın arasında biraz b dersiniz?

1 - Bu yıl ilk kez düzenlenen Nâzım Hikmet Şiir Ödülü, hangi Arap şairine verildi?
2 - The Marmara Oteli'ne konulan bir bombanın patlaması sonucu 11 ocakta yaşamını yitiren ünlü yazar, gazetemizde **"Gündemdeki Sanatçı"** köşesini hazırlıyordu...
3 - Daha önce **"Beyaz Kale"** adlı romanı da yabancı dillere çevrilen yazar **Orhan Pamuk'**un yoğun tartışmalara yol açan hangi kitabı, bu yıl İngilizce ve Fransızca olarak da yayımlandı?
4 - Edebiyat ve şiir alanında 1981-87 yılları arasında yazdığı eleştiri ve incelemelerini bir araya getiren **"İki Yönlü Yozlaşma"** adlı kitabı bu yıl içinde yayımlanan bir yazarımız, Kültür Bakanlığı Ödülü'nü aldı. Kim olduğunu anımsıyor musunuz?
5 - Yıllar önce Grup Baran tarafından bestelenen, bu yıl da **Edip Akbayram'**ın geniş kitlelere tanıttığı **Vedat Türkali** şiirinin adı neydi?
6 - Norveç yayıncılık tarihinin en çok satan kitabı, Türkçe de dahil olmak üzere 20'ye yakın dile çevrildi. **Jostein Gaardner'**ın, felsefe konulu bu romanının adı neydi?
7 - Mavi-Beyaz-Kırmızı film üçlemesinin ardından sinemayı bıraktığını açıklayan ünlü Polonyalı yönetmen kimdi?
8 - Ünlü yönetmen **Roman Polanski'**nin sinemaya uyarladığı **"Ölüm ve Kız"** filminde başrolleri **Sigourney Weaver** ile paylaşan erkek oyuncu kimdi?
9 - 59 yaşında geçirdiği kalp krizi sonucu bu yıl yaşamını yitiren, Türk sinemasının **'küçük hanımefendisi'**ni anımsıyor musunuz?
10 - Bu yıl altı dalda Oscar alan **"Forrest Gump"** filminde, Gump'ın annesini canlandıran ünlü kadın oyuncu kimdi?
11 - En iyi yabancı film Oscar'ını kazanan film, yeni yılın hemen öncesinde Türkiye sinemalarında da gösterime girdi. Yönetmenliğini **Nikita Mikhalkov'**un üstlendiği filmin adını biliyor musunuz?
12 - Bu yılki Oscar'larda, onur ödülünü bir İtalyan aldı. **"Blow Up"** filminin bu unutulmaz yönetmenini tanıyor musunuz?
13 - "Rezervuar Köpekleri", Cannes'da en iyi film seçilen **"Pulp Fiction"**ın yönetmeni, **Oliver Stone'**un yönettiği **"Doğuştan Katiller"** filminin senaryo yazarı, Amerikan sinemasının yeni **'harika çocuğu'** kim?
14 - İlk şiir kitabı **"Aitsiz Kimlik"** 1993 yılında yayımlanan, sinema yazıları da yazan ve bu yıl içinde yitirdiğimiz şair ve ressam kimdi?
15 - Fransız sinemasının **'Oscar'**ı sayılan Cesar'ı bu yıl başrolünde **Isabelle Adjani'**nin oynadığı hangi film aldı?
16 - Türk sinemasının emektar oyuncularından birini, uzun süredir tedavi gördüğü karaciğer ve böbrek yetmezliğinden yitirdik. Turist Ömer lakabıyla tanınan bu ünlü aktörü unutmadınız değil mi?
17 - Simavi Edebiyat Ödülü'nü, **"Ne Kitapsız Ne Kedisiz"** adlı denemesiyle kazanan yazarı bu yıl içinde yitirdik... Kim olduğunu anımsıyor musunuz?
18 - Uluslararası İstanbul Film Festivali çerçevesinde verilen Altın Lale ödülünü kazanan Tunuslu kadın yönetmen **Moufida Tlatli'**nin filminin adını anımsıyor musunuz?
19 - İngiliz Film ve TV Sanatları Akademisi Ödülleri'ni (BAFTA) beş dalda bir İngiliz filmi kazandı. Başrollerinde **Hugh Grant** ile **And MacDowell'**ın oynadığı bu filmin neydi?
20 - 1940 yılında bir Oscar kazana yaşamı boyunca 70'in üzerinde fil çeviren, Hollywood müzikallerinde **Astaire** ile unutulmaz bir ikili oluş ünlü kadın oyuncuyu bu yıl 83 yaş yitirdik. Adını anımsıyor musunuz?
21 - Fotoğrafları Bibliotheque Nat de France fotoğraf koleksiyonuna edilen Türk reklam fotoğrafçısı kim
22 - 32. Antalya Altın Portakal Fil Festivali'nde hangi film Altın Porta kazandı?
23 - Bu yılki Nobel Edebiyat Ödül **William Butler Yeats** ve **Samuel Beckett'**ten sonra üçüncü kez bi İrlandalı yazar aldı. Adını anımsıyo musunuz?
24 - 1960'lı yıllarda ortalığı kasıp kavuran dört genç, bu yıl birisi ek olarak yeniden bir araya geldi ve

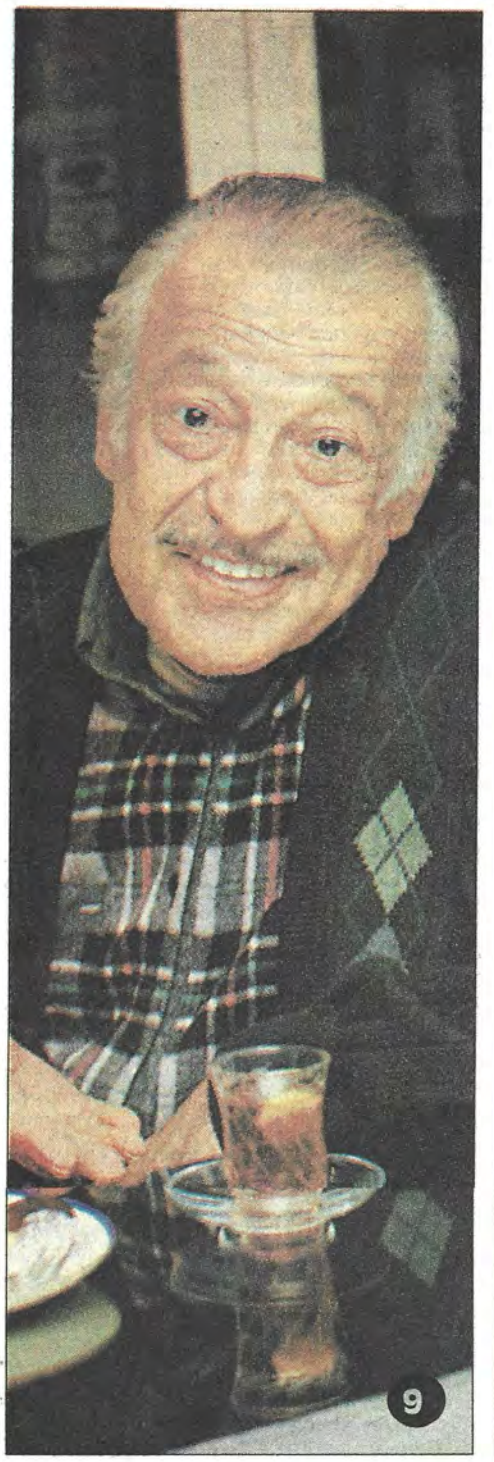

urada; test öyle diyo...

erörün acımasızlığı arasında yaşamı nat geliyordu. Bu yıl da sinemalar, ler aldık. Ama, sevdiğimiz sanatçıları, lleğinizi kullanarak dolaşmaya ne

dı

ı,
ı
Fred
ran
ıda

ınale
:abul
di?

:al'ı

nü

k

'Yesterday'leri anımsattı... Artık yaşları hayli ilerlemiş bu müzisyenler kimdi?
25 - Bu yıl dördüncüsü gerçekleştirilen Uluslararası İstanbul Bienali'nin küratörü kimdi?
26 - Dünyanın çeşitli ülkelerinde **"Halkın Seçimi"** başlığı altında araştırmalar yaparak halkın beğenisi doğrultusunda **"ideal resimlere"** imzasını atan, bu yıl da İdeal Türk Resmi'ni oluşturan ünlü Rus ikilisinin adları neydi?
27 - İstanbul Devlet Operası, bu yıl ilk kez **Richard Strauss'**un bir operasını repertuvarına aldı. Ünlü soprano **Zehra Yıldız'**ın sahnedeki erotik dansları nedeniyle magazin basınının da hayli ilgi gösterdiği bu operanın adını anımsıyor musunuz?
28 - Uluslararası İstanbul Caz Festivali'ne, daha önce de İstanbul'da bir konser vermiş olan bir mambo ustası katıldı. İlerlemiş yaşına karşın müzikseverleri coşturmakta hiç zorluk çekmeyen bu müzisyen kimdi?
29 - James Joyce'un çevrilemez denen yapıtı **"Ulysess"**in çevirisini üç yıllık bir çalışmadan sonra bu yıl tamamlayan çevirmeni kimdi?
30 - "Ascenceur pour L'echafaud", "Les Amants", Atlantic City", "Au Revoir Les Enfants", "Damage" gibi filmlere imzasını atan, yaşamını Amerika'da sürdüren ve geçen günlerde kanserden 63 yaşında ölen Fransız yönetmen kimdi?
31 - Kültür Bakanlığı, bu yıl ünlü bir karikatürcümüzün **"İnsan Hakları"** albümünü Türkçe ve İngilizce olarak bastı. Güldiken dergisinde kendi adına bir özel sayı oluşturulan bu karikatüristin kim olduğunu biliyor musunuz?
32 - 1955 yılında **"Papaz Kaçtı"** adlı oyunuyla perdelerini açan ve bu yıl 40. yılını kutlayan özel tiyatro hangisiydi?
33 - Felsefenin yaşam ile olan ilişkisini belirgin kılan, dirimselliği bir hayat görüşü olarak kabul eden, otuzdan fazla yıldır önce Fransız felsefe dünyasında, daha sonra sosyoloji, edebiyat, resim ve sinema kitaplarıyla büyük bir saygınlık kazanarak birçok düşünürü ve sanatçıyı etkileyen, bu yıl yaşamını yitiren Fransız filozof kimdi?
34 - Türk edebiyatının mizah ustası **Aziz Nesin'**i bu yıl içinde yitirdik. Aziz Nesin'in dostları, geçen günlerde Atatürk Kültür Merkezi'nde yapılan bir törenle ustanın yaşgününü kutladılar. Nesin yaşasaydı kaç yaşında olacaktı?
35 - Jerry Lewis ile oluşturdukları **"Canciğer Kardeşler"** ikilisiyle Türkiye'de çok sevilen, kadife sesli şarkıcı ve sinema oyuncusu **Dean Martin,** 24 aralıkta 78 yaşındayken öldü. Martin'in, **"canciğer kardeşi"** kimdi?
36 - 45. Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı ödülünü kazanan **"Yem"** filminin yönetmenini biliyor musunuz?
37 - Nâzım Hikmet'in bu yıl içinde 87 yaşında yaşamını yitiren eski eşi, pek çok şiirine konu olmuş kadının adını anımsıyor musunuz?
38 - Yaşar Kemal'in Der Spiegel'de yayımlanan yazısının da yer aldığı, Can Yayınevi tarafından yayımlanan **"Düşünce Özgürlüğü ve Türkiye"** adlı kitabın başına ne geldi?
39 - Kültür Bakanlığı'nın bu yıl heykelini diktiği, adına şan yarışması düzenlenen dünyaca ünlü opera sanatçımız kim?
40 - İstanbul'da iki konser vermek üzere bir süre önce Moskova'dan Türkiye'ye gelen dünyaca ünlü kukla tiyatrosunun kurucusu kimdi?

YANITLAR:

1) Adonis
2) Onat Kutlar
3) Kara Kitap
4) Memet Fuat
5) Bekle Bizi İstanbul
6) Sophie'nin Dünyası
7) Krysztof Kieslowski
8) Ben Kingsley
9) Belgin Doruk
10) Sally Field
11) Güneş Yanığı
12) Michelangelo Antonioni
13) Quentin Tarantino
14) Mustafa Irgat
15) Kraliçe Margot
16) Sadri Alışık
17) Bilge Karasu
18) Sarayın Sessizliği
19) Dört Nikâh Bir Cenaze
20) Ginger Rogers
21) Ani Çelik Arevyan
22) Böcek
23) Sheamus Heaney
24)Paul McCartney, Ringo Starr, George Harrison.
25) Rene Block
26) Komar ve Melamid
27) Salome
28) Tito Puente
29) Nevzat Erkmen
30) Louis Malle
31) Turhan Selçuk
32) Dormen Tiyatrosu
33) Gilles Deleuze
34) Seksen bir.
35) Jerry Lewis
36) Bertrand Tavernier
37) Piraye Altınoğlu
38) DGM tarafından toplatıldı.
39) Leyla Gencer
40) Sergei Obrotzsov

Dünya jandarmasını kendi sorunları boğdu

FUAT KOZLUKLU

WASHINGTON - İnsanlığın doğuşundan beri önündeki ikilem barış ve savaş... Canlıların **"En masumu"** ve **"en şefkatlısı"** olduğumuz kandırmacasıyla yaşamımızı sürdürürken geride bıraktığımız 365 gün boyunca hem kan dökmeye hem de akıttığımız kanların ardından barış şerbetleri içmeye devam ettik. **"Yaşlı"** dediğimiz dünyamızın bugün için rakipsiz **"süper gücü"** konumundaki ABD; 1993 ve 1994 göz önüne alındığında, 1995 yılında yerküreyi iyi ya da kötü sarsan bir dizi olaya **"seyirci"** kalmayı bıraktı. **"Sam Amca"**, liderliğini gösterip istemeye istemeye de olsa çatışmalara müdahale etti.

Ortadoğu'dan Balkanlar'a kadar savaş ile barışların **"kahramanlarını"** masaya oturtmayı başardı. Ancak bu başarısını, değişik renk, dil, din ve ırktan insanların laboratuvarı olan kendi toprakları üzerinde akan kanı durdurmada ise gösteremedi. **"Şiddete"** dayalı toplum yapısıyla oluk oluk kan akan ülke görüntüsüne sahip ve kentleri **"ölüm tarlalarına"** dönüşen ABD, insan yaşamının her an tehlikede bulunduğu bir yer haline gelirken ırkçı cinayetler ordu içinde patlak verdi. Irkçı beyaz askerler, gelişi güzel seçtikleri zencileri kurşuna dizdiler. 80 binin üzerindeki devlet okulunun birçoğunun kapısında tabanca, sıcak ve diğer kesici aletlerin araması yapıldı. Sokak çetelerine teslim olan Amerikalı, uyuşturucu ve alkol batağına saplanırken silahlanma adeta yarışa dönüştü. Dünyada en çok suç işlenen ülkelerden birisi haline gelen ABD'de, gündüz gözüyle sokakta tecavüze uğrayanlar ordusuna yeni kurbanlar eklenirken kadınların savunma yöntem ve silahlarına yaptığı harcamalar iki üç misli artış gösterdi. Dünya nüfusunun yalnızca yüzde 4'ünü oluşturan 261 milyonluk ABD, yerküre nimetlerinin büyük bölümünü tek başına **"tüketme şampiyonluğunu"** 1995'te de elden bırakmadı. **"Fırsatlar ülkesine"** kapak atmayı düşleyenlerin mücadelesine set çekme yönünde ağır önlemlere başvurulurken sokaklarda yatan ve **"çöp bidonlarından"** beslenen (!) birkaç milyon evsizin arasına binlerce **"yenisi"** daha katıldı. Kendileri için ayrılmış 270 kadar kampta yaşayan 2 milyon dolayındaki Kızılderili'nin **"sefaletten kurtulma mücadelesi"** yine başarısızlıkla sonuçlandı. Hollywood, bol kan ve şiddet tutkunu hayranlarını ihmal etmeyip **"özgün (!)"** eserler üretmeyi sürdürürken aşk, cinayet, seks ve vahşet kokan yayınlara ilgi ikiye katlandı. Başkan **Bill Clinton** kendi toplumu için pek fazla bir şey ifade etmese de ABD'ye büyük prestij ve itibar kazandıran Ortadoğu ve Bosna'da barış anlaşmalarına imzasını koydu, Kuzey İrlanda'da **"kana son"** verme yönünde tarihi adımlara önayak oldu. Ortadoğu barışında 1993 yılında yaşanan buluşmanın ikincisi yine Washington'da gerçekleşirken 43 ay süreyle kan döken Sırbistan, Bosna-Hersek ve Hırvatistan'ın liderleri, Clinton yönetiminin hazırladığı plana imza attılar. Amerikan tarihinin en büyük yenilgisinin yaşandığı Vietnam savaşının sona erişinin 20'nci yılında, ilişkilerin normalleştirilmesi kararı alındı. Böylece 32 yıllık düşmanlık sona ererken Clinton protesto edild. 1994 Kasımı'nda yapılan ara seçimlerde 40 yıllık bir aradan sonra Kongre'nin senato ve Temsilciler Meclisi kanadında da kontrolü ele geçiren Cumhuriyetçiler, Başkan Bill Clinton'a özellikle bütçe yasası üzerinde **"kan kusturdular"**. Beş trilyon doları aşan bütçe açığını 7 yılda kapatmayı hedefleyen bütçe yasası üzerindeki **"felsefi anlaşmazlıkta"** uzlaşma sağlanamayınca federal hükümet kapısına haftalarca kilit vurdu ve milyona yakın çalışana **"zorunlu izin"** verildi.

Birkaç yıl öncesine dek terörün yalnızca Ortadoğu ülkelerinde ve İrlanda kökenli nüfusundan dolayı da Belfast'ta yaşandığını sanan Amerikalı, nisan ayında ülke tarihinin en kanlı saldırısıyla **"şok"** geçirdi. Oklahoma eyaletinde bir federal hükümet binasına bomba yüklü bir kamyonetle gerçekleştirilen saldırıda 19'u çocuk 169 kişi yaşamını yitirirken Başkan Bill Clinton, **"Bunu yapan insanları bulduğumuzda adalet katı ve acımasız olacak. Bu insanlar katil ve bunlara katil gibi davranılması gerek"** diye konuştu. Medya, Oklahoma'daki patlamadan hemen sonra da "suçluları" ilan edip **"Müslüman bir örgütün militanları"** diye yayın yaparken polis Ortadoğu kökenlileri **"emniyete davet etmekte"** gecikmedi. Binlerce senaryo ve yüzlerce ihbarın ardından, Körfez savaşı özel timinde görev yapmış 27 yaşındaki **Timothy McVeigh** ile arkadaşı **Terry L. Nichols** tutuklandı. Geride bıraktığımız 365 günde yaşanan ırkçı olaylar, fırsat eşitsizliği ve kinden arınmış bir Amerika'nın hâla düş olduğunu bir kez daha ortaya koyarken zenciler, başkent Washington'da, ülke tarihinin en büyük **"siyah gövde gösterisini"** gerçekleştirdiler. Beyaz derili eski eşini ve karısının arkadaşını öldürmekten 8 ay süresince yargılandıktan sonra tamamına yakını kendisi gibi zenci olan mahkeme jürisi tarafından **"suçsuz"** bulunan futbol yıldızı ve sinema oyuncusu **O. J. Simpson**, Amerika'da yargı sisteminin sorgulanmasına neden oldu. Cinayetlerin işlendiği 1994 ayından beri konuşulan ve 21'nci yüzyılda da tartışılacağı gözlenen **"asrın davası"** ülkedeki ırk ayrımını körüklerken siyahlarla beyazlar arasındaki uçurumu da derinleştirdi. 1994'te **"Amerika'yla Sözleşme"** adı altında **Atatürk** devrimlerinin hızını örnek aldıklarını söyleyen ve değişim vaadiyle Cumhuriyetçilerin 40 yıl sonra Kongre'yi ele geçirmesinin mimarı olan Temsilciler Meclisi Başkanı **Newt Gingrich**, Bill Clinton'a her adım atışında adeta kan kusturdu .NATO şemsiyesi altında Bosna'ya barış uygulama gücünde görev yapmak üzere 20 bin Amerikan askerini tüm karşı çıkmalara karşın göndermesinin, 49 yaşındaki Demokrat başkanı Bill Clinton'un önündeki en büyük sorun olduğu bildiriliyor. Bosna'dan gelecek her bir Amerikan cesedinin, Clinton'ın Beyaz Saray'da ikinci bir dört yıl oturma şansını ciddi biçimde azaltacağı gözleniyor.

Erken seçim görünüyor

EDİP EMİL ÖYMEN

LONDRA - Major hükümeti, 1995'i adeta zorla sürükledi. Hükümetin Avam Kamarası'nda çoğunluğu 3 üyeye kadar geriledi. Ama enflasyonu yüzde 2,6'da tuttu. Bu, Avrupa Birliği'nin ekonomik rotasını çizen Maastricht Antlaşması'nın izin verdiği enflasyon sınırları içinde. Parlamentoda çoğunluğu diye bir şey kalmamış olsa da hükümetin, halk, enflasyondan derdi olmadığına memnun. Ekonominin üzerine 1990'dan beri çöken durgunluk sisi 1995'de biraz dağıldı. Bütçe açığı da Maastricht'in izin verdiği ölçüde. Gayri safi yurtiçi gelirin yüzde 3'ü kadar. İç borç ise yurtiçi gelirin yüzde 54'ü. Avrupa Birliği kurallarına göre bunun, yüzde 60'ın altında olması gerek. İşsizlik oranı da yüzde 8. Diğer Avrupa ülkelerine bakışla fena sayılmaz. İspanya yüzde 22, İtalya, İrlanda, Belçika, Finlandiya ve başkaları yüzde 10'un üzerindeler. Ama şu önemli: İngiltere'nin Kuzey İrlanda'da bu oran yüzde 11,6. Ülkenin büyüme hızı uzun süredir çok yavaş. 1995'de yüzde 1,6'lık büyüme hızı sağlandı. Dünyada sanayi devrimini ilk gerçekleştirip, 19. yüzyılda müthiş hızla sanayileşen ama bu hızını son 50 yıldır yitiren İngiltere, geçen yüzyılın mirasını yiyor hala. Turizm gibi, bankacılık, sigortacılık ve her türlü para piyasası yönetimi gibi "görünmez" kalemlerden ve hizmet sektöründen kazanıyor parasını artık. Yüzde 1,6'lık büyüme hızı, sınai üretimdeki durgunluğun sonucu. Kalkınma hızı, mini kıpırtılarla ilerleyip duraklıyor. Bunun ceremesini çeken, orta sınıf. 1979-90 arasında 11 yıl başbakanlık yapan Thatcher'dan sonra kurulan John Major hükümeti 5. yılını tamamladı. Kamuoyu yoklamaları, hükümetin desteğinin kalmadığını gösteriyor. Üstelik hükümetin parlamentoda çoğunluğu varla yok arası. Henüz erken seçim diye tutturan yok. Ana muhalefet İşçi Partisi iktidara hazırlanıyor. "Yeni" lider Tony Blair, ve "gölge kabinesi" en geç 1997'de iktidara gelecek gibi görünüyor şimdiden. Ama görünüşe aldanmamak gerek. Çünkü 1992 seçimi öncesinde de kamuoyu yoklamaları, İşçi Partisi'ni önde gösteriyordu. Seçim zaferi çantada keklik sanılıyordu. Ama sonuç: Muhafazakar Parti 40 sandalye kaybetti, İşçi Partisi 42 tane kazandı. İktidarın 102 kişilik dev çoğunluğu uçtu gitti geriye 21 üye kaldı. Son üç yılda bu 21 üye bile yok artık. 1992'den bu yana hükümet, boşalan milletvekillikleri için yapılan 6 ara seçimi de kaybetti. Geçen yılın iç siyaset açısından belki de en iyimser gelişmesi Kuzey İrlanda'da 1994 ortasında başlayan ateşkesin sürmesiydi. İngiltere'nin terör sorunu, barış sürecinin kör topal ilerlemesiyle 1995'de çözülür gibi oldu. Ancak IRA'nın siyasi partisi Sinn Fein ile hükümet arasında "gerçek" görüşmelere başlanamadı. Çünkü IRA, ilan ettiği ateşkesle yetindi ve silahlarını bırakmadı. 1996'ya girilirken Kuzey İrlanda'daki ateşkesin tehlikeye girebileceğini gösteren yeni cinayetler işlenmeye başlandı. Amerikan Başkanı Clinton'ın kişisel girişimleri bile IRA/Sinn Fein'i tavize zorlayamadı şimdilik. Henüz isteyen yok ama 1996 belki de bir erken seçim yılı olacak. Ancak ana muhalefet, iktidarın daha da yıpranması için 1997'yi bekleyecek gibi görünüyor. Bir İşçi Partisi iktidarı kurulursa, Türkiye, İngiltere'nin alışageldiği desteğini eskisi kadar rahatca bulamayacak. Çünkü bir İşçi Partisi iktidarı, Kıbrıs ve insan hakları konularında daha sert ve sorgulayıcı bir tutum takınacak. 1996, Türkiye'nin İngiltere ile diplomatik ilişkisinde son rahat yılı olacak. Ama İngilizlerin Türkiye merakı ve sevgisi bundan etkilenmeyecek. 1995'de Türkiye'ye gelen İngiliz turist sayısı 600 bini bulduğu için, 1996'da bu sayının daha da artması beklenir.

MUSA KART

Bu kış komünizm geri geldi

HAKAN AKSAY

MOSKOVA- 1994'ü 1995'e bağlayan gece, Çeçenya'da kimse yılbaşı kutlayamadı. 11 Aralık 1994'te başlayan savaşın ilk ağır darbeleri, yılbaşı gecesinde Çeçenya'ya ölüm yağdırdı. Yılın ilk altı ayında bütün hızıyla süren savaş, Çeçen gerilla Şamil Basayev'in Budennovsk kentindeki bir hastaneyi ele geçirmesiyle başlayan görüşmeler sonucu durduruldu. Ancak temmuz sonundaki ateşkesle başlayan yumuşama süreci, bir türlü kalıcı barışa uzanamadı. 1995 sonuna doğru Moskova yönetimi, Çeçen lider Cahar Dudayev'in temsilcileriyle görüşmeleri durdurma ve Kremlin'e bağlılığıyla tanınan Doku Zavgayev'i Çeçenya Devlet Başkanı ilan ederek muhalefete karşı yeniden sertleşme kararı aldı. Düzenlenen tartışmalı seçimler sonucu, Zavgayev lider, muhalefet ise tümüyle yasadışı ilan edildi. Böylece savaşın ikinci dönemi başlamış oldu. Şu ana kadarki kayıplar, 50-70 bin insan (5 binden fazlası çocuk) yaşamı ve yaklaşık 30 milyar dolarlık maddi hasar. Son bir kaç yıl içinde "kamu huzurunu bozan bazı olaylar" giderek sıklaştı Rusya'da. Ve 1995 içinde bunun adı konuldu: Terör! Terörün kaynaklarından biri, başta Çeçenya olmak üzere etnik sorunlar ise öteki de sosyal-ekonomik bunalımda yatıyor. Son bir yıl içinde yaklaşık 200 işadamı, terör kurbanı oldu. Kimliği belirsiz kişilerce öldürülenler arasında, milletvekilleri ve gazeteciler de var. "Liberal reform süreci" sırasında safları hızla genişleyen lümpen kesimler açısından en popüler mesleklerden biri kiralık katillik oldu. Rusya'nın geleceğini araştıran siyasal gözlemciler, olasılıklardan birini ülkenin tümüyle "mafya devleti" haline gelmesi olarak belirtiyorlar. .

Doğal felaketler

1995 yılı, Rusya açısından büyük felaketlerin gerçekleştiği bir yıl oldu. Savaşların dışında, depremler ve uçak kazaları birbirini izledi. Trafik kazalarında ve yangınlarda ciddi artış gözlendi. Yıl boyunca bu türden tam 1474 felaket yaşandı. 4 bin kişi yaşamını yitirdi. Yaklaşık 50 bin kişi yaralandı ve/veya evsiz kaldı. Kazalardan ve depremlerden sonra yapılan kurtarma çalışmalarında 1132 kişi kurtarılabildi. Uzakdoğu'da Neftegorsk kentindeki deprem ve son bir ay içindeki uçak kazaları sonucu, Rusya hükümetinin adı en fazla duyulan bakanlıklarından biri, Olağanüstü Durumlar Bakanlığı (Bakanı Sergey Şoygu) oldu.Son dört yıl içinde "ne pahasına olursa olsun" palazlandırılmaya çalışılan sermaye sınıfı, geçen yıl içinde Rusya'nın yaşamında ağırlığını ciddi olarak hissettirmeye başladı. Liberal reform siyasetinin sonucunda bir yanda halkın yüzde 70'i yoksulluk sınırının altında yer alırken öte yanda banka sermayesi oluşturuldu ve önemli devlet şirketleri, güçlü özel firmalara dönüştürüldü. Eskiden ülke yönetiminde ağırlığı olan askeri sanayi ve ağır sanayi temsilcileri mevzi yitirdiler. Enerji-yakıt sektörünün önemi arttı. Artık rüştünü kanıtlamaya başlayan Rusya burjuvazisi, 1995 içinde ilk kez siyasal sorunlarla ilgili açıklamalar yapmaya ve iktidar kurumlarına tehditkâr tavsiyelerde bulunmaya başladı.

BDT ülkeleriyle ilişkiler

Rusya, geçen yıl içinde öteki Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) üyeleriyle ilişkilerini yeniden güçlendirmeye çalıştı. Gürcistanla ilişkiler düzeldi. Moskova-Erivan dostluğu gelişmeye devam etti. Beyaz Rusya ve Tacikistan, tüm umutlarını Rusya'ya bağlamış görünüyor. Azerbaycan'la ilişkiler sıkıntılı. Moldova, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan ile ilişkilerde zaman zaman sorunlar çıksa da genel olarak istikrar korundu. Moskova-Kiev ilişkileri ise son zamanlarda belki de hepsinden daha büyük bir gerginlik içinde. Bu arada üç eski Sovyet cumhuriyeti olan Baltık ülkeleriyle Moskova arasındaki soğukluk sürüyor.

Azeri petrolleri

Uzun süredir tartışılan Azeri petrollerinin hangi ülkeler üzerinden geçeceği tartışmasının ilk raundu, geçen ekim ayında tamamlandı. Erken üretim petrolü Bakü-Supsa ve Bakü-Novorossiysk hatlarıyla, yani Gürcistan ve Rusya üzerinden Batı'ya aktarılacak. Asıl dananın kuyruğu ise iki yıl kadar sonra ana petrol hattının güzergâhının belirlenmesinde kopacak. Boru hatları, Kazak petrollerinin yazgısıyla da birleşiyor. İlk raunda ağırlığını koyan ABD, hem Rusya'yı hem de Gürcistan'ı ve Türkiye'yi uzlaştırmaş; ama en önemlisi kendisi açısından malı (petrolü) güvence altına alabilecek seçimi yapmış oldu.

Kremlin ve dış politika

Şu günlerde Rusya, yeni bir dış politika oluşturmaya çalışıyor. Kremlin, bu uğurda, Dışişleri Bakanlığı'nı sembolik bir kuruma dönüştürecek bir adım atıyor: Kendisine bağlı bir uluslararası politika birimi kuruyor. "Yeni" dış politikanın, eskisine oranla daha fazla milliyetçi ve Batı karşıtı olacağı sanılıyor. Son dönemde, başta Bosna bunalımı olmak üzere bir dizi konuda inisiyatifi ABD'ye kaptıran Rusya, kendine çekidüzen vermek istiyor. Bu "yeni" dış politikanın eskisinden daha sert olacağının ilk işaretlerinden biri, Rusya'nın, Türkiye'yi de ilgilendiren Avrupa'da Konvansiyonel Kuvvetlerin Azaltımı (AKKA) Anlaşması'nın yükümlülüklerine uymaması.

Darbeyle gidenler

1991 ağustos darbesi ve 1993 kanlı ekim olayları sonrasında faaliyetleri durdurulan, ancak daha sonradan yeniden yasallaşan Rusya Komünist Partisi, 17 Aralık 1995 parlamento seçimlerinde birinci parti olarak yeni parlamentonun üçte birini oluşturmaya hak kazandı. Komünistlerin yarısı kadar oy alan milliyetçi Liberal Demokratik Parti ikinci, oyların yüzde 10'unu alan iktidar partisi yurdumuz Rusya üçüncü ve demokratik muhalefetten Yabloko hareketi de dördüncü olarak parlamentoya girdi.

1995, Papandreu yılı olarak anılacak

MURAT İLEM

ATİNA - 1994'ün son gününden başlayarak 1995 yılının yaşadığımız şu son günlerinde, Yunanistan'da yine Andreas Papandreu ismi telaffuz ediliyor. 31 Aralık 1994 tarihli gazeteler, gizlilik süresi sona eren İngiliz "Foreign Office" belgelerinde yer alan haberlere geniş yer veriyorlardı. 1964 yılını içeren belgelerde, o dönemin başbakanı olan Yorgo Papandreu ile yine o dönem devlet bakanı olan oğlu, Andreas Papandreu'nun İngiliz yetkililer ile yaptıkları görüşmeler, basın organlarında geniş şekilde yer alıyordu. İşte 1994'ü, 1995'e bağlayan bu günlerden itibaren Papandreu adı sürekli gündemde kaldı. 1964 tarihli belgelere göre baba oğul Papandreu'lar, o dönemde Kıbrıs'ta, Makarios'u devirip yerine General Grivas'ın getirilmesi için İngiliz yetkililerle anlaşmaya varmışlardı. Kıbrıs'ı komünizm tehlikesinden korumayı ileri süren operasyon, aslında adayı NATO üssü haline getirmeyi hedefliyordu. Ocak ayı süresince bu plan tartışıldı. . Yunanista'ın, Türkiye, Arnavutluk ve Makedonya ile olan ilişkilerindeki gerginliği, azaltabilmek için, ABD Başkanı Bill Clinton'ın, müdahale niteliğindeki mektubu ise aynı günler içinde, Papandreu'nun eline geçiyordu. "Sertliği ve hırçınlığı bırak komşularınla şartsız diyaloğa başla" şeklindeki mesaj, basın tarafından Yunan içişlerine bir müdahale olarak nitelendiriliyordu. Türkiye ile AB arasındaki gümrük birliği anlaşmasını veto edeceğini aylardır söyleyen Yunanistan, birden yumuşak bir politika izlemeye başlamış, vetonun kaldırılması yönünde karar almıştı. Bu karar, basın ve muhalefet tarafından sert şekilde eleştirilmiş, "Karşılık almadan Türklere teslim olduk, ihanet, milli rezalet" başlıkları ile eleştirilmişti. Ülkede yıllardır süren ekonomik kriz ise 1995 yılının ilk üç ayı içinde had safhaya ulaşmış, her gün ülke çapında 700 küçük işyeri kapanır olmuştu. Ve nisanın son günlerinde dönemin Devlet Bakanı Yıldırım Aktuna'nın, Batı Trakya'da temaslarda bulunacağını açıklaması, yılın ilk yarısının olayı kabul edilmeli. Gelişi öncesi olduğu gibi, Türkiye'ye dönüşünden günlerce sonrası bile, Yunan devletinin en başından, kamuoyundaki en düşük gelirli kesime kadar bu ziyareti konuştu eleştirdi, küfürler yağdırdı. Mayıs başında başlayan, Yıldırım Aktuna'nın, Trakya gezisi boyunca her gün hadi "S.....r" manşetini sürekli sayfalarına çeken Bağımsız Basın gazetesi, manşetinin Türk televizyonlarına yansımasını "meşhur olduk" şeklinde yorumluyordu. 11 mayısta, eski DEP Başkanı Yaşar Kaya, Elefterotipia gazetesine verdiği mülakatta, kurulan sürgün parlamentosuna PKK'nin siyasi kanadı ERNK'nin de katıldığını açıklıyor ve "Ben Kürt olarak silahlı mücadeleye büyük önem veriyorum, parlamentomuz Yunanistan'da toplanmaz, çünkü Yunanlılar bizim dostumuzdur, dostlarımıza sorun yaratmak istemeyiz" sözleri ile bazı odaklara gönderme yapıyordu. 25 temmuz günü ise Sadık Ahmet, soru işaretleri ile dolu bir trafik kazasında hayatını kaybetti. Eşi Işık Ahmet,hâlâ "Kocamı karanlık güçler öldürdü" açıklamalarını yapıyor, ancak Trakya Türkleri kendileri için çok önemli bir lideri kaybetmenin burukluğunu hâlâ yaşıyorlar. Ve nihayet son aya damgasını vuran olay gelişti, 20 kasım günü Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu, Onasis Kalp Merkezi'nde zatürree teşhisi ile tedavi altına alındı. O günden bu yana Yunanistan'ı meşgul eden tek olay ise Türkiye ile AB arasında imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması oldu, Yunan hükümetini ilk günlerdeki kadar eleştirmeye fırsat bulamayan basının dikkati, artık Onasis Kalp Merkezi'ne çevrilmiş durumda. Yirmi gün boyunca hastanenin 7. katında bulunan gazeteciler, artık hastane dışında kurulan bir çadır içinde görevlerini yapmaya çalışıyorlar. Papandreu'nun hastalığını takip etmek için yaklaşık 1300 gazetecinin Akridite olmak için hastane yönetimine başvurduğu, ilk hafta içinde 22 bin plastik bardak tüketildiği, dikkati çeken bilgiler arasında. 22 aralık tarihli Elefterotipia gazetesinde yer alan bir yorum, Yunan politik hayatına son 30 yıl boyunca damgasını vuran Papandreu'yu en güzel şekilde anlatıyor: " Papandreu gibi karizmatik bir lidere, böyle kötü son yakışmaz, ancak işte kader bu..."

Fransa genel grevlerle sarsıldı

MİŞEL PERLMAN

PARİS - 1995 Fransa için duyarlı ve zor bir yıl oldu. Her şeyden önce, tepedeki yönetim değişikliğinden ötürü. Yani, Cumhurbaşkanı olarak, 7 yıllık 2. dönemini bitirip Elysee sarayının anahtarlarını, halefi de Gaulle'cü Jacques Chirac'a teslim eden François Mitterrand, rahatlamıştı artık. Prostat hastalığı nedeniyle görevini tamamlayamamak kaygısı içinde yaşamıştı sosyalist cumhurbaşkanı, geçen mayısa dek. Geçen yıl fransa'da kaydedilmiş olaylardan biri de oldukça ilginçti. Mazarine adında güzel ve de çok zeki olduğu söylenen, evlilik dışı bir kızı varmış meğerse Mitterrand'ın. Eski cumhurbaşkanı bunu pek gizlemediği gibi fotoğraflarının Paris Match dergisinin gerek kapağında gerekse iç sayfalarında yayılmasına fazla bir şey demedi. Fakat şunu bilmek gerekir ki Fransızlar, İngilizlerin aksine, devlet adamlarının özel hayatına karışmıyor. Yani bir başka deyişle, olayı bilseler de üstünde durmadan geçip gidiyorlar. Fransa'da 5. cumhuriyet dönemi cumhurbaşkanlarına "seçilmiş hükümdar" gözüyle bakılıyor. Cumhurbaşkanı devletin gerçekten bir numaralı adamı. İşte seçildiği 7 mayıs akşamı, daha önce çeşitli bakanlıklar ve başbakanlık ile Paris belediye başkanlığı yapmış Jacques Chirac en son başarısının tadını çıkarmaktaydı. Üstelik parlamentodaki sağ çoğunluk, de Gaulle'cü Cumhuriyet İçin Birlik (RPR) ile Fransız Demokrasisi İçin Birlik (UDF) parti konfederasyonundan oluşmaktaydı. Başbakanlık koltuğuna ise iki yıldır İzmir doğumlu Edouard Balladur yerleşmişti ama... Jacques Chirac bu koşullar içinde Elysee sarayının yolunu tuttu. Ancak bir bakıma buruk bir tat içinde. Çünkü "30 yıllık dost" Chirac ile Balladur arasında, cumhurbaşkanı seçim kampanyası sırasında oldukça sert bir tartışmaya tanık olunmuştu. Her biri, rakip olarak kampanyayı söndürdü ve İzmirli başbakan yenik düştü. Bunun doğal bir sonucu olarak da istifa etti. Meydana gelen yara, bugüne dek tamamen kapanmış değil. Balladur hükümetinde dışişleri bakanı görevini yapmış Alain Juppe için başbakanlık yolu açılmıştı. Fakat 5. cumhuriyet döneminde bugüne dek görülmemiş bir şekilde 1. Juppe hükümeti ancak 6 ay dayanabildi ve ardından 2. Juppe hükümeti kuruldu. İlk hükümetteki kadın bakan sayısı 12 iken, bir sonrakinde 4'e düşürüldü ve ilgili çevrelerde istihza ile karşılandı. Fransızların Pasifik'teki askeri nükleer denemelerinin dünyada çoğunlukla eleştirilmesi ise Fransa'yı bir hayli öfkelendirdiği gibi söz konusu falsoyu sindirmek kolay olmadı. Bu arada şimdi yeniden sosyalist parti 1. sekreteri olan Lionel Jospin, cumhurbaşkanı seçiminde oldukça başarılı bir sonuca ulaşırken partinin durumuna yararlı oldu. Cumhurbaşkanı seçiminden yaklaşık 2.5 ay sonra Paris'te bombalar yeniden patlamaya başladı. ilk olay, 25 temmuz saat 17.30 dolaylarında, Saint-Michel meydanı RER metrosu yeraltı istasyonunda meydana geldi. 8 kişi öldü, 84 yolcu da ağır yaralandı. Bunu, bir dizi başka eylem izleyecekti. Failleri de Cezayirli terör örgütlerinden GİA (Silahlı İslami Grup) olarak saptandı. Yeni suikast olasılıkları nedeniyle şu günlerde güvenlik güçleri önlemleri yeniden arttırmış bulunuyor. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi kasımın 3. haftası tamamlanırken, ülke ciddi bir sosyal bunalıma girdi. Söz konusu problemler, Juppe'nin sosyal sigorta planı, demiryolu (SNCF) işçilerinin emeklilikleri ve kuruluşun yeniden yapılanması, Paris Ulaşım İdaresi (RATP)'nin aşağı yukarı aynı nitelikteki istekleriydi. Geçen 21 aralıkta başbakanın yönetiminde toplanan "sosyal doruk"sendikaları memnun etmediyse bile, şimdilik grev eylemleri durduruldu. Ülke ekonomisi büyük yara alırken, Başbakan Alain Juppe'nin durumu da ne denirse densin, ciddi şekilde sarsıldı. Çeşitli yolsuzluk soruşturmaları ise sürüyor. Yarın ne mi olacak? Şimdilik noel bayramından sonra yılbaşı gecesi gündemde...

İç politikaya endeksli dış politika

Türk iç politikasında koalisyon ortaklarının pek çok konuda uyum sergileyememeleri, hükümetin bozulup yeniden kurulması ve CHP içinde parti kurultayları ile yaşanan iç kargaşa, Türk dış politikasında geride bıraktığımız 1995 yılında da öncelikli konuların çözüm sürecini geciktirdi ya da Türkiye'nin ulusal çıkarlarını önemli ölçüde gözetecek sonuçlar alınmasını engelledi. Bunların başında, Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) ile 1 ocaktan itibaren gerçekleştirdiği gümrük birliği pazarlıklarında, Ankara'nın gerek KKTC gerekse Türk işçilerinin serbest dolaşımı konusunda anlaşmalardan doğan haklarını gözetmemesi geldi.

Ankara yoğun dış politika sorunlarıyla uğraşırken 1 yıl içinde 3 dışişleri bakanının atanmasına tanık oldu. Dışişleri Bakanlığı Müsteşarlığı'na kimin atanacağı konusunda Başbakan **Tansu Çiller** ile dönemin üç dışişleri bakanı arasında yaşanan sorunun uzun süre çözülememesi, Türkiye tarihinde ilk kez büyükelçiler kararnamesinin, 1 yılı aşkın bir süre sonunda ancak ocak ayında çıkmasına neden oldu. Bosnalı Müslümanlar ile Sırplar arasında süren savaşın kasım sonlarında Dayton Anlaşması'yla sona ermesi Ankara'nın yüzünü güldürdü. Hazar Havzası'ndan çıkartılacak erken üretim petrolünün, Rusya'nın Karadeniz'deki Novorosisk limanı ile Türkiye'nin destek verdiği Gürcistan'ın Supsa limanından eşzamanlı olarak geçirtilmesi kararının çıkması, Ankara açısından, Bakü tezini gerçekleştirmesi yolunda zorlu bir yarışı başlattı. Balkanlar'da Türkiye açısından önümüzdeki yıllar yeni ufuklar açarken, Kafkasya'da Azeri-Ermeni anlaşmazlığı, Ortadoğu'da İsrail-Arap barış sürecinde olumlu gelişmeler yaşanmasına rağmen Kuzey Irak'taki belirsizlik ve terör örgütü PKK'nin, siyasi zemin arayışları Ankara'yı meşgul etmeye devam etti.

LALE SARİİBRAHİMOĞLU

Avrupa ile ilişkiler inişli çıkışlı

Türk dış politikasını geçen yıl en çok meşgul eden konuların başında, Ankara'nın Avrupa Birliği ile bu yıl başından itibaren geçtiği gümrük birliği konusunda yaşanan Kıbrıs ve insan hakları tartışması geldi. Türkiye, Avrupa'nın "İnsan hakları olmazsa gümrük birliği olmaz" baskıları sonucu 1980 askeri rejiminin hazırladığı anayasa üzerinde bazı değişikliker yaptı ve çeşitli kesimlerde "makyaj" olarak nitelendirilen ve düşünce özgürlüğüne sınırlama getiren 8. madde üzerinde, düşünce suçunun tanımının daraltıldığı iyileştirmelere gitti. Türkiye'nin bu iyileştirmelerini yeterli bulmayan AB'nin yasama organı Avrupa Parlamentosu (AP), yılın sonlarına doğru yaptığı kritik gümrük birliği oylamasında, insan hakları alanında atılacak adımlara bağlı olarak Türkiye'ye vize verdi.Türkiye'ye siyasi cepheden saldıran AB, Brüksel'de yapılan 6 mart Ortaklık Konseyi toplantısında, Kıbrıs Rum Yönetimi'ne, tam üyelik için verdiği takvim karşılığında Ankara ile gümrük birliğini gerçekleştirme kararı aldı. Oysa Ankara'nın, Kıbrıs üzerindeki garantörlük haklarına dayanarak, Türkiye ve Yunanistan'ın tam üye olmadığı bir uluslararası kuruluşa Kıbrıs'ın üye olamayacağı çekincesini, gümrük birliği kararına koyması imkânı bulunuyordu.

ABD ile Çiller flörtü rahatsız etti

ABD geçen yılın başlarında Türkiye'deki insan hakları durumunu ağır bir dille eleştirirken, Güneydoğu'da köylerinden boşaltılan vatandaşın durumunun iyileştirilmesi çağrısında bulundu. ABD, PKK terörüne karşı açık bir tavır sergilerken, Türkiye'nin gümrük birliğini gerçekleştirmesi için AB nezdinde yoğun lobi faaliyetinde bulunarak Ankara ile ilişkileri yakınlaştırdı. Ancak, Başbakan Tansu Çiller'in, Türkiye'nin içişlerine yönelik bazı konularda Washington'u devreye soktuğu yolundaki haberler, Türkiye-Washington ilişkilerinin boyutları konusunda soru işaretlerine neden oldu. Hüsamettin Cindoruk'un, TBMM Başkanlığı döneminde ABD'nin Ankara Büyükelçisi Marc Grossman'ın kendisini ziyaret ederek Çiller'in koalisyon hükümeti için destek istediği yolundaki haberler, hükümetin ABD'yi, Türkiye'nin içişlerine müdahil etme çabaları olarak değerlendirildi. ABD, kendi stratejik çıkarları açısından, Hazar Havzası'ndaki başta Azerbaycan ve Kazakistan'a ait zengin petrol yatakları üzerinde Rusya'nın tek başına hâkimiyet kurmasını önleme stratejisi izledi. Bu çerçevede ABD, Hazar petrolerinin, uluslararası piyasalara taşınmasında ekonomik olarak zaten en elverişli güzergâh olan Bakü-Ceyhan tezine güçlü destek verdi. ABD, Bosna'ya barışın gelmesinde büyük önem verdiği Rusya'nın Sırplar üzerindeki etkisi karşılığında Ankara'nın yumuşak karnı AKKA konusunda, Moskova'ya taviz verir politika izledi. ABD, Soğuk Savaş sonrası Avrupa'nın temel güvenlik taşı olarak nitelendirilen Avrupa'da konvansiyonel kuvvetlerde indirimi öngören antlaşmanın (AKKA), Rusya'ya ait Kafkasya kanat bölgesinde, Moskova'nın daha fazla silahlanmasına olanak verecek düzenlemelere gidilmesi için yeşil ışık yaktı. Yanıbaşındaki Kafkasya'da böyle bir düzenlemeye karşı çıkan Ankara ile Moskova arasında geçen aralık ayında yapılan pazarlıklar, Türkiye'deki seçimler nedeniyle bu yıla ertelendi. AKKA imzacısı ülkelerin, silah tavanlarında indirim yükümlülüklerini yerine getirmeleri gereken 16 kasım tarihi birkaç ay sonrasına ertelenerek, Ankara ve Moskova arasında kilitlenen sorunun çözümü için süre bu yıla uzatıldı. 1993 yılına kadar hibe şeklinde verdiği askeri yardımları düşük faizli krediye dönüştüren ABD, 1996 mali yılı için bu yardım miktarını, Türkiye'nin içişlerine müdahale niteliği taşıyan 2 maddeyi tasarı metninden çıkartarak, 321 milyon dolar olarak belirledi.

Ankara hapşırdı, KKTC nezle oldu

Yavru vatan KKTC, geçen yıl da gerek siyasi gerekse ekonomik açıdan anavatan Türkiye'deki olup bitenlerden etkilendi. Diğer bir deyişle "Ankara hapşırınca KKTC nezle oldu". 1993 aralık ayında yapılan seçimlerde işbaşına gelen sağ ve sol koalisyon ortakları Demokrat Parti ile Cumhuriyetçi Türk Partisi, Türkiye'deki DYP-CHP koalisyonu gibi "bir bozuldu, bir kuruldu".

KKTC ekonomisi, Türkiye'nin ihraç ettiği ekonomik önlemler paketi ile felç oldu. Geçen yıl başlarında KKTC 10 bini aşkın kamu görevlisi ve emeklisine maaş ödemede güçlük çeker duruma düştü. Avrupa Birliği Adalet Mahkemesi'nin (ABAD), KKTC ile ticareti kesme kararı da Kuzey Kıbrıs ekonomisinin giderek bozulmasında etken oldu. 160 bin nüfuslu KKTC'de enflasyon 215'e çıktı.Türkiye, KKTC ekonomisinin uzun vadede kendi ayakları üzerinde durması amacıyla bir ekonomik altyapı programı başlattı. Türkiye ile KKTC arasında başlatılan kıyı ticareti yoluyla ABAD kararının Kuzey Kıbrıs ekonomisi üzerindeki etkileri azaltılmaya çalışıldı.

Doğu-Batı koridoru

Geçen yıl Doğu-Batı karayolu projesiyle ilgili önemli bir adım atıldı. Cumhurbaşkanı Demirel, Birleşmiş Milletler'in (BM) 50. kuruluş yıldönümü kutlamaları sırasında Balkan ülkeleri liderleriyle bir araya geldi. Bu toplantı sırasında Türkiye, Bulgaristan, Makedonya ve Arnavutluk'tan geçecek bir Doğu-Batı karayolu projesi görüşüldü. Toplantıda, söz konusu karayolunun yaşama geçirilmesi için ilk ve en büyük adım atılmış oldu. Yunanistan, Doğu-Batı karayolunun yapılmasına karşı çıkarak, "karayolunun Yunanistan'a baskı yapabilmek amacıyla" inşa edildiği görüşünü savundu.

Çekiç Güç yine kaldı

Çekiç Güç olarak bilinen tartışmalı Huzur Operasyonu'nun faaliyetleri devam etti. Faaliyetleri konusunda Türkiye'nin ne ölçüde kontrolü sağladığı sürekli tartışma konusu olan, ABD, İngiltere ve Fransa'nın destek verdiği Çekiç Güç'ün görev süresi, TBMM'deki tartışmalı oylama sonrasında her defasında 6 ay uzatıldı. Ancak koalisyon hükümeti , 24 aralık seçimlerinden sonra işbaşına gelecek hükümetin karar vermesi için Çekiç Güç'ün görev süresini bu kez 3 ay ile sınırlandırdı. Bu yıl başkanlık seçimlerine hazırlanan ABD'nin, Saddam ile uzlaşma kapılarını kapatması nedeniyle Türkiye'den gitmesi şartları henüz oluşmadığı bildirilen Çekiç Güç'ün Türkiye'de "Bir süre daha" kalması olasılıkları hesaplanarak, bu gücün faaliyetlerinin yeniden tanımlanması konusunda çalışmalara başlandı.

Kuzey Irak harekatı

Avrupa ve ABD, Türkiye'nin mart ortasında, Kuzey Irak'ta yaşanan otorite boşluğu sonucu bu bölgede yuvalanan PKK teröristlerine karşı 35 bin askerle düzenlediği harekâta sert tepki gösterdi. Almanya, ortak fırkateyn yapımı projesine katılan Alman firmalarına kredi vermeyeceğini açıkladı. Bonn, bu yöndeki kararını yıl sonlarına doğru değiştirdi. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in "Harekât bir yıl da sürebilir" açıklaması Avrupa ve ABD ile ilişkileri mart ayında iyice tırmandırdı. Türkiye'ye geçen yıl başlarında insan hakları alanında ağır eleştiri yönelten ABD, ancak daha sonra PKK konusunda izlediği sert tutum ile Ankara'yı memnun edici bir politika izledi. Ancak Demirel'in harekâtın süresiyle ilgili açıklaması da ABD'nin Türk askerlerinin en kısa sürede Kuzey Irak'tan çekilmeleri yolundaki sert açıklamalarına neden oldu.

PKK ilintili gruplara destek

Avrupa Parlamentosu 13 aralık oylamasında gümrük birliğine verdiği evet oyu karşılığında PKK'ye teröre son vererek Ankara ile diyalog kurması yolunda üstü kapalı mesaj vermeyi ihmal etmedi ve ilk kez, Kürtleri kastederek, Türkiye'de "Azınlık haklarının korunması" ifadesine kararlarında yer verdi. Ancak AP, eski DEP milletvekillerinin cezaevine konması ve insan hakları ihlalleri devam ettiği gerekçesiyle TBMM ile kestiği ilişkileri ekim sonunda yeniden başlattı.Almanya, PKK'nin kamu düzenini ciddi boyutlarda bozması üzerine terör örgütünün ülkesindeki faaliyetlerine sıkı denetim getirirken diğer bazı Avrupa ülkeleri bu konuda duyarlı davranmaya yanaşmadı. Bunların başında Hollanda geldi. Hollanda'nın, kapatılan DEP'in yurtdışına kaçan bazı eski milletvekillerinin sözde sürgünde Kürt Parlamentosu kurduklarını açıkladıkları toplantının yapılmasına izin vermesi, Ankara ve Amsterdam arasında ilişkilerin gerginleşmesine neden oldu.

Moskova ile örtülü nüfuz savaşı

Türkiye ve Rusya, ekonomik alanda olumlu seyreden ilişkilerine karşın gerek Kafkasya gerekse Bosna, AKKA ve Hazar Havzası petrolleri konusunda geçen yıl da örtülü nüfuz savaşını sürdürdüler. Yılın ilk yarısında, Rusya'nın bağımsızlık hareketini kırmak için işgal ettiği özerk cumhuriyeti Çeçenya'ya, Çeçenler yanında savaşmak üzere Türkiye'den milislerin gönderildiği duyumları, iki ülke arasındaki ilişkileri gerginleştirdi. Rusya milislere tepki olarak PKK ilintili gruplara destek verdi. Ekim ayında Rusya'da sözde sürgünde Kürt Parlamentosu'nun toplantı düzenlemesi, Ankara'nın nota ile protestosuna neden oldu. Türkiye ile Rusya arasında boru hatları rekabeti geçen yıl da yaşandı. Azerbaycan Uluslararası İşletme Şirketi (AIOC), Hazar Havzası'ndan çıkartılacak erken üretim petrolünün, Rusya'nın Novorosisk limanı ile Türkiye'nin destek verdiği Gürcistan'ın Supsa limanları kullanılarak eşzamanlı olarak iki hat üzerinden dış piyasalara satışını kararlaştırdı. Rusya, Türkiye'nin, Boğazlar'dan tanker trafiği geçişinde sınırlama getirdiği Boğazlar Tüzüğü'ne yönelik rahatsızlığını sürdürdü. Rusya kasım ayında, Türkiye'nin Boğazlar'da seyrüsefer güvenliğini sağlamak amacıyla aldığı önlemlerin, teknik sorunların çözümü konusundaki ihtiyacı çok aştığını ve Boğazlar rejimiyle ilgili Montrö Sözleşmesi'ne aykırı olduğunu savunduğu bir mektubunu Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Butros Gali'ye sundu. Başta ABD, NATO'nun, Avrupa'da konvansiyonel kuvvetlerde indirimi öngören antlaşmanın (AKKA) Kafkasya kanat bölgesinde Moskova'nın silah tavanlarının yükseltilmesi konusunda verdiği tavizler, Ankara açısından ciddi sıkıntı yarattı. Ankara ve Moskova arasında, Türkiye'nin etnik bağlan bulunduğu Azerbaycan ile Orta Asya cumhuriyetleri üzerindeki örtülü nüfuz savaşları, bu yıl da sürdü. Rusya, Gürcistan ve Ermenistan ile ikili askeri anlaşmalar yaparak bu iki ülke askerleriyle birlikte Türk sınırının öteki yakasına yerleşti. Azerbaycan ise bu yöndeki Rus nüfuzuna karşı direnerek Moskova ile ilişkilerini Türkiye unsuruyla dengeleme politikası izledi.

Suudi Arabistan'da idamlar

Ağustos ayının büyük bölümünde gündemi, 4 Türk vatandaşının Suudi Arabistan'da başları kılıçla kesilerek idam edilmesi oluşturdu. İlk olarak 11 ağustosta uyuşturucu kaçakçılığı suçundan tutuklu bulunan iki Türk vatandaşı idam edildi. Türkiye'nin diplomatik girişimlerine karşın, 14 ağustosta yine aynı suçtan iki Türkün daha başlarının kesilmesi iki ülke arasındaki ilişkileri gerginleştirdi. Suudi Arabistan'ın Ankara Büyükelçisi El-Müfti, Dışişleri Bakanlığı'na çağrılarak, konuya ilişkin bilgi istendi. Türkiye'nin idamların durdurulması için en üst düzeyde girişimlerde bulunmasına karşın, Suudi yetkililer "Kimsenin hatırı, Allah'ın hatırından yüksek değildir. İdamlar sürecek"açıklamasını yaptılar. İdamların durdurulmasına yönelik olarak Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Başbakan Çiller'in özel temsilcisi sıfatını taşıyan Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş, Cidde'ye gönderildi. Yalçıntaş, temaslarının ardından Türk yurttaşları için "umut kapısının açıldığını" bildirdi. Dışişleri Bakanlığı, Yalçıntaş'ın önerileri doğrultusunda Suudi Arabistan'da tutuklu bulunan yaklaşık 70 kadar Türk yurttaşına hukuki yardım sağlama çalışmalarına başladı.

Ankara-İsrail yakınlaşması

Hikmet Çetin'in dışişleri bakanı sıfatıyla 1993 yılında, İsrail'in kuruluşundan bu yana bu ülkeyi ziyaret eden en yüksek düzeyli Türk yetkilisi olarak yaptığı ziyaretin ardından Ankara-Tel Aviv ilişkileri hızlı bir gelişme gösterdi. Çetin'in ziyaretini İsrail Cumhurbaşkanı Ezer Weizman'a kadar uzanan en üst düzey ziyaretler izledi. İsrail Başbakanı İzak Rabin'in bir suikast sonucu öldürülmesi, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in bu ülkeye yapacağı kasım ziyaretinin ertelenmesiyle sonuçlandı. İki ülke arasında tarımdan ekonomiye ve güvenlik işbirliğine kadar

Orta Asya ve Kafkaslar...

Kafkaslar'da Azerbaycan ile Azeri topraklarının yüzde 20'sini işgal altında tutan Ermenistan arasında geçen yıl da barış sağlanamadı. Ermenilerin çoğunlukta bulunduğu Azerbaycan'a ait Yukarı Karabağ sorununda ise çözüm yolunda bir gelişme sağlanamadı. Ancak Azerbaycan ve Ermenistan arasında ateşkes devam etti ve Türkiye, Ermenistan'a kapalı tuttuğu H-50 hava koridorunu açarak, Erivan'a Bakü ile uzlaşması yolunda jest yaptı. SSCB'nin dağılmasıyla 1991 yılında bağımsızlıklarını ilan eden Orta Asya ve Kafkas cumhuriyetlerinde ilk demokratik anlamda seçimler de bu yıl art arda gerçekleşti. Türkiye, Gürcistan, Azerbaycan ve barışın gelmesi halinde Ermenistan'ın da katılacağı Benelüks modelinin Kafkaslar'da uygulanması projesini yaşama geçirme çalışmalarına hız verdi. Türkiye ve Rusya arasındaki nüfuz savaşı karşılıklı zirvelerle geçen yıl da sürdü. Üçüncü Türk Cumhuriyetleri zirvesi ilk kez Türkiye dışında Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te geçen yıl yapıldı. Hemen akabinde Rusya, SSCB'nin dağılmasıyla oluşan ve bir bölümü Türk zirvesine katılan cumhuriyetlerin üyesi olduğu Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) zirvesini gerçekleştirdi. Ankara, içeride yaşanan yetki kargaşası yüzünden inişli çıkışlı bir boru hatları ve petrol politikası izledi. Ancak sonuçta Azerbaycan'a ait Hazar Havzası petrollerinin uzun vadede Bakü üzerinden uluslararası piyasalara taşınması yolunda ABD'nin çıkarlarına uygun düşen tez güçlendi.

PKK, İran, Suriye boş durmadı.

Birleşmiş Milletler'in, Kuveyt'i 1990 yılında işgalini ambargo ile cezalandırdığı Irak'ın, İncirlik'te konuşlu Çekiç Güç koruması altındaki Kuzey Irak bölgesinde yaşanan istikrarsızlık, PKK-KDP çatışmaları ile büyüdü. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin mart ortasında, Çekiç Güç'ün yarattığı otorite boşluğundan yararlanan PKK'nin bölgede yerleşme çabalarını kırmak amacıyla düzenlediği operasyon, bir ayı aşkın bir süre sonunda tamamlandı. TSK operasyonlarından kaçarak komşu İran ve Suriye'ye girmeyi başaran PKK teröristleri, güç topladıktan sonra ağustos sonlarına doğru, Türkiye sınırı yakınında Mesut Barzani liderliğindeki Türkiye sınırı yakınında yer alan Kürdistan Demokratik Partisi (KDP) mevzilerine saldırıya geçtiler.

Bosna, Balkan kapısını açtı

Balkanlar'da Makedonya ve Arnavutluk'un yanı sıra Bulgaristan ve Romanya ile de yakın ilişkiler kuran Türkiye için Bosna'ya barışın gelmesi, Ankara'yı Avrupa'ya yakınlaştırmada önemli rol oynayacak. Boşnaklarla yakın bağlarına rağmen Bosna konusunda uluslararası toplulukla birlikte hareket etmeye özen gösteren Ankara, kasım sonunda imzalanan ve 3.5 yılı aşkın bir süre devam eden savaşı sona erdiren anlaşma öncesinde bölgede görev yapan Birleşmiş Milletler Barış Gücü'ne asker verdi. Barış sonrası mültecilerin geri dönmesine yardımcı olmak için Bosna'ya polis gücü gönderen Ankara, barışı denetleyecek NATO gücüne de asker vermeye hazırlanıyor. Türkiye'nin Bosna konusundaki iki temel politikası şöyle özetlenebilir: - Boşnaklar, Türkiye'ye tarihten yadigâr. Bu nedenle Bosna halkına destek olunması Ankara politikasının temel ayağı. - Türkiye'nin aynı derecede önemli ancak kamuoyunda fazla yankı bulmayan ikinci temel politikası ise Bosna'nın Türkiye'nin Balkan politikasının bir uzantısı olması. Balkanlar Türkiye için Avrupa'ya açılan yol. Bir diplomatın ifadesiyle, "Türkiye, Balkanlı olduğu ölçüde Avrupalı olacak ve Avrupa'da söz sahibi olacak. Avrupa kimliği güçlenecek." Türkiye, Boşnaklar ve Hırvatlardan oluşan federasyonun, değişik din ve ırktaki devletlerin bir arada yaşayabileceklerini gösteren modeli oluşturduğuna dikkat çekiyor. Ankara, "yaşayabilir" bir model olarak ortaya çıkan bu federasyonun, etnik sorunlarla dolu Makedonya, Bulgaristan, Romanya, Arnavutluk ve hatta Yunanistan'ı rahatlatacağına inanıyor. Bosna barışının, Yeni Yugoslavya Cumhuriyeti'ne uygulanan ambargonun aşamalı olarak kaldırılmasıyla sonuçlanması, Türkiye'nin hava ve kara taşımacılığında uğradığı kayıpları gidermesi açısından da büyük önem taşıyor.

Yunanistan ile ilişkiler kötüydü

Türkiye ve Yunanistan arasındaki ilişkiler, Ege'de karasularının 12 mile çıkartılıp çıkartılmayacağı, Atina'nın PKK terörüne artan biçimde verdiği destek, Batı Trakya Türklerine yönelik baskılar, Ege'de NATO'ya bağlı karargâhın kurulmasıyla ilgili karşılıklı vetolaşmalar ile yine kötü geçti. Türkiye ve Yunanistan arasında 12 mil kriziyle 1994 yılında tırmanan ilişkilere rağmen alt düzeyde sürdürülen teknik görüşmeler, geçen yıl tamamen kesildi. Yunanistan, hükümetin 12 mil konusunda yaptığı açıklamalara tepki olarak tek yanlı olarak kültür işbirliği görüşmelerini kesti. Ankara, Atina'nın teknik düzeydeki görüşmelerin başlatılması isteğini, iki ülke arasında kalıcı barışın gelmesi için Ege'de kıta sahanlığı ve karasuları dahil tüm sorunların ikili müzakerelerle ele alınması gerektiğini bildirerek geri çevirdi. NATO, Türkiye ve Yunanistan arasında Ege'de bir tümen ve karargâh kurulması konusunda yaşanan ve ittifakın faaliyetlerini zorlaştıran pürüzün giderilmesi için geçen yıl devreye girdi. ABD'nin bir süredir izlediği Ankara ve Atina arasında güven arttırıcı önlemler çerçevesinde gerginlik yaşanmaması politikası, tarafları, savaşın eşiğine getirecek sertleşmeleri engelledi. Yunanistan, "Düşmanımın düşmanı dostumdur" mantığıyla geçen yıl, PKK terörüne destek veren Suriye ile yakınlaştı. Şam'ın Yunanistan'a topraklarında üs verdiği haberleri, Türkiye'nin sert tepkisine, Suriye'nin yalanlamasına neden oldu. Sağlık durumu yıl sonuna doğru ağırlaşan Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu'nun, geçen yıl başında Şam'a giderek Devlet Başkanı Hafız Esatile görüşmesi, Türkiye'ye karşı Atina-Şam ittifakını netleştirdi. Güneydoğu'da çatışmalar sırasında ele geçirilen PKK militanlarının Yunanistan'da eğitim gördüklerini açıklamaları, Ankara ile Atina ilişkilerinin sertleşmesinde önemli rol oynadı. Yunan fanatiklerinin, dönemin Devlet Bakanı Yıldırım Aktuna'ya taşlı sopalı saldırı düzenledikleri Batı Trakya'da, Atina hükümeti de buradaki din adamlarına baskılarını sürdürdü. Atina'nın, İskeçe'deki Türk cemaatinin oylarıyla seçilen Müftü Emin Ağa'yı, sahte müftülük yapmakla

Temmuz

● Sıvas'ta iki yıl önce gerici güçler tarafından Madımak Oteli'nde yakılan 37 kişi, törenlerle anıldı. (2)
● Ankaralıların, Anadolu uygarlığını temsil eden Hitit Güneşi ambleminin değiştirilmemesi için topladıkları imza 60 bine ulaştı. (2)
● 1993 yılında çalınan, Ödemiş'in Birgi beldesinde 1332 yılında yaptırılan caminin mimber kapısı, Londra'daki Chiristies's Müzayedeevi'nde bulundu. (4)
● Terör amacıyla orman yakanların, ölüme neden olmaları durumunda idam cezasına çarptırılması hükmünü getiren yasa tasarısı kabul edildi. (4)
● İşkenceyi gizleyen Dr. **T. Taner Apaydın**, meslekten 6 ay men edildi. (4)
● Türk edebiyatının ünlü ismi yazar **Aziz Nesin**, Çeşme'de geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi. (5)
● Demir-çelik ürünlerine yüzde 9, şekere yüzde 4 zam geldi. (5)
● Ankara DGM'de 4 sanıklı HADEP davası başladı. (6)
● **Rıfat Ilgaz**, ölümünün ikinci yılında anıldı. (6)
● SEK'i, gıda toptancıları adına **Ali Zafer Taciroğlu** satın aldı. (6)
● Milli Eğitim Bakanlığı, yoksul öğrenciler için **"Bağış ve Kiralık Kitap"** projesinin başlatılacağını açıkladı. (6)
● Kültür Bakanlığı, kütüphanelerde **"Aziz Nesin Köşesi"** oluşturulması ve etkinlikler düzenlenmesi için valiliklere genelge gönderdi. (7)
● Yazar Aziz Nesin, vasiyetine uygun olarak törensiz gömüldü. Vakfın bahçesine gömülen Nesin'in mezar yerinin belli olmaması için 8 ayrı mezar açıldı. (7)
● Wimbledon Tenis Turnuvası'nda tek bayanlarda

5 Temmuz

Mizah yazarı Aziz Nesin Çeşme'de geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi.

Alman **Steffi Graf**, tek erkeklerde **Pete Sampras** şampiyon oldu. (8)
● Dünya Bankası, Başbakan'ı uyararak altyapı çalışmaları tamamlanmadan PTT'nin T'sinin satılmamasını istedi. (10)
● Siyaset adamı **Mehmet Ali Aybar**, kalp yetmezliği sonucu yaşamını yitirdi. (10)
● Anadolu Ajansı'nın Yönetim Kurulu Başkanı ve Başbakanlık Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanı **Mehmet Bican**, bazı çalışanların işten çıkarılmasındaki tutumu gerekçe gösterilerek Gazeteciler Cemiyeti'nden ihraç edildi. (10)
● 9. Uluslararası Özürlüler Yaz Olimpiyatı'nda Türk milli takımı 7 altın, 2 gümüş ve 5 bronz madalya kazandı. (10)
● Gazi Mahallesi olaylarında görevli 20 polis hakkında kasten adam öldürmek iddiasıyla dava açıldı. Polisler için 24'er yıl hapis cezası isteniyor. (11)
● YÖK Başkanı Prof. Dr. **Mehmet Sağlam** ve öğretim üyelerinin yoğun uyarılarına karşın, Milli Eğitim Komisyonu'nda 27 üniversitenin kurulmasına karar verildi. (12)
● ABD Başkanı **Bill Clinton** yaptığı açıklamada, Vietnam'la diplomatik ilişki kurulacağını bildirerek 32 yıllık düşmanlığa son verdi. (12)
● Özelleştirme İdaresi Başkanı **Ufuk Söylemez**, İstinye Tersanesi'nin marina olacağını söyledi. (13)
● Isparta'nın Senirkent ilçesinde şiddetli yağışlar yüzünden meydana gelen sel felaketinde ilçe çamurlar altında kaldı. (13)
● Azeri piyanist **Aziza Mustafa Zadeh**, Türkiye'de. (14)
● Uzun süredir kanser tedavisi gören öykücü ve çevirmen **Bilge Karasu** öldü. (14)
● Partilerarası komisyonda anayasa değişikliklerinin, 19. dönem sonuna kadar açık oyla yapılmasını öngören yasa önerisi kabul edildi. (14)
● Sırplar, Bosna'nın Zepa kentine girdiklerini açıkladılar. (16)
● TBMM, ANAP Grup Başkan Vekili **Eyüp Aşık**'ın istifasını kabul etmedi. (19)
● **Lisa Minelli**, Bizim Lösemili Çocuklar Vakfı yararına Çırağan Sarayı'nda bir konser verdi. (21)
● İstanbul Bayrampaşa'da bir polis minibüsü, bombalı ve silahlı saldırıya uğradı. 12 polis yaralandı. (21)
● EBK işçileri, ücretlerinin yetersizliği nedeniyle oturma eylemi başlattılar. (21)
● Milli Ağaçlandırma

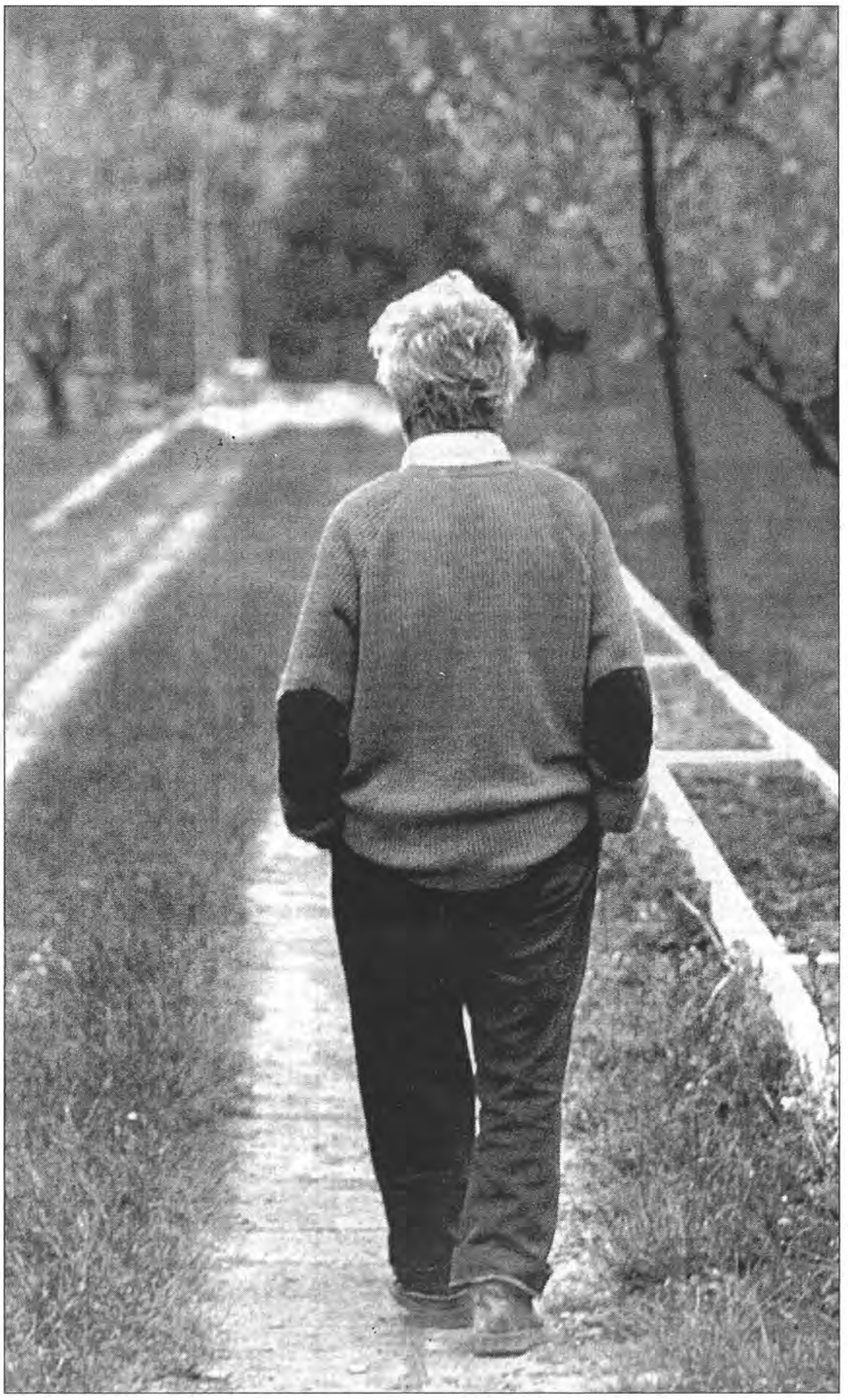

Ünlü mizah yazarımız Aziz Nesin'i kalbimize gömdük. (Fotoğraf: KUBİLAY TÜNTÜL)

Seferberlik Yasası kabul edildi. Yasaya göre, yaptıkları işler nedeniyle ağaç tüketen kamu kuruluşlarına, tükettikleri oranda ağaçlandırma yapma zorunluluğu getirildi. Özel ve tüzelkişiler, kendilerine ayrılan alanlar üzerinde hatıra ormanı kurabilecekler. (23)
● Cardiff'teki 5'li Atletizm Oyunları'nda Türk erkekleri birinci, bayanlar ikinci oldu. (23)
● Eski Gümülcine Bağımsız Milletvekili ve Dostluk-Eşitlik-Barış Partisi lideri **Sadık Ahmet** trafik kazasında öldü. (24)
● Gümüşhane Baro Başkanı **Ali Günday**, türbanlı 2 avukatın yasalar uyarınca davalara girmesine izin vermediği için **İzzet Kıraç** adlı kişi tarafından öldürüldü. (25)
● **Süleyman Demirel**, TBMM Genel Kurulu'nda 360 oyla kabul edilen anayasa değişikliklerini onayladı. (25)
● Üniversite katkı paylarına yüzde 300'ün üzerinde zam geldi. (26)
● ABD Senatosu, Bosna yönetimine karşı uygulanan silah ambargosunun kaldırılmasına karar verdi. (26)
● Gümüşhane Baro Başkanı Ali Günday'ın öldürülmesini kınayan avukatlar, İstiklal Caddesi'nde yürüdü. (27)
● 265 Eminönü işçisinin 77 gündür sürdürdüğü oturma eylemine polis baskını ile son verildi. İşçiler, Kurban Bayramı'nda alacaklarının ödenmemesini protesto etmek üzere fazla mesai yapmadıkları gerekçesiyle işten atılmışlardı. (27)
● Sakarya'nın Pamukova ilçesinde mermilerin imhası sırasında çıkan orman yangınında mühimmat deposu patladı. Olay nedeniyle çıkan yangın yüzünden, Pamukova boşaltıldı. (28)
● Gazetemizde 15 Nisan 1995 tarihinde yayımlanan **"Kürdistan Parlamentosu Kınadı"** başlıklı haber nedeniyle **Berin Nadi** ve **İbrahim Yıldız** hakkında DGM'de açılan dava, ilk duruşmada düştü. (28)
● Buca Cezaevi'nden üç arkadaşıyla birlikte kaçtıktan sonra İzmir Bahçelievler'de öldürülen DHKP-C militanı **Ali Rıza Kurt**'un cenazesinde çıkan olaylarda 100 kişi gözaltına alındı. (29)
● Rus ve Çeçen heyetleri arasında Grozni'de yapılan anlaşmayla 8 aydır süren savaş sona erdi. (30)

Ağustos

● Resim Heykel Müzesi ve Milli Kütüphane Koleksiyonu'ndan kaybolan tabloların sayısının 100'ü aştığı belirlendi. (3)
● SEKA'da toplusözleşme görüşmeleri sağlanamayınca 9 bin işçi grev kararı aldı. (3)
● Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral **Ahmet Çörekçi**, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na, Oramiral **Güven Erkaya**, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na ve 3. Ordu Komutanı, eski MİT Müsteşarı Orgeneral **Teoman Koman** da Jandarma Genel Komutanlığı'na atandı. (4)
● 200 bin işçi ve memur, Ankara'da emeğe saygı ve demokrasi için yürüdü. (5) İşçiler, 680 bin kamu işçisinin pazarlık görüşmelerini tıkayan ve işçilere gözdağı veren hükümeti uyarmak için bir günlük iş bırakma eylemi yaptı. (8)
● Adalet Bakanı **Mehmet Moğultay**, Cumhuriyet Savcılarına bir genelge göndererek, sahipsiz cesetlerin hemen gömülmemesini, gazete ilanıyla aranmasını istedi. (8)
● Göteborg'daki 5. Dünya Atletizm Şampiyonası'nda bin 500 metrede Cezayirli **Hassiba Boulmerka,** 400 metrede İngiliz **Kim Batten** birinci oldu. (10)
● Suudi Arabistan'da iki Türk uyuşturucu kaçakçılığı yaptıkları gerekçesiyle başları kesilerek idam edildi. (10)
● İsrail ve Filistin Kurtuluş Örgütü arasında Batı Şeria'da Filistinlilere tanınan özerkliğin genişletilmesi konusunda kısmi anlaşmaya varıldı. (11)
● İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı **Algan Hacaloğlu**, keyfi köy boşaltmalarının yaşandığı, güvenlik güçlerinin halk üzerinde ağır baskı uyguladığı, evlerin nedensiz yakıldığı iddialarının odağındaki Tunceli'yi **"Bosna ve Filistin"**e benzetti. (13)
● Suudi Arabistan'da, **Ahmet Yusuf Mülayim** ve **Fevzi Muhammed Mustafa Dana** adlarındaki iki Türk daha uyuşturucu ticareti yaptıkları gerekçesiyle başları kesilerek idam edildi. (14)

20 Ağustos

Hindistan'da iki yolcu treninin çarpışması sonucu 350 kişi öldü, 600 kişi yaralandı

Fotoğraf: HATİCE TUNCER

● Mardin Jandarma Alay Komutanı **Rıdvan Özden**, Mardin'in Savur ilçesi yakınlarında PKK ile girdiği çatışmada şehit oldu. (14)
● İşadamı **Ağa Ceylan** öldü. (15)
● Ankara, 4 Türkün idamıyla gerginleşen ilişkiler sonrası Suudi Arabistan'a ihtiyatlı olunması çağrısında bulundu. (16)
● Türkiye Binicilik Şampiyonası'nda, yetişkinlerde **Avni Atabek,** gençlerde **Onur Coşkun** birinci oldu. (16)
● Kamu kesiminde toplusözleşme kararı görüşmeleri sürerken, 670 bin işçiden 267 bin 859'u grev kararı aldı. (17)
● Bosna İçin İnsanlık Girişimi Heyeti yola çıktı. Çeşitli meslek gruplarından katılımcıları olan heyet 25 ağustos tarihine kadar Bosna'da incelemelerde bulunacak. (18)
● PKK davaları nedeniyle cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlüler ile ailelerinin başlattıkları açlık grevi sona erdi. (19)
● Türkiye, 16. Balkan Genç Bayanlar Hentbol Şampiyonası'nda 3. oldu. (19)
● Hindistan'da bir yolcu treninin durmakta olan bir başka yolcu trenine çarpması sonucu 350 kişi öldü, 600'den fazla kişi de yaralandı. (20)
● CHP İstanbul İl Başkanlığı'nı **Ahmet Güryüz Ketenci** kazandı. (21)
● Birleşmiş Milletler Temsilcisi, Sırp saldırılarının sürmesi durumunda Hırvatların karşılık vereceklerini açıkladı. (21)
● Özelleştirilen Adana SEK'te, 15 milyon liranın üzerinde olan işçi ücretleri 3 milyon 300 bin liraya düşürülürken, 46 işçinin de iş akitleri feshedildi. (23)
● Uran-Sen Limited Şirketi'nin sahibi **İsmet Uran** öldürüldü. (24)
● Çin Halk Mahkemesi, Çin asıllı ABD'li insan hakları eylemcisi **Harry Wu**'yu, casusluk suçundan sınırdışı etti. (24)
● Avrupa Yüzme, Atlama, Sutopu ve Senkronize Yüzme Şampiyonası'nda 200 metre sırtüstünde, **Derya Büyükuncu** 9. oldu. (24)
● Devlet Bakanı **Aysel Baykal,** Tunceli'den göç etmek zorunda kalan yaklaşık bin aileye sosyal yardım yapılacağını, 750 aileye de ayda 1.5 milyon lira maaş bağlanacağını açıkladı. (25)
● İstanbul'da, İstiklal Caddesi, Aksaray ve Beykoz'da meydana gelen patlamalarda 2 kişi öldü, 40 kişi de yaralandı. (27)
● Saraybosna'da pazar yerine isabet eden iki top mermisi 45 kişinin ölümüne, 87 kişinin de yaralanmasına yol açtı. (28)
● Huairau'da **"Kadın Forumu"** başladı. 8 eylüle kadar süren foruma 20 bin delege katıldı. (30)
● Yeni Politika gazetesi Batman muhabiri **Seyfettin Tepe**, gözaltında tutulduğu Bitlis Emniyet Müdürlüğü'nde öldü. (30)
● NATO'nun hava harekâtına karşın Sırplar, Saraybosna'ya tekrar saldırdı. Saldırıda, 4 kişi öldü. (30)
● Akademi Kitabevi'nin sahibi, **"Akademi Kitabevi Edebiyat Ödülü"** ve **"imza günleri"**nin kurucusu olan yayıncı **Hadi Olca** öldü. (30)
● Şiddetli yağış yüzünden, Rize ve yöresinde 7 kişi öldü, bir kişi de kayboldu. (31)

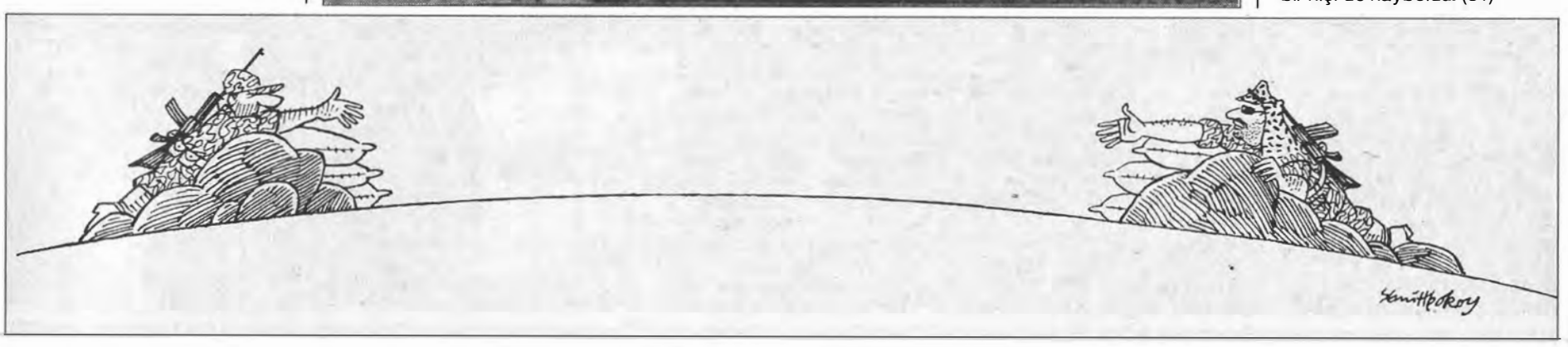

Eylül

● Rize ve yöresinde şiddetli yağış nedeniyle oluşan selde 10 kişi öldü.
● NATO'nun hava harekâtına karşın Bosnalı Sırplar, Saraybosna'ya tekrar saldırdılar. (1)
● Başbakan **Tansu Çiller,** bombalı suikast girişiminden yaralı olarak kurtulan Gürcistan Devlet Başkanı **Eduard Şewardnadze'**yi ziyaretinde, **'özellikle geçirdiği kazadan'** sonra gelmekten memnuniyet duyduğunu söyledi. (1)
● Cezayir'in başkenti Cezayir'de bir otomobile yerleştirilen bombanın patlaması sonucu 16 kişi öldü.(1)
● Sırp vahşetine maruz kalan Bosnalı 32 kadın ve 175 çocuk THY'ye ait bir uçakla Ankara'ya getirildi. (1)
● 2. Dünya Savaşı'nın 56. yıldönümü olan 1 Eylül, **"Dünya Barış Günü"** olarak tüm dünyada kutlandı. (1)
● Ankara'nın, MHP'li Keçiören belediye memurlarının oluşturduğu **"ülkücü A takımı"** üyesi bir memur tarafından yasak silahla 1 kişi öldürüldü. (2)
● 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle Ankara ve İstanbul'da sendika ve sivil toplum kuruluşları ile binlerce kişinin katıldığı barış zincirleri oluşturuldu. (3)
● BM Dünya Kadın Konferansı Çin'in başkenti Pekin'de yaklaşık 10 bin 500 kadının katılımıyla başladı. (4)
● Uluslararası Bayanlar Satellite Tenis Turnuvası'nda **Gülberk Gültekin,** Alman **Karin** ile yaptığı zorlu final maçını kazanarak şampiyon oldu. (4)
● Dünya Barış Günü nedeniyle düzenlenen bir törende Güneydoğu'daki görevi sırasında öldürülen Albay **Rıdvan Özden'**in eşi **Tomris Özden** ile PKK'li **Hepat Duman'**ın ablası **Emine Duman'**ın kucaklaşması kamuoyunu ve siyaseti meşgul etti. (4)
● Milli Eğitim Bakanlığı, liselerde uygulanacak yeni sınıf geçme programlarında birinci sınıfta **"İnkılap ve Atatürkçülük"** dersini zorunlu olmaktan çıkardı. (5)
● İspanyol dans grubu Balett Teatro Espanol, ilgiyle izlenen **"Carmen Flamenco Dans Gösterisi"**ni sundu. (5)
● Dünya Ekonomik Forumu'nun değerlendirmelerine göre dünyanın rekabet gücü en yüksek olan ülkesi ABD olurken, geçen yıl 37. olan Türkiye 3 sıra aşağıya indi. (6)
● Fransa çevrecilerin yoğun protesto gösterilerine karşın Güney Pasifik'teki Mururoa Mercan Adası'nda ilk nükleer denemesini gerçekleştirdi. (7)
● A Milli Futbol Takımı Macaristan'ı 2-0 yendi. Taksim'deki kutlamalar MHP'nin siyasi gösterisine dönüştü. (7)
● Türkiye Sosyalist Hareketi'nin önde gelen isimlerinden Sosyalist Devrim Partisi Genel Başkanı **Cenan Bıçakçı** kalp krizi sonucu öldü. (7)
● İstanbul'da katkı payını protesto eden öğrenciler ve

veliler ile Eğitim-Sen temsilcilerini polis dağıttı. (7)
● Eski İstanbul Valisi **Hayri Kozakçıoğlu'**nun öğrenci velilerine **"kaz"** benzetmesi yaptığı öne sürüldü. (7)
● Hatay'ın Samandağ ilçesine bağlı Seldiren Köyü'ndeki krom madeninde PKK'liler, 9 işçiyi kurşuna dizdiler. (8)
● 20 yıldır 10 kez Meclis kapısından dönen **'Tüketiciyi Koruma Yasası'** yürürlüğe girdi. (8)
● Fatih'te iki kız kardeşi öldürdükten sonra birine tecavüz eden **"yılın katili" Tahsin Kaba,** hücresinde ölü bulundu. (8)
● CHP ve SHP'nin birleşmesinden sonraki ilk kurultayında genel başkanlık yarışını, **Mümtaz Soysal, Hikmet Çetin** ve **Zülfü Livaneli'**nin aday olmayacaklarını açıklamalarının ardından, **Murat Karayalçın** ile sürdüren **Deniz Baykal** kazandı. (10)
● Gazetemiz yazarı **Ahmet Taner Kışlalı'**nın eşi **Nilgün Kışlalı,** geçirdiği trafik kazasında öldü. (10)
● Venedik Uluslararası Film Festivali'nde **"Altın Aslan"** Ödülü'nü, Vietnam asıllı 33 yaşındaki Fransız yönetmen **Tran Anh Hug, "Cyclo"** adlı filmi ile kazandı. (10)
● Leyla Gencer Şan Yarışması'nda Arnavutluk 1'inci, Arjantin 2'nci, Türkiye'den **Birgül Su** 3. oldu. (11)
● Başbakan **Çiller'**in özel kalem müdürünün şoförü, Başbakan'ın helikopterinin pervanesinin çarpması nedeniyle öldü. (13)
● Nur Cemaatı'nın önde gelen isimlerinden Yeni Asya gazetesinin sahibi **Mehmet Kutlular,** eroin nedeniyle ölen kızının MİT tarafından öldürüldüğünü savladı. (13)
● Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. **Oral Sander** öldü. (13)
● CHP Parti Meclisi'ne birinci sıradan giren şehit albayın eşi **Tomris Özden** hakkında, frengili olduğu gerekçesiyle boşanma davası açtığı yolunda, Hürriyet gazetesinde çıkan haber, bir süre sonra Özden'in istifasına neden oldu. (14)
● İstanbul Belediyesi'nin, Halkalı ve Şile'den sonra Göktürk beldesine çöp dökme isteği, Göktürklülerin direnişiyle karşılaştı. (15)
● Yunanistan, New York'ta yapılan bir anlaşma ile Makedonya'nın toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını tanımayı kabul etti. (19)
● Basketbolu bırakan **Magic Johnson,** İstanbul'da Magic All Star takımı ile Ülkerspor maçında oynadı. (16)
● Laik düzeni yıkarak, İran modeli bir İslam devleti kurmayı amaçlayan Hizbullah örgütünün, Bolu'nun Düzce ilçesinde yasadışı bir ilkokul açtığı ortaya çıktı. (17)
● 253 yıllık bir kültür tarihini simgeleyen Kirov Balesi İstanbul'a geldi. (17)
● İzmir Gaziemir'de bir kafetaryada çöp bidonuna, PKK'nın koyduğu bombanın patlaması sonucu 5 kişi öldü, 25 kişi yaralandı. (18)
● Halkalı'da 4 yaşındaki B.K.'nin, tecavüz edildikten sonra başına taşla vurularak öldürülmesi, vatandaşların yoğun tepkilerine yol açtı. (18)
● Karayib Adaları'nda Marliyn, Japonya'da Oskar kasırgaları can ve mal kaybına yol açtı. (18)
● DYP-CHP koalisyonu Başbakan Tansu Çiller ile CHP Genel Başkanı Deniz Baykal arasında geçen görüşme sonucunda 1420 gün süren ortaklıktan sonra bozuldu. (21)
● Türk-İş'in 261 bin işçiyi kapsayan grevi başladı. (21)
● Türkiye'nin ilk **'erkek güzeli' Karahan Çantay** seçildi. (21)
● Buca Kapalı Cezaevi'nde çıkan isyanda siyasi tutuklu 3 kişinin ölmesi, 43 tutuklunun ve 15 askerin yaralanması nedeniyle İstanbul'da ve diğer şehirlerde cezaevlerinde açlık grevleri başlatıldı. (21)
● Eski Cumhuriyet gazetesi yazışleri müdürlerinden **Çetin Özbayrak** öldü. (21)
● **Abdullah Öcalan'**ın kardeşi **Mehmet Öcalan** İzmir'de yakalandı. (24)
● Mafya'yla işbirliği yaptığı gerekçesiyle suçlanan İtalya'nın eski Başbakanı **Guilio Andreotti'**nin **"asrın davası"** olarak nitelenen davasına başlandı. (27)
● **"Dil Derneği Ömer Asım Aksoy Ödülü"**nün ilki **Necati Cumalı'**ya verildi. (27)
● 13 yaşındaki **Dominique Moceanu,** Amerikan Ulusal Şampiyonası'nda birinci olarak **"En Genç Şampiyon"** unvanını kazandı. (27)
● Kamu işçilerinin başlattığı grevlerin ardından kamu çalışanları da grev başlattılar. (28)
● Genelev patroniçesi **Matilt Manukyan,** evinin önünde meydana gelen patlamada yaralandı. Manukyan'ın şoförü ile koruması öldü. (28)
● 25 bin Türk Lirası madeni oldu. (28)
● İstanbul İl Jandarma Alay Komutanlığı nizamiyesine yapılan silahlı saldırıda 2 er öldü. (29)
● Batı Şeria'nın Filistin yönetimine devredilmesini öngören anlaşma, FKÖ lideri **Arafat** ile İsrail Başbakanı **İzak Rabin** tarafından Beyaz Saray'da imzalandı. (29)
● İstanbul Barosu, Buca Cezaevi'ndeki olayları ve 300 kişinin kaybedilmesini protesto eden 8 kişi tarafından işgal edildi. (29)

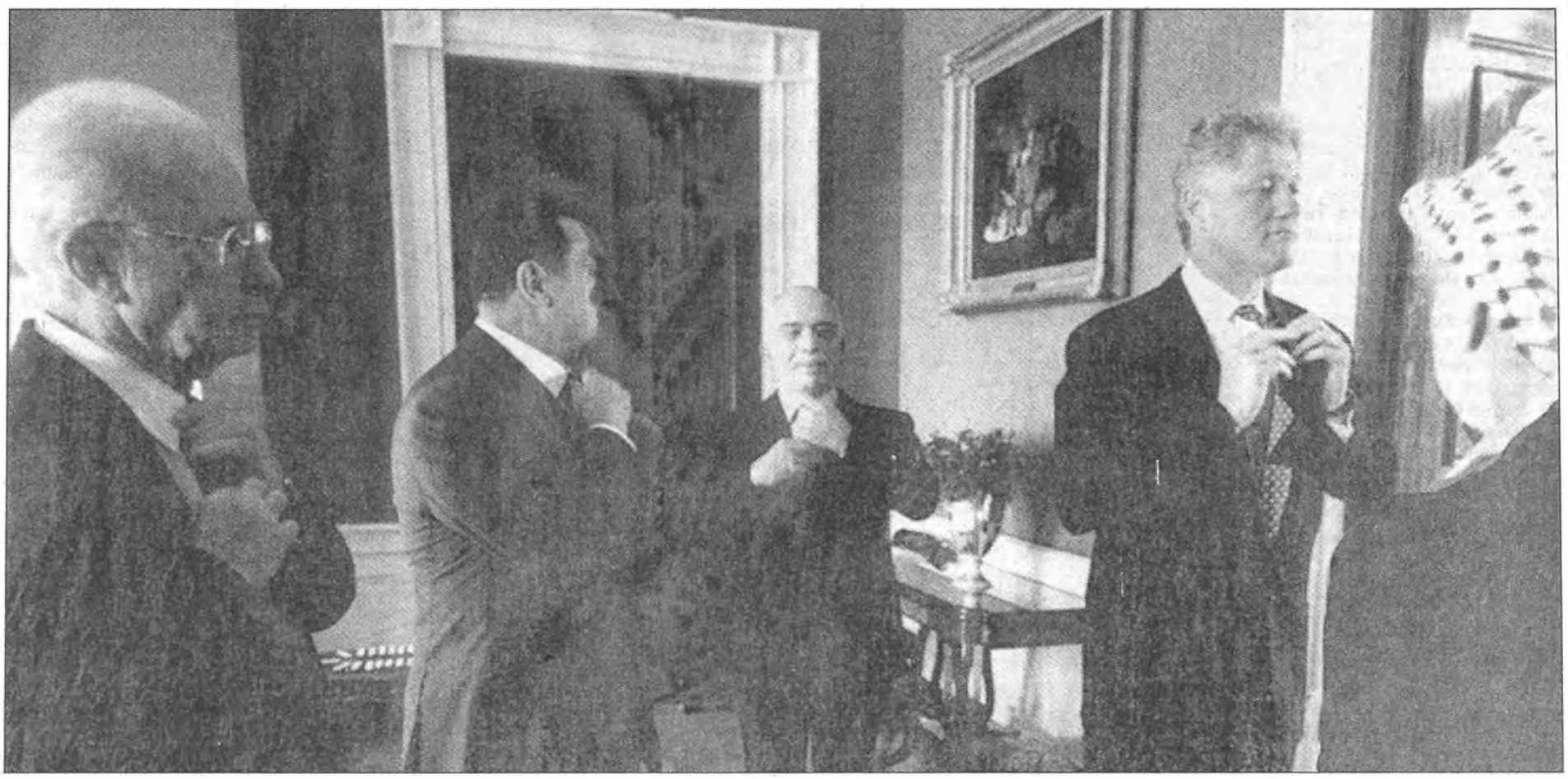

Ortadoğu barışının mimarları Beyaz Saray'da. Öldürülen İsrail Başbakanı İzak Rabin, Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek, Ürdün Kralı Hüseyin ve ABD Başkanı Bill Clinton kravatlarını düzeltiyor. Geleneksel kıyafeti içindeki Filistin Devlet başkanı Yaser Arafat ise kravat takmamanın rahatlığını yaşıyor.

Ekim

● Milletvekili genel seçimlerinin anayasanın öngördüğü 5 yıl yerine 4 yılda yapılmasını isteyen, aksi durumda istifa edeceğini açıklayan TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk,** görevinden istifa etti. (2)
● **"16 Mart Katliamı"** ile ilgili davaya 17 yıl sonra başlandı. (3)
● Diyanet İşleri Başkanı, Türkiye'de her 6 saatte bir cami yapıldığını söyledi. (3)
● İşadamı **Sakıp Sabancı** ile İstanbul Sanayi Odası üyelerinin, Güneydoğu gezileri sonunda hazırladıkları rapor, TMY'nin 8. maddesi dolayısıyla, DGM'de incelemeye alındı. (3)
● Boşandığı eşi ve eşinin erkek arkadaşını öldürdüğü iddiasıyla yargılanan Amerikan futbolunun ünlü ismi ve sinema yıldızı **O. J. Simpson,** pek çok kanıta karşın halk jürisi tarafından suçsuz bulundu. (4)
● CHP-DYP koalisyonunun bozulmasının ardından Cumhurbaşkanı Demirel tarafından tekrar hükümeti kurma görevi verilen Çiller, azınlık hükümeti olan 51. hükümeti kurdu. (6)
● 1995 Nobel Edebiyat Ödülü'nü, İrlandalı şair **Seamus Heaney** aldı. (6)
● İzmir Gaziemir'deki 5 kişinin ölümü, 27 kişinin yaralanmasına yol açan patlama nedeniyle aralarında HADEP Buca ilçe başkanının da bulunduğu 6 kişi yakalandı. (6)
● Endonezya'da meydana gelen depremde 100'ü aşkın insan öldü. (8)
● İngiltere'de iktidardaki Muhafazakâr Parti Milletvekili **Alan Howart,** İngiliz Parlamentosu tarihinde ilk kez, İşçi Partisi'ne geçerek hükümeti birbirine kattı. (8)
● Fransa'da temmuz ayından beri süren bombalı saldırıları, Cezayirli aşırı dinci GİA'nın üstlenmesinin ardından, Paris'te yeni bir bombalı saldırı gerçekleştirildi. (8)
● Türkiye'den **Timur Danış**'ın katıldığı, yeşiller ve çeşitli çevre örgütleri, Brüksel'den başladıkları 5500 kilometrelik Nükleer Karşıtı yürüyüşü Moskova Kızıl Meydan'da tamamladılar. (8)
● RTÜK, **'Aşkın ile Taşkın'** olarak bilinen alkolsüz bira reklamını, radikal dinci basının baskısı sonucu yasakladı. (10)
● Nobel Tıp Ödülü'ne genetik alanındaki çalışmaları ile ABD'li **Edward-Lewis,** Alman **Christiane Nuesslein-Volhard** ve İsviçre asıllı ABD'li **Eric Wieschaus** kazandı. (10)
● Nurcuların önde gelen liderlerinden **Fethullah Gülen,** ordu içinde bir grup askerin muhtıra hazırlığı içinde olduğunu öne sürdü. (10)
● Hazar Havzası'ndan yapılacak ana üretim öncesi gerçekleştirilecek erken üretim petrolünün, Türkiye'nin destek verdiği güzergâhtan geçmesinin karara bağlanması ile Türkiye ile Rusya arasındaki rekabet beraberlikle sonuçlandı. (10)
● Türk sinemasının ünlü oyuncusu **Kadir Savun** kanserden öldü. (10)
● Eski Türkiye İşçi Partisi genel başkanlarından Doç. Dr. **Behice Boran,** ölümünün 8. yılında mezarı başında anıldı. (10)
● Kendilerine **'Gestapo'nun Oğulları'** adını veren terör örgütünün, Los Angles-Miami seferini yapan yolcu trenini raydan çıkarması sonucu 1 kişi öldü, 100'ü aşkın kişi yaralandı. (10)
● Galatasaray futbol takımından, İtalya'nın Torino takımına transfer olan ünlü futbolcu **Hakan Şükür,** yeniden Galatasaray'a döndü. (10)
● Türkiye'nin İran'a iade ettiği iki mültecinin yargılanarak idama mahkûm edilmesi üzerine BSP, kendilerine sığınan 162 rejim muhalifinin iadesinin durdurulmasını istedi. (12)
● Fransa'da 5 milyon işçi, bir günlük grevle hükümeti uyardı. (12)
● Dinar'da 2. kez, 4 şiddetinde bir deprem meydana geldi. (12)
● Dünya Satranç Şampiyonu Rus **Garry Kasparov,** Hintli rakibi **Viswanathan Anand**'ı yenerek şampiyonluğunu korudu. (12)
● Reuters Haber Ajansı'nın ABD uyruklu muhabiri **Aliza Markus,** kapatılan Özgür Ülke gazetesinde yer alan **"Ordunun Hedefi Kürt Köyleri"** başlıklı yazısı nedeniyle DGM'de yargılanmaya başlandı. (13)
● Şair, gazeteci, yazar; **'Postacı', 'Güzçiçeği'** ve **'Emmoğlu'** şarkılarının sözlerinin sahibi **Şemsi Belli** öldü. (13)
● 95 Barış Ödülü, atom bombasına ve nükleer silahlara karşı çalışmalarından ötürü, 86 yaşındaki **Joseph Rotblak** ile Pugwash Bilim ve Dünya Olayları Konferansları örgütüne verildi. (14)
● 1993 yılında Almanya'nın Solingen kentinde beş kadın ve çocuğu öldürmekle suçlanan 4 neo -Nazi, suçlu bulunarak 10-15 yıl arasında hapse mahkûm edildi. (14)
● 9. Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali'nde yönetmen **Kadir Sönmez, 'Soğuk Geceler'** adlı filmi ile en iyi film ödülünü, **Ayşegül Aldinç, 'Gerilla'**daki rolüyle en iyi kadın oyuncu, **Halil Ergün, 'Böcek'**teki rolüyle en iyi erkek oyuncu ödülünü kazandı.

(14)
● Demokrasi ve Değişim Partisi lideri **İbrahim Aksoy,** Almanya'dan dönüşünde havaalanında gözaltına alınarak Ankara Merkez Kapalı cezaevine konuldu. (15)
● Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nı 82 kiloda güreşçimiz **Hamza Yerlikaya** kazandı. (15)
● Başbakan Çiller'in işçilerin enflasyonun da altında kalan ücret zammı istemini reddetmesi, DSP'nin ve DYP'li muhaliflerin **'ret'** oyu kullanması üzerine DYP azınlık hükümeti güvenoyu alamadı. (16)
● Polis barikatına aşarak Ankara'nın Kızılay Meydanı'nı dolduran binlerce işçi polisle çatıştı. Güvenoylaması öncesi Çiller tarafından aranan **Bayram Meral'**in Çankaya'ya hareket eden otobüsünü, işçiler durdurdu. (16)
● Türkiye sosyalist hareketinin ünlü isimlerinden Dr. **Hikmet Kıvılcımlı,** ölümünün 24. yılında anıldı. (16)
● Geçen yıl sonunda 65.6 milyar dolar olan dış borç stoku, 73 milyar dolara ulaştı. (16)
● DYP'li Eskişehir Milletvekili **Hüsamettin Cindoruk** ve 9 milletvekili savunmaları alınmadan partiden ihraç edildi. (17)
● İstanbul Emniyet Müdürü **Necdet Menzir,** istifa etti. (17)
● Başbakan Tansu Çiller, 27 gün sonra koalisyon için tekrar CHP'ye dönerek TMY'nin 8. maddesinin değiştirilmesi, memura zam yapılması, yasal düzenleme yapılmasından sonra seçime gidilmesi koşullarını kabul etti. (17)
● Yaklaşık 500 bin memur ek zam ve baskılara son verilmesi istemiyle bir günlük iş bırakma eylemi yaptı. (17)
● Washington'da, **'İslam Ulusu'** örgütü tarafından, **'milyon kişinin yürüyüşü'** olarak adlandırılan eylemde yüz binlerce zenci bir araya geldi. (17)
● Irak'ta ilk kez düzenlenen referandumda, Cumhurbaşkanlığı seçimi için tek aday olan **Saddam Hüseyin,** açık oy kullanılarak 7 yıllığına tekrar seçildi. (17)
● Dünya Grokoromen Güreş Şampiyonası'nda 90 kiloda **Hakkı Başar** şampiyon oldu. (17)
● Fransa'nın başkenti Paris'te bir metroya Cezayirli aşırı silahlı İslami grup tarafından yerleştirilen bombanın patlaması sonucu 6'sı ağır olmak üzere 29 kişi yaralandı. (18)
● Dünya pop müzik tarihine damgasını vuran Beatles'in elemanları yeniden bir araya geldi. (18)
● TBMM Başkanlığı'na 4. turda Tansu Çiller'in desteklediği Aydın Milletvekili **İsmet Sezgin** seçildi. (19)
● Dünyaca ünlü üç tenor, **Luciano Pavarotti, Placido Domingo** ve **Jose Carreras** birlikte dünya turuna başladılar. (19)
● 4. Uluslararası İstanbul Bienali, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı tarafından düzenlendi. (20)
● NATO Genel Sekreteri **Willy Claes,** hakkındaki yolsuzluk iddiaları nedeniyle yargıtayda yargılanmasına karar verilmesi üzerine istifa etti. (21)
● Ünversite öğrencileri, harçlara yapılan yüzde 350'lik zammı protesto için tüm yurttan öğrencilerin katılımıyla Kızılay Meydanı'nda büyük bir miting yaptı. (21)
● 12 Eylül dönemi Milli Güvenlik Konseyi üyesi **Tahsin Şahinkaya'**nın F-16 uçaklarının alımında rüşvet aldığı iddialarına yer veren **'Ateş Hattı'** programı, İnterstar yönetimi tarafından yayından kaldırıldı. (22)
● Diyarbakır'da yaklaşık 2 bin kişiye sahte belgelerle emeklilik maaşı sağlayan bir şebeke ortaya çıkarıldı. (22)
● Dünyanın en büyük kitap pazarı olan 47. Uluslararası Frankfurt Kitap Fuarı, yüz ülkeden yaklaşık 8 bin yayınevinin katılımıyla gerçekleşti. (22)
● Sırplar tarafından iki hafta süreyle alıkonulan Hürriyet gazetesi muhabiri **Münire Acım** ve Anadolu Ajansı muhabiri **Ali Koçak** serbest bırakıldı. (22)
● Aralarında Küba lideri Fidel Castro'nun da bulunduğu 180'den fazla devlet başkanının katıldığı, Birleşmiş Milletler'in 50. kuruluş yıldönümü törenlerinde en çok eleştiriyi ABD aldı. (23)
● DYP-CHP koalisyonu programında her konuda uzlaşma sağlandı. (23)
Üzerinde anlaşılan Seçim Yasası'ndaki, **'bölge barajı'**nın anasaya aykırı olduğu öne sürüldü. (24)
● TMY'nin 8. maddesinin değiştirilmesi ve **'her ne maksatla olursa olsun'** ifadesinin kapsamının daraltılmasına ilişkin yasa tasarısı, TBMM'ye sunuldu. (24)
● Özelleştirme İdaresi'nin, 1994 Mayıs ayından bu yana KİT satışlarından toplam 570 milyon dolar gelir sağlandığı, yıl sonuna kadar bu rakamın 1.2 milyar dolara çıkabileceği açıklandı. (24)
● Sabah Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni **Zafer Mutlu'**nun CHP ve DYP arasında yürütülen koalisyon pazarlığına arabuluculuk yaptığı iddiası, ANAP ve Sabah Grubu'nu karşı karşıya getirdi. (24)
● Türkiye İnsan Hakları Vakfı tarafından hazırlanan **'1994 İnsan Hakları Raporu'**na göre çatışma, yargısız infaz ve işkenceden 4 bin 41 kişi öldü. (24)
● Yüzyılın üçüncü ve son güneş tutulması, Hindistan'da **'dünyanın sonunun geldiği'** zannedilerek panik içinde, Vietnam'da ise karnaval havasında gerçekleşti. (25)
● Müftülüklere gönderilen ve Kürtlerin şeytan soyundan geldiğini yazan kitap tepkilere yol açtı. (25)
● İstanbul'da düzenlenen Avrupa Güzellik Yarışması'nda Çek Cumhuriyeti'nden katılan **Monika Zidkova** birinci oldu. (25)
● Gazetemizin karikatüristi **Ali Ulvi Ersoy'**un 50. sanat yılı Ankara'da kutlandı. (26)
● Buca Cezaevi'nde meydana gelen olayların ardından, Türkiye'deki 23 cezaevinde yaklaşık 1100 siyasi tutuklu ve hükümlünün başlattığı açlık grevi, ölüm sınırına dayandı. (26)
● Birleşmiş Milletler'in 50. yılı törenlerinde bir araya gelen Rusya Devlet Başkanı **Yeltsin'**in bir gazetecinin sorusu üzerine **"Felaket sizsiniz"** sözleri, ABD Başkanı **Clinton'**ı kahkahaya boğdu. (26)
● TBMM, 24 Aralık günü erken seçime gidilmesine ilişkin seçim yasasını kabul etti. (27)
● Başbakan Çiller, 240 bini grevde, yaklaşık 540 bin işçi adına, toplusözleşme görüşmesi yapan Türk-İş'e 95 yılı için, yüzde 25.28, 96 yılı için yüzde 29.8 oranında yıllık ortalama ücret zammı vermeyi kabul etti. (27)
● Yargıtay, kapatılan Demokrasi Partisi'nin eski milletvekilleri **Leyla Zana, Hatip Dicle, Orhan Doğan** ve **Selim Sadak'**ın cezalarının dörtte 3'ünü çekerek 2005 yılında serbest bırakılmalarına, **Ahmet Türk, Sedat Yurttaş, Sırrı Sakık** ve Bağımsız Milletvekili **Mahmut Alınak**'ın serbest bırakılmasına karar verdi. (27)
● ABD'de, İsrail'deki büyükelçiliğini Tel-Aviv'den Kudüs'e taşıması kararı, Filistin Özerk Yönetimi ve tüm Arap dünyasında kınandı. (27)
● Çekiç Güç'ün görev süresi konusunda uzun süreden beri tarih belirtmeyen MGK, Çok Uluslu Güç'ün 1 Ocak 1996'dan itibaren 3 ay Türkiye'de kalmasına karar verdi. (27)
● Rusya Devlet Başkanı Yeltsin, ikinci kez kalp yetmezliğinden dolayı hastaneye kaldırıldı. (27)
TMY'nin 8. maddesine, terör propagandası suçunu işleyenlere verilen cezalarda indirim ve **'aynı suçun tekrarlanması'** halinde cezaların paraya çevrilebilmesini getiren tasarı, Meclis Genel Kurulu'nda kabul edildi. (28)
● 1977'ye dek pop müziğinin en güzel örneklerini sunan **Cat Stevens,** 18 yıl sonra **Hz. Muhammed'**in hayatını anlatan bir albüm çıkardı. (28)
Cumhuriyetin kuruluşunun 72. yıldönümü kutlandı. (29)
● DYP İstanbul Milletvekili **Yıldırım Aktuna,** Alevilerin ibadetlerini daha serbest yapabilmeleri için bütçeden 3 tirilyon lira ayrılacağını söyledi. (29)
● Yüksek Seçim Kurulu, Cumhurbaşkanı'nın Seçim Yasası'nı onaylamasının ardından seçim için start verdi. (29)
● Yazar tiyatro eleştirmeni ve çevirmen **Lütfi Ay** öldü.
Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bir metroda çıkan yangında 302 kişi öldü, 330 kişi yaralandı. (29)
● İslami Cihat Örgütü lideri **Fethi Şakaki'**nin Malta'da öldürülmesi Ortadoğu'da FKÖ-İsrail barış görüşmelerini tehlikeye düşürdü. (29)
● Başbakan Çiller'in eşi **Özer Uçuran Çiller,** genel müdürlüğünü yaptığı İstanbul Bankası'nı devralan Ziraat Bankası'nca **'sahtecilik'**le suçlandı. (29)

Kasım

● Eski YÖK Başkanı Prof. Dr. **İhsan Doğramacı,** üniversite öğrencilerince, **'Ebedi Üniversite Lalesi'** ilan edildi. (1)
● Kanada'nın Quebec eyaletinde bağımsızlık için yapılan referandum sonucunda, Quebec eyaleti Kanada'da kaldı. (1)
● Bayrampaşa Cezaevi'nde 39 günden beri sürdürdükleri açlık grevinde sağlık durumları bozulan 14 kişi cezaevi revirine kaldırıldı. (3)
● Boşnak, Hırvat ve Sırp liderler ABD'nin Ohio eyaletinin Dayton kentindeki **'tarihi buluşma'**da Hırvat ve Sırp liderler Doğu Slovenya üzerinde bir anlaşmaya imza attılar. (3)
● TMY'nin 8. maddesinde yapılan değişiklikten sonra 27 düşünce suçlusu beraat etti. (4)
● DGM Başsavcılığı görevinden emekli olan **Nusret Demiral, Mumcu** suikastı ile ilgili dosyada ilerleme kaydedildiğini iddia ederek **'adam kaçırmamak için'** bilgi vermek istemediğini söyledi. (4)
● Seçim Yasası'nın iptali için toplanan 93 imza DSP lideri **Bülent Ecevit** tarafından Anayasa Mahkemesi'ne verildi. (4)
● Görev sözleşmesi feshedilme aşamasına gelen ve borsada hisse senetlerinin alım satımı durdurulan Çukurova Elektrik AŞ'nin, Uzanlar ailesi yönetimine, Sermaye Piyasası Kurulu el koydu. (4)
● BM, ABD'den Küba'ya uyguladığı ambargoya son vermesini istedi. (4)
● İzmir'in gecekondu bölgelerindeki sel baskınında 46 kişi yaşamını yitirdi, 8 kişi kayboldu, 150 kişi yaralandı. Manisa ve Antalya'da da toplam 2500 ev ve 200 sera selden zarar gördü. (5)
● Özgür Bilim ve Sanat Merkezi tarafından kurulan İstanbul Özgür Üniversitesi İnsani Bilimler Fakültesi **Fikret Başkaya'**nın dersiyle öğretime başladı. (5)
● İnsan Hakları Derneği üyeleri, düşünce suçunu ve gazetecilerin yargılanmasını protesto etmek için TÜYAP kitap fuarı önüne **'Utanç Anıtı'**nı koydular. (5)
● Azınlık hükümetinin güvenoyu alamamasından sonra kurulan DYP-CHP hükümeti 243 oyla güvenoyu aldı. (5)
● Geleneksel Avrasya Maratonu'nda bir sporcu öldü. 23.500 atletin katıldığı maratonun birinciliğini Kenyalı atlet Stephan kazandı. (5)
● Öldürülen İsrail Başbakanı **İzak Rabin'**in cenaze törenine 70'den fazla lider ve 2 bine yakın temsilci katıldı. (7)
● Üniversite öğrencileri, YÖK'ün 14. kuruluş yıldönümünü saçlarını kazıtarak protesto ettiler. (7)
● Alevi Bektaşi Temsilcileri Başkanlık Divanı, erken genel seçimlerde bağımsız aday çıkaracaklarını açıkladı. (7)
● Fransa'da bombalama eylemleri yapan Cezayirli aşırı dinci örgüt GİA'nın lideri Londra'da tutuklandı. (7)
● Seçim döneminde oy kaygısıyla yasallaşan, **'Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi'** hakkındaki kanunun yeni İzmir ve Senirkent felaketlerine davetiye çıkardığı açıklandı. (9)
● 1978 yılında müebbet hapse mahkûm edilen, ancak çıkarılan 3713 sayılı yasa nedeniyle şartlı tahliye edilen görme özürlü avukat **Eşber Yağmurdereli,** TMY'deki son değişiklik sonucunda tutuklandı. (9)
● Reuters muhabiri **Aliza Markus,** Özgür Ülke gazetesine yazdığı haberden dolayı DGM'deki davasında beraat etti. (9)
● Vietnam Savaşı'nın baş mimarları eski ABD Savunma Bakanı **Robert MacNamara** ile

İsrail Başbakanı İzak Rabin suikasta kurban gitti.

Kuzey Vietnam'ın ABD'yi bozguna uğratmasını sağlayan General **Vo Nguyen Giap,** 20 yıl sonra Hanoi'de buluştu. (9)
● Sıvas'ta 2 Temmuz 1993'te katledilen 37 aydın ve yakınları adına, açılan tazminat davasında, mahkeme, katliamda **'devletin sorumlu ve kusurlu'** olduğu yargısına vararak İçişleri Bakanlığı'nı tazminat ödemeye mahkûm etti. (11)
● Kapatılan DEP'in tutuklu milletvekili **Leyla Zana**'ya, Andrey Saharov Fikir Özgürlüğü Ödülü verildi. (11)
● Uluslararası Giyim Federasyonu Başkanlığı'na eski Giyim Sanayicileri Derneği Başkanı **Hasan Arat** getirildi. (11)
● İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın düzenlediği Uluslararası İstanbul Bienali açıldı. (11)
● Azınlık hakları savunucusu ve geçen yılın Alternatif Nobel Ödülü'nün sahibi, Nijeryalı yazar **Ken Saro-Wiwa** ve 8 arkadaşı ülkesinin diktatörü tarafından astırıldı. (12)
● Adabank'ta denetim yapan Başbakanlık Bankalar Yeminli Murakıbı'nın çalışma yaptığı odada, gizli dinleme cihazı bulundu. (12)

5 Kasım

İsrail Başbakanı İzak Rabin barış karşıtı bir aşırı dinci Yahudi tarafından öldürüldü.

● İstanbul Boğazı'ndaki tarihi Said Halim Paşa Yalısı yandı. (12)
● TBMM Adalet Komisyonu milli futbolcu **Tanju Çolak** için önerilen özel affı kabul etmesine karşın CHP'li üyelerin af kapsamının genel affa dönüştürülmesi isteği reddedildi. (14)
● İsrail askerleri Batı Şeria'daki yerleşim bölgelerinden ilkini Filistinlere bıraktı. (14)
● Başbakan Çiller'in TBMM Liderleri Araştırma Komisyonu'na gönderdiği bildirim, yaklaşık 55 milyar lira tutarına ulaşan 570 bin dolar ve 690 bin mark nakde sahip olduğunu ortaya koydu. (15)
● İfade ettikleri düşünceleri suç olduğu gerekçesiyle

Nijeryalı yazar Ken Saro - Wiwa idam edildi.

yargılanan **Haluk Gerger, Münir Ceylan, Ayşenur Zarakolu,** TMY'nin 8. maddesinde yapılan değişikliğin GB'ye girebilmek için bir aldatmaca olduğunu söylediler. (15)
● KKTC'nin 12. kuruluş yıldönümünde, Lefkoşa'da ülkücü Türkler, Gazimagosa'nın Derinya bölgesinde ise Rum gençleri, sınırda tahrik eyleminde bulundular. (16)
● **Fethullah Gülen'**in hakaret edildiği gerekçesiyle Cumhuriyet'e açtığı 13 ayrı dava dosyasından 8'ine beraat kararı verildi. (17)
● Başbakan Tansu Çiller'in, Said Halim Paşa Yalısı'ndan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası'na aykırı olarak 101 parça tarihi yapıtı Başbakanlık Konutu'na taşıdığı ortaya çıktı. (17)
● Sosyolog-yazar **İsmail Beşikçi,** bölücülük yaptığı gerekçesiyle açılan toplam 103 davasında toplam 200 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı. (17)
● Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği'nce hazırlanan **'Dünyada Mültecilerin Durumu'** adlı raporda, Türkiye'ye 95 yılında toplam 25 bin mülteci geldiği ve 17 bin kişinin de başka ülkelere mülteci olarak gittiği kaydedildi. (17)
● Çiller'in **"Seçim iptal edilirse siyasi sayarım"** sözlerine, Anayasa Mahkemesi Başkanı **Yekta Güngör Özden,** sert tepki gösterdi. (18)
● Ünlü alman besteci **Richard Strauss'**un opera sanatının en çok yankı uyandıran yapıtlarından biri olan Solome, İstanbul'da ilk kez sahnelendi. (18)
● RTÜK, Kanal 6 televizyonunda **'TBMM'de eşcinseller bulunduğu'** şeklinde yapılan yayından dolayı 1 günlük, İnterstar'a da Çiller ailesinin yanıt metinlerini uygun biçimde yayımlamadığı için 3 günlük kapatma kararı verdi. (18)
● Anayasa Mahkemesi, Seçim Yasası'nın Türkiye milletvekilli, seçim çevresi barajları ve ülke seçim çevresi milletvekili adaylarının siyasi partilerin merkez organlarınca belirleneceği maddelerini iptal etti. (19)
● Genel seçimlerde DYP ile ittifak için görüşmelerini sürdüren MHP kararından vazgeçti. (19)
● Konya'da **Aziz Nesin'**in daha önce kitaplarını imzaladığı İlkezgi Kitabevi kundaklandı. (19)
● Sosyolog Dr. **İsmail Beşikçi,** Norveç Yazarlar Birliği'nin vermek istediği **'Düşünce Özgürlüğü'** Ödülü'nü, **'Batı'nın Kürt sorununa karşı ikiyüzlü**

Leyla Zana'ya Andrey Saharov ödülü verildi.

tutumu' nedeniyle almadı. (19)
● Danimarka'da, en son saray düğününden 140 yıl sonra **Prens Joachim,** Hong Kong'da tanıştığı **Alexandra Manley** ile Avrupa kraliyet ailelerinin de katıldığı görkemli bir düğünle evlendi. (20)
● Adana'da uçuruma yuvarlanan bir otobüste bulunan Adana Fotoğraf Amatörleri Derneği üyesi 13 kişi öldü. (20)
● İstanbul Milli Eğitim Müdürü **Metin Saraçoğlu,** MHP Samsun İl Örgütü'nde söylediği **"Seçimlerde artık önemli olan ülke yönetimine el koymaktır"** sözleri üzerine görevinden alındı. (21)
● CHP'den istifa eden Tunceli Milletvekili **Kamer Genç** ile daha önce istifa eden 2 milletvekili DYP'ye girdi. (21)
● Ankara, Alman Hıristiyan Demokrat Parti milletvekili **Henrich Lammer'**ın PKK lideri **Öcalan** ile görüştüğüne ilişkin haberlere hakkında Bonn'dan bilgi isterken Lammer, görüşmeyi kendisinin istediğini söyledi. (21)
● CHP Ankara Milletvekili **Mümtaz Soysal** ile Amasya Milletvekili **Tahir Köse** istifa ederek DSP'ye geçti. (22)
● DYP, CHP ve ANAP, Anayasa Mahkemesi'nin kararına ayrıkı olarak seçim çevrelerinde de Türkiye genelinde olduğu gibi yüzde 10 baraj uygulanmasında anlaştılar. (22)
● İstanbul 3 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, Beykoz ve Sarıyer'in tamamını **'doğal SİT'** alanı ilan etti. (22)
● İngiltere Prensesi **Diana** BBC'de kocası **Prens Charles** hakkındaki şaşırtıcı açıklamaları üzerine, Buckingham Sarayı'na **'gelecekteki rolünün belirlenmesi'** için çağrıldı. (22)
● Ernesto Che Guevera'nın toplu mezarda gömülü olan naaşının kesin yerinin bulunması için Bolivya Devlet Başkanı **Gonzale Sanchez de Lazado** talimat verdi. (24)
● Cumhurbaşkanı **Demirel,** baraj içeren d'Hondt sisteminin ayrıca yüzde 10 çevre barajıyla uygulanmasını öngören Seçim Yasası'nı imzaladıktan sonra iptali için Anayasa Mahkemesi'ne dava açtı. (25)
● Avrupa'da boşanmanın yasal olmadığı tek ülke olan İrlanda'da yapılan referandumda, yüzde 51 oyla boşanmanın yasallaşması istendi. (26)
● Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu ve Hacı Bektaş Veli Derneği'nce kurulan Demokratik Barış Hareketi'nin 1. Ulusal Toplantısı 6 bin yurttaşın katılımıyla Ankara'da gerçekleşti. (26)
● **Mumcu, Emeç, Dursun** ve **Üçok** cinayetlerine adı karışan İslami Hareket Örgütü'nün kilit ismi avukat **Hüsnü Yazgan,** 2 arkadaşının polisle girdikleri çatışmada yakalanmasının ardından, ele geçirildi. (27)
● DSP Genel Başkanı **Bülent Ecevit,** yıllardır aday olduğu Zonguldak'ı **Mümtaz Soysal'**a bıraktı. **Hüsamettin Cindoruk** adaylık için ikna edilemedi. 50 BBP'li ANAP'tan aday oldu. RP, kadın aday sıkıntısı çekti. DYP bürokrat ve polis kökenli adaylara özen gösterdi. (28)
● RTÜK, **'Ulusa Sesleniş'** programının yayımlanması ile yasanın ikinci kez ihlal edildiği gerekçesiyle TRT Genel Müdürü **Tayfun Akgüner** ve yönetim kurulu üyelerinin görevine son verdi. (28)
● Bursa'da Yahudi işadamı **Nesim Malki,** İslami Cihad örgütü tarafından uğradığı silahlı saldırı sonucu öldü. (29)
● Ciğerlerinden rahatsızlanarak hastaneye kaldırılan Yunanistan Başbakanı **Andreas Papandreu'**nun yaşam mücadelesi verdiği bildirildi. (30)
● Seçimleri erteleme çabası içine giren milletvekillerinin sayısı 112'ye yükselirken, TBMM'nin olağanüstü toplantısı halinde Çiller'in malvarlığı konusunda gensoru önergesi vereceklerini bildirdiler. (30)
● Ankara'da iki yıldır süren İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardımlaşma Sandığı İLKSAN davasında 22 sanığa hapis cezası verildi. (30)
● Başbakan Tansu Çiller'in Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'i, Seçim Yasası'nı Anayasa Mahkemesi'ne götürmesi olasılığına karşın, görev süresini tartışmaya açmakla tehdit ettiği öne sürüldü. (30)
● Güneydoğu'nun çeşitli bölgelerinden daha batıdaki kentlere göçen yüzbinlerce seçmenin oy kullanamayacağı, bu rakamın sadece Diyarbakır'da 200 bin dolayında olduğu bildirildi. (30)

Aralık

● Rusyada'ki Trud gazetesinde Moskova ne zaman Çeçenya'da istikrarı sağlamaya çalışsa Türkiye'nin Göçmenlik Yasası'nı gündeme getirerek, Çeçen militanlara kucak açtığı öne sürüldü. (1)
● Türkiye'de yılda dört milyon insanın göç ettiği saptandı. (1)
● 723 sanıklı ana Dev-Yol davasının temyiz duruşmasına Yargıtay'da başlandı. (1)
● Alman Der Spiegel dergisinde yayımlanan yazısında bölücülük yaptığı iddiasıyla DGM'de yargılanan yazar **Yaşar Kemal**, beraat etti. (2)
● NATO Genel Sekreterliği'ne İspanya Dışişleri Bakanı **Javier Solana** seçildi.
● Yazar **Aziz Çalışlar** kanser nedeniyle öldü. (2)
● Cumhurbaşkanı **Demirel** tarafından Anayasa Mahkemesi'ne götürülen Seçim Yasası'nda yüzde 10'luk çevre barajı uygulaması iptal edildi. (2)
● TBMM lider ve yakınlarının Malvarlıklarını Araştırma Komisyonu'nun DYP'li üyelerince hazırlanan Çiller'i aklayan rapora alternatif olarak hazırlanan 'Ek Rapor'da, önceki raporda eksik beyanda bulunulduğu belirtildi. (2)
● DYP İstanbul milletvekili adayı ve İstanbul Menkul Kıymetler ve Borsası Yönetim Kurulu Üyesi **Yener Kaya**'ya ait olduğu sanılan, otomobil içinde yanmış bir ceset bulundu. (2)
● Yargıtay, haklarındaki mahkümiyet kararlarını bozduğu DEP'li 3 milletvekili ile bir bağımsız milletvekilinin dosyalarını yeniden DGM'ye gönderdi. (2)
● 1. Uluslararası Cemal Reşit Rey Piyano Festivali başladı. (2)
● Kürdistan Yurtseverler Birliği lideri Celal Talabani'nin, rakibi Kürdistan Demokrat Partisi'ne, Türkiye'nin daha fazla yardım etmesinden yakındığını belirten bir mesaj gönderdiği öğrenildi. (2)
● Fener Rum Ortodoks Patriği **Bartholomaus**, Türkiye ile Yunanistan'ın sanat ve edebiyat alanlarında önde gelen isimlerinden oluşan gayri resmi bir barış komitesi kuracaklarını açıkladı. (2)
● Çad'lı kadın yönetmen **Zara Mahamat Yacoub**, kadınların sünnetini konu alan belgesel filmi nedeniyle ülkesinin 'İslam Yüksek Konseyi'nce 'katli vacip' ilan edildi. (3)
● DİSK Eski Genel Sekreteri ve yazar **Kemal Sülker** öldü. (3)
● Fransa'da **Alain Juppe**'nin ekonomik reform paketini protesto eden ve ülkenin üçte ikisinin desteklediği kamu çalışanlarının grevleri ve öğrenci boykotları hayatı felç etti. (3)
● Tan Gazetesi'nin 'komünist' olduğu gerekçesiyle tahrip edilişinin 50. yılında, gazete yöneticileri Zekeriya ve Sabiha Sertel adına verilen 'Demokrasi Ödülü'ne İlhan Selçuk layık görüldü. (4)
● ABD ve Avrupa Birliği arasında 'Yeni Transatlantik Gündemi'ni belirleyen bir anlaşma imzalandı. (4)
● 24 Aralık seçimlerinin ertelenmesi için meclisi olağanüstü toplantıya çağırma başvurusu kabul edilen 'küskün' milletvekilleri, meclisin toplanması için gerekli olan 150 sayısına ulaşamadılar. (5)
● Dayton Anlaşması çerçevesinde Bosna'da barışı sağlamak için 16 NATO ülkesi tarafından gönderilecek 60 bin kişilik 'Uygulama Gücü'nün ilk birlikleri Bosna'ya ulaştı. (5)
● Bosna'ya gönderilen Amerikan askerlerine Bosnalı Sırplar'ın liderleri **Radovan Karadziç** ve **Radko Miladiç**'i tutuklama yetkisi verildi. (6)
● Türk- İş Genel Başkanı **Bayram Meral**, 17. Genel Kurulu'nda gerekirse Türk-İş'in siyasi parti olabileceğini söyledi. (6)
● Türkiye 94 yılında trafik kazalarında 31 ülke arasında 7. sırada yeraldı. (6)
● Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Prof. Dr. **Mehmet Sağlam**'ın DYP'den aday olmasından sonra boşalan YÖK Başkanlığı'na, şeriatçı kadrolaşmaya karşı olduğu bilinen Prof. Dr. **Kemal Gürüz**'ü atadı.(6)
● İncirlik'teki Çekiç Güç'ün faaliyetlerinin hukuksal zemin üzerine oturtulmak istendiği ve NATO'nun alan dışı bölgesi olan Kuzey Irak'daki faaliyetlerinin de yasal statü kazandırılacağı öğrenildi. (7)
● DGM Eski Başsavcısı **Nusret Demiral**, emekli olduktan sonra MHP'den milletvekili adayı olmasının ardından, ezanın Türkçe okunması ile ilgili sözleri üzerine partisinden ihraç edilmek istendi. (7)
● THY'nin ilk kadın pilotu **Emel Arman** göreve başladı. (7)
● Kıbrıs'ın Türk ve Rum kesiminde yoğun temaslarda bulunan **Bill Clinton** 'Her iki toplumun da güvenliğini sağlayacak çok uluslu askeri güç' önerisinde bulundu. (7)
● ANAP'ın seçimlerden sonra ilk hedefinin GB için Kıbrıs konusunda taviz verdiği, malvarlığının kaynağını açıklamadığı için Başbakan Çiller hakkında meclis soruşturması açmak ve Yüce Divan'a götüreceği söylendi. (8)
● Diyarbakır'da 24 oda ve sendika tarafından düzenlenen 'Demokrasi Kurultayı'na katılan gazeteci-yazar **Ertuğrul Kürkçü**, Kürt sorununun barışçı yollardan çözülmesinde görüş birliğine varıldığını belirtti. (8)
● Genel Kurmay Eski Başkanı **Doğan Güreş** birkaç yıl önce kendisine karşı bir suikast girişimi yapıldığı savını doğruladı. (8)
● Refah Partisi, 'Adil Düzen' programına uygun olarak hazırladığı anayasa taslağında laik cumhuriyeti ve Atatürk devrimlerini güvence altına alan anayasanın temel maddelerinin kaldırılmasını önerdi. (9)
● Yakalanan İslami Haretet Örgütü üyesi 26 kişiden **Tamer Aslan**'ın, **Çetin Emeç**, **Sinan Ercan**, **Turan Dursun** ve İranlı rejim muhalifi **Ali Ekber Gorbani**'yi öldürdüğü bildirildi. (9)
● Altı yıl önce 3.7 milyar kilometrelik uzun ve zorlu yolculuğu'na başlayan Galileo uzay aracı, Jüpiter'in atmosferine inerek erimeden önce 75 dakika, topladığı bilgileri dünyaya gönderdi. (9)
● Ozan **Nazım Hikmet**'in, Ankara Atatürk Kültür Merkezi önünde yapılan ilk heykeli Kültür Bakanlığı tarafından açıldı. (10)
● Gazetemiz Kurucusu **Yunus Nadi**'nin kızı **Leyla Uşaklıgil** geçirdiği rahatsızlık nedeniyle öldü. (10)
● Avrupa Birliği Komisyonu Türkiye Temsilcisi Büyükelçi **Michael Lake**, Türkiye'nin GB'ye geçmesinin ardından ilk 2-3 yıl çok zorluk çekeceğini vurguladı. (10)
● BSP, SİP DDP ile seçim ittifakı içine giren HADEP, 'Emek Barış Özgürlük Bloku' oluşturdu. (10)
● Türkiye'nin 6 Mart 95'de imza koyduğu, 'gümrük birliği belgesi'nde, tercihli ticaret yapacağı üçüncü ülkeler arasına, 'Kıbrıs Cumhuriyeti' adıyla Rum yönetiminin de girmesi ile en somut ödünün verildiği öğrenildi. (10)
● DYP Gaziosmanpaşa bürosunun taranması sonucu bir kişi öldü, 6 kişi yaralandı. (11)
● Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, 17. Olağan Genel Kurul'unda 460 delegeden 260'ının oyunu olarak yeniden başkan seçildi. (11)
● Çetin Emeç, Turan Dursun, Ali Ekber Gorbani ve Sinan Ercan'ın öldürülmesinden sorumlu tutulan islami Hareket Örgütü üyesi 7 kişi daha Bursa'da yakalandı. (12)
● Yüksek Askeri Şura'nın yıllık 2. olağan toplantısında TSK'de gerici faaliyetleri saptanan, büyük bölümü de Hava Kuvvetleri'nde, 43 subay ve astsubay ile bazı sol örgütlerle ilişkileri saptanan ve yabancı kadınlarla evlenen 7 subay da ordudan atıldı. (12)
● UNICEF dünyada son 10 yılda savaşlar sırasında 2 milyon çocuğun yaşamını yitirdiğini 5 milyon kişinin sakat kaldığını 10 milyon çocuğun da ruhsal çöküntü yaşadığını açıkladı. (12)
● İsveçli iki gazeteci, Bosna için hazırlanan Dayton Anlaşması'nda savaş çıkarma ve soykırımdan suçlu Sırplar'ın, anlaşma imzalayan taraf olarak dokunulmazlık kazandıklarını belirten maddelerin komuoyundan saklandığını ortaya çıkardı. (12)
● RP lideri **Erbakan**'ın gelmediği, 3 televizyon kanalında yapılan açıkoturumda, ANAP lideri **Mesut Yılmaz**'ı ve Başbakan **Tansu Çiller**,. karşılıklı suçlamalarda bulunarak tartıştılar. (12)
● AP'nin Hiristiyan Demokratlar ve sosyalistlerin hazırladığı, Türkiye ile PKK'yi aynı kefeye koyan ifadeler bulunan ortak karar tasarısını değiştirmeye yönelik, Türk diplomatların girişimleri sonuçsuz kaldı. (13)
● Ümraniye Cezaevi'nde, DHKC tutukluları ile askerler arasında çıkan çatışma sonucu tutuklular tüm cezaevini işgal ettiler, 1 tutuklunun öldüğü öne sürüldü.(14)
● Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne girişi, Avrupa Birliği'nin ardından, AP Genel Kurulu'nda da oturuma siyasi baskı olanakları korunarak onaylandı.(14)
● İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Başkanı **Şakir Eczacıbaşı**'na Fransa tarafından 'sanat ve edebiyat şövalye nişanı ödülü verildi.(14)
● Bosna Barış Anlaşması, Paris'te 30'dan fazla ülkenin devlet ve hükümet başkanı ile dışişleri bakanları ve uluslararası kuruluşların temsilcilerinin katıldığı törenle imzalandı.(15)
● Devlet sanatçısı ünlü piyanist **Gülay Uğurata** öldü.(15)
● TMY'nin 8. maddesinden yargılanan görme özürlü Avukat **Eşber Yağmurdereli** yasada yapılan değişiklik nedeniyle yeniden yapılan yargılanması sonunda 10 ay hapse mahkûm olurken, cezanın onanması durumunda 2018 yılına kadar cezaevinde kalacağı belirtildi.(16)
● Başbakan Çiller İzmir'de yapılan miting sırasında 'Camiyi Batı'ya götüreceklerini söyledi. (16)
● RTÜK tarafından görevinden alınan TRT Genel Müdürü **Tayfun Akgüner,** görevine iade edildi.(16)
● Uğur Mumcu Eğitim ve Araştırma Merkezi, Ankara'da açıldı.(17)
● Haklarında çeşitli suçlarından dokunulmazlık dosyası bulunan 133 milletvekilinin yeniden milletvekili seçilememeleri durumunda yargı önüne çıkacağı bildirildi.(17)
● Sayıştay Başkanlığı, Tansu Çiller'in malvarlığının araştırılmasına ilişkin başvurusunu usul açısından incelemeye aldı.(18)
● Yüksek Seçim Kurulu, mükerrer oy sayısının yalnız 12 ilde 60 bin olduğunu açıkladı. (18)
● Yunanistan Başbakanı **Papandreu**'nun ağır hastalığı sonucu 30 gün görev yapamaması nedeniyle yasalara göre yeni başbakanın seçilmesi kesinleşti. (18)
● Angola'nın kuzeyinde bir uçağın düşmesi sonucu 139 kişi öldü. (18)
● **Fatoş Güney**, yayımladığı **Yılmaz Güney**'in 'Sanatçı, İnsan ve Militan Yılmaz Güney' adlı kitabı dolayısıyla yargılandığı DGM'de beraat etti. (18)
● Türkiye, Kuzey Irak'ta PKK ve KDP arasında varılan ateşkesin terör örgütünün bu bölgede barınması olasılığı doğurmasından tedirgin oldu. (19)
● Rusya'da Parlamento seçimlerinde **Zyuganov** başkanlığındaki Rusya Komünist Partisi birinci olurken, faşist lider **Jirinovski**'nin Liberal Demokrasi Partisi de 2. oldu. (19)
● Danıştay, İstanbul Boğaziçi'nde yer alan Tophane-Salıpazarı bölgesinin 'Turizm Merkezi' ilan edilmesi ile ilgili yürütmeyi durdurma kararı aldı.(19)
● Kültür Bakanlığı 95 Kültür ve Sanat büyük ödülünü yazar eleştirmen denemeci ve çevirmen **Memet Fuat**'a verdi. (21)
● Başbakan Çiller Türkiye'nin Kuzey Irak politikasını ABD'yi ve Avrupa'yı arkasına alarak sürdürmesi gerektiğini savundu. (21)
● ABD'nin baskıları sonucunda Rum lideri **Klerides**, egemenliği görüşmeye hazır olduğunu bildirerek, İsviçre modeli bir federasyonu kabul ettiğini söyledi. (21)
● Başbakan Çiller'den sonra ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz da ailesi ile birlikte malvarlıklarını denetlemesi için Sayıştay'a başvurdu. (21)
● Seçimlere ilişkin kamuoyu anketlerini yayımlayan 4 gazete Seçim ve Seçmen kütükleri hakkındaki kanunu ihlal ettikleri gerekçesiyle toplatıldı. (22)
● Yurtdışındaki seçmenlerin hem sınırda hem de kayıtlı olduğu yerde oy kullanmalarına karşı hiçbir önlem olmadığı ortaya çıktı. (22)
● Amerika Hava Yolları'na ait bir uçağın Kolombiya'da düşmesi sonucu 162 kişi öldü. (22)
● Filistin Kurtuluş Örgütü ile İslami Direniş Örgütü Hamas arasında başlayan görüşmeler tıkandı. (22)
● Genelkurmay Başkanı Orgeneral **İsmail Hakkı Karadayı**'nın seçimlere bir gün kala yaptığı 'Ordu gericiliğin karşısındadır' açıklaması dikkat çekti. (23)
● Bosna'da NATO askerleri çekildikten sonra Sırp ordusu ve Boşnak ordusu arasında bir güç dengesi oluşturulması için Bosnak ordusuna askeri eğitimi Türkiye'nin vermesi konusunda Washington ile anlaşıldı. (23)
● Seçimlere hile karıştırılmaması için partiler 295 bin üyelerini, sandıkları gözlemekle görevlendirdi. (24)
● Bosna'da barışı koruma görevinin BM'den NATO'ya geçmesinden sonra iki hava taşıtına ilk saldırı yapıldı. (24)
● **Doğan Güreş**, **Ünal Erkan**, **Mehmet Ağar**, **Necdet Menzir**, **Hayri Kozakçıoğlu**, **Yaman Töruner**, **Ayfer Yılmaz**, **Emre Gönansay** DYP'den parlamentoya girerken CHP'den DYP'ye geçen **Önay Alpago**, **Mehmet Dönen** giremediler. (24)
● ABD Terör Çalışmaları Merkezinin hazırladığı, 'Türkiye Terörizm PKK'adlı raporda, PKK'nın eylemlerini uyuşturucu kaçakçılığı ile finanse ettiği kaydedildi. (24)
● Fransa'da toplu halde intihar eden 16 tarikat üyesinin cesetleri yanmış halde bulundu. (24)

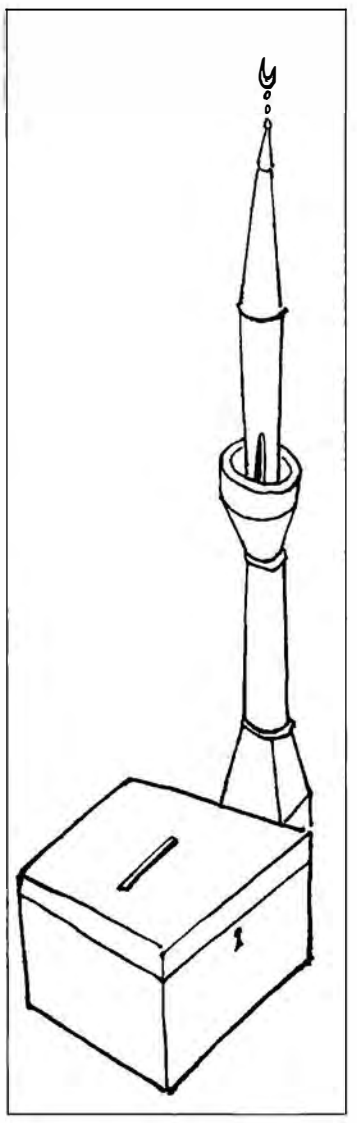

Milli takım Fatih Terim antrenörlüğünde Avrupa Şampiyonası'na kalarak büyük bir başarı yakaladı.

Avrupa'ya önce futbolla girdik

Türk spor dünyasının her zaman önde gelen branşı futbol, milli takımın Avrupa Şampiyonası finallerine katılmasıyla 1995 yılında yeni bir **'ilk'**e daha sahne oldu. Milli takımımız Avrupa Şampiyonası eleme grubunda bu yıl ilk maçını 29 martta İsveç ile İstanbul'da oynadı ve rakibini **Emre** ve **Sergen**'in golleriyle 2-1 yendi. 26 nisanda İsviçre'yi dış sahada **Hakan** ve **Ogün**'ün golleriyle yine 2-1 yenen takımımız, haziran ayında Amerika turnesine çıkarak hazırlıklarını sürdürdü. 6 eylülde Macaristan'ı 2-0 yenerken **Oğuz** 52. kez milli formayı giydi ve en çok milli olan futbolcu oldu. 11 ekimde İzlanda ile deplasmanda golsüz berabere kalan millilerimiz, 15 kasımda İsveç ile Stockholm'de 2-2 berabere kalarak 1996 İngiltere Avrupa Şampiyonası finallerine katılma hakkını elde etti. 17 aralıkta çekilen kurada ise Danimarka, Hırvatistan ve Portekiz ile aynı gruba düştük. Bu arada 1998 Dünya Kupası Eleme Grubu kuraları da 12 aralıkta Paris'te çekildi ve rakiplerimiz Hollanda, Belçika, Galler ve San Marino oldu.

Kupalarda başarı yok

Avrupa Kupaları'nda ise aynı başarıyı yaşadığımızı söylemek zor. Avrupa Şampiyonlar Ligi'ndeki temsilcimiz Beşiktaş, ön eleme grubunda Rosenborg'a 0-3 ve 3-1'lik skorlarla elenerek büyük bir hayal kırıklığı yaşarken, Kupa Galipleri'nde Trabzonspor daha başarılı bir grafik çizdi. İlk turda Zalgiris Vilnius'u 2-2 ve 1-0'lık sonuçlarla saf dışı bırakan Bordo Mavililer, 2. turda güçlü İspanyol takımı Deportivo La Corugna'ya elendi: 0-1, 0-3. UEFA Kupası'nda Galatasaray, Sparta Prag'a ön eleme turunda 1-3 ve 1-1'lik skorla elenirken, yine aynı kupada Fenerbahçe, ön eleme turunda Arnavutluk'un Partizani Tiran takımını 2-0 ve 4-0'lık sonuçlarla saf dışı bıraktı. Sarı-Lacivertliler 1. turda İspanyol Real Betis'e 1-2 ve 0-2'lik sonuçlarla elendi. Bu yıl ilki düzenlenen İnter-Toto Kupası'nda ise Wimbledon, Jerusalem, Charleroi, Kosice ve Ofi Girit'i eleyerek çeyrek finale kadar yükselen Bursaspor, Alman Karlsruhe'ye penaltılarla 9-8 yenilerek elendi. Aynı kupada Avusturya'nın Innsbruck takımına 3-2 yenilen Gençlirbirliği de kupaya veda etti ve UEFA'ya katılamadı.

Şampiyon Beşiktaş

1994/95 sezonunun şampiyonu ise Beşiktaş oldu. Ligin bitimine 2 hafta kala Gaziantepspor'u **Ertuğrul** ve **Oktay**'ın golleriyle 2-0 yenerek mutlu sona ulaşan Siyah-Beyazlılar sezon sonunda 79 puan toplarken, 76 puanla Trabzonspor 2. sırada yer aldı. Türkiye Kupası ise Trabzonspor'un oldu. Bordo-Mavililer finalde Galatasaray'ı İstanbul'da 3-2, Trabzon'da da 1-0 yendi. Gol krallığını ise 27 golle Fenerbahçeli **Aykut** kazandı. Bu futbolcuyu **Boliç** 26, **Saffet** 24, **Ertuğrul** da 23 golle izledi.
Zeytinburnu, Petrolofisi, Adana Demirspor 2. lige düşerken, İstanbulspor, Karşıyaka ve Eskişehirspor 1. ligin yeni takımları oldular. Cumhurbaşkanlığı Kupası'nı Beşiktaş'ı 2-0 yenen Trabzonspor, Başbakanlık Kupası'nı da Fenerbahçe'yi penaltılarla 4-3 yenen Galatasaray kazandı. TSYD Kupası ise Galatasaray'ı 3-1, Beşiktaş'ı da 2-0 yenen Fenerbahçe'nin oldu. Bu kupada Beşiktaş, Galatasaray'ı 3-0 mağlup etti. 1995/96 futbol sezonunun ilk yarısını ise Trabzonspor 44 puanla lider kapadı.

Torino macerası

Galatasaray ve milli takımın başarılı futbolcusu **Hakan,** İtalya'nın Torino takımına transfer olarak yıllar sonra bir Türk futbolcusunun ülkemizi Avrupa'da temsil etme şansını yakaladı. 31 mayısta İtalyan kulübüne imza atan Hakan, giderken yöneticiler tarafından zorlandığını söylüyordu. Hakan'ın isteksiz hali İtalya'da kaldığı süre içerisinde devam etti. 15 ağustosta **Fethullah Gülen**'in şahitliğinde evlenen Hakan, İtalya Ligi'ndeki ilk resmi golünü 10 eylülde Bari'ye attı. Bu onun İtalya'daki son golü oldu ve Hakan 12 ekimde tekrar Galatasaray'la anlaştı. Görkemli bir düğünle evlenen Hakan yine gündemde. Bu kez evliliği sarsılıyor.

Serdar Çakman olayı

Futbol dünyamızda bir ilki de 25 ocakta İzmit'te yaşadık. Kocaeli - Samsunspor Türkiye Kupası maçında orta hakem **Serdar Çakman,** devamlı kendisine küfür edilmesi nedeniyle maçı tatil etti. Maçı tekrar oynatma kararı alan federasyondan ceza alan Çakman, düdüğünü federasyonun kapısına asarak hakemliği bıraktığını açıkladı.

Tanju hapiste

Kaçak Mercedes davası yüzünden 4 yıl 8 ay ve 700 milyon lira ceza alan **Tanju,** yeniden yargılanma istemi sonucu İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 27 şubatta serbest bırakıldı. Tahliye sonucu **"Örnek insan olacağım"** diyen Tanju, daha sonra yeniden cezaevine gönderildi.

Ve 1995'ten kısa kısa

15 martta Antalyaspor'a sahasında 3-0 yenilen Galatasaray, **Saftig**'in görevine son verdi.
5 nisanda Malatyaspor'un kupa ve plaketlerine 235 milyonluk borcu yüzünden haciz geldi.
4 nisanda Beşiktaş **Daum**'la 1 milyon mark karşılığında 1 yıllık sözleşme yaptı. 30 nisanda Kayseri deplasmanında Fenerbahçe'nin milli kalecisi **Engin**'in ayağı kırıldı. 6 haziran'da Fenerbahçe, teknik direktör **Tomislav İviç**'in görevine son verdi . Sarı Lacivertliler 18 haziranda **Parreira** ile sözleşme yaptılar. 19 eylülde Bosna'daki çocuklar yararına oynanan maçta Türkiye Karması, Dünya Karması'nı 4-1 yendi. 9 kasımda milli takımımızın Vitesse ile oynadığı hazırlık maçı seyircilerin sahayı basması sonucu yarım kaldı. 26 kasımda Van - Trabzonspor lig maçı, seyircilerin sahaya attığı yabancı cisimler nedeniyle yarıda kaldı. Galatasaraylı **Erdal,** Fenerbahçeli **Müjdat, İsmail** futbola veda ettiler. Fenerbahçe'nin ünlü futbolcusu **Rıdvan**'ın Bursaspor'la oynayacağı jübile maçı yağmur yüzünden oynanamadı.

Halterde altına doyduk

1995, halter dalında yine Türkiye'nin yılıydı. Kendisinden madalyalar ve rekorlar beklediğimiz haltercilerimiz beklenen başarıyı gösteremeseler bile aldıkları sonuçlarla zirvede kalıp bizleri mahçup etmediler. Mayıs ayında yapılan 74. Büyükler Halter Şampiyonası'nda 1994 yılının altın çocuğu Halil Mutlu koparmada altın madalya kazanmasına rağmen silkmede başarılı olamadı. Bu sıklette 160.5 ile dünya rekorunu denedi ama olmadı. Hafız Süleymanoğlu ise bu kez şansızlığını kırdı ve koparmada 140 ile dünya rekorunun sahibi oldu.
Silkmede ise bronz alarak şaşırttı. 70 kiloda dünya şampiyonu rekortman haltercimiz ise koparmada altın madalya aldı. Silkmede ise 193 ile dünya rekoru kırdı ve 3 altın madalya ile şampiyonayı tamamlayarak 1994 yılında İstanbul'da kazandığı başarılar ının tesadüfi olmadığını kanıtladı. Ve Naim Süleymanoğlu.... Dünya olimpiyat ve Avrupa şampiyonu Naim, sakat olarak çıktığı yarışmalarda sadece toplamda altın madalya aldı. Koparma ve silkmede ise rakiplerine geçildi. Naim, burada yaptığı açıklamada altınları Çin'de yapılacak olan Dünya Şampiyonası'na sakladığını söylemişti. Dediğini de yaptı. Çin'in Guanghzou kentinde düzenlenen 67. Dünya Halter Şampiyonası'nda koparma, silkme ve toplamda altın madalya kazanarak 1 numara olduğunu bir kez daha rakiplerine ispat etti.Halil Mutlu koparmada altın silkme ve toplamda gümüş madalya aldı. Hafız Süleymanoğlu ise gereksiz yere riske girerek, kaldıramayacağı kiloların altına girdi. Kazanacağı madalyaları rakiplerine adeta hediye etti. Sonuçta Türkiye halterde 1995 yılını iki şampiyonada kazandığı 10 altın, 6 gümüş, 1 bronz ve iki dünya rekoruyla tamamladı.

Güreşte başarılı yıl

1950'lerde 60'larda Yaşar Doğular'ın, Hamit Kaplanlar'ın başını çektiği güreşçilerimiz dünyanın her yerinde rakiplerine minderi dar ediyorlardı. O zamanlar oldukça başarılı olan güreşçilerimiz, 1980'li yıllarda bir inişe geçti. Minderde birincilikleri Ruslar'a kaptırmaya başladık. Ama son yıllarda alt yapıdan iyi yetişen güreşçilerimizle ata sporumuz yeniden canlılık kazandı. Bunun en son örneği Hakkı Başar ve Hamza Yerlikaya. Bu iki güreşçimiz 1995 yılına isimlerini altın harflerle yazdırdılar. Ekim ayında Prag'da düzenlenen 43. Dünya Büyükler Grekoromen Şampiyonası'nda 68 kiloda Namza Yerlikaya ve 90 kiloda Hakkı Başar şampiyon odluncaya kadar rakiplerini eze eze yenmeyi başardılar. Yerlikaya ve Başar'ın bu başarısına Türk güreşi 33 yıldır açtı. Çünkü 1962'de Toledo'da Kazım Ayvaz ve Tevfik Kış'ın iki altın madalyasında bu yana Türkiye iki altını birarada görememişti. Henüz 19 yaşında 5 şampiyonluğu bulunan Hamza bu şampiyonanın finalinde İsrailli rakibini 3-1 yendi ve 6. şampiyonluğunu kazandı. 90 kiloda Hakkı Başar ise uzatmada Rumen rakibini yendi. 23 yaşında Hamza'dan sonra ikinci altını kazandı. Uluslararası Güreş Federasyonu FİLA da Hamza Yerlikaya'yı " yüzyılın sporcusu" olarak dünyaya tanıttı. Güreşte bir yılda başka başarılarımız da vardı kuşkusuz. Nisan ayında Fransa'nın Besancon kentinde düzenlenen 42. Avrupa Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda 130 kiloda Şaban Donat finalde Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu Rus güreşçi Alexander Karalin'e yenildi ve bir gümüş madalya kazandı.1995 yılının ilk ayında Vehbi Emre Güreş Turnuvası için İstanbul'a birçok ülkeden güreşçi çağrılmıştı. Abdi İpekçi Spor Salonu'nda yapılan bu turnuvadan Türkiye yüzünün akıyla çıktı. Toplam 3 altın 2 gümüş, 3 bronz madalya alarak takım olarak birinci olduğumuz Vehbi Emre Güreş Turnuvası'nda altın alan sporcular arasında 1994'ün Avrupa Şampiyonu Şeref Eroğlu da vardı. 74'te Erol Koyuncu ve 82 kiloda başarılı güreşçimiz Hamza Yerlikaya da bu turnuvayı altınla kapamıştı. Kısacası Hamza Yerlikaya ve Hakkı Başar 1995 yılında Türk güreş tarihine bir altın sayfa daha eklediler.

Konuşa, konuşa incir çekirdeğini doldurdular

"Dilin kemiği yoktur" derler. İşte futbol dünyamızda yönetici veya sporcu olarak yer alanların spor sayfalarında yer alan bazı ilginç sözleri:
3 ocak, **Osieck**: F.Bahçe beni çok arayacak (Görevden alındıktan sonra); 8 ocak, **Daum: Sergen** benim jokerim (Marmaris kampı); 10 ocak, Sergen: Adım çıkmış bir kere (Atyarışı oynadığı için çıkan söylentiler sonrası); 16 ocak, **Ali Şen:** Hakemleri korumaya aldık; 17 ocak, G. Saraylı futbolcular: Türk Lirası yerine dolar isteriz; 31 ocak, Daum: **Çakman**'ın kararı yerinde, **Şenes Erzik**: Çakman'ın kararı yanlış, **Serdar Çakman:** Amatör maç yönetirim (Küfür nedeniyle tatil edilen Kocaelispor - Samsunspor Türkiye Kupası maçı sonrası); 10 şubat, **Rıza:** Beşiktaş'a bir gün başkan olacağım (Renault Mais jüri toplantısı); 5 mart, Ali Şen: F. Bahçe ligden çekilebilir (1-1'lik Trabzonspor maçı sonrası);
9 mart, **Fatih Terim:** Milli takımı sakız yaptırmam, **Rıdvan:** 2 yıl daha futbol oynayacağım;
20 mart, Daum: Gol yiyince daha iyi oynuyoruz; 27 mart, Rıdvan: Jübile yapacağım; 31 mart, **Tugay:** G. Saray'la 10 yıllık sözleşme yapmak istiyorum (Kaptanlığı alındıktan sonra); 11 nisan, **Süleyman Seba:** Daum'a inanmıyorum; 21 nisan, **Saffet:** İstemezlerse giderim; 27 nisan, Fatih Terim: Ada uzak ama görülmeye değer; 29 nisan, Rıdvan: Oynayacak durumdayım (Kayseri maçı kadrosuna alındıktan sonra); 1 mayıs, Sergen: Avrupa'da oynayamam; 3 mayıs, Rıdvan: Jübile yapacağım; 5 temmuz, **Hasan Özaydın:** Ben köyüme döndüm, ya köyü olmayanlar (Başkanlığı kaybettikten sonra); 21 temmuz, **Hakan:** Beni **Kubilay** kandırdı (Torino'ya gitmesi kesinleştikten sonra); 22 temmuz , **Aumann:** Beşiktaş'taki tek sorunum banyoda; 18 ağustos, Daum: Rosenborg'u eleriz (ilk maçta 3-0 yenildikten sonra); 28 ağustos, **Sonetti:** Hakan sahada geziniyor; 7 eylül, **Rüştü:** Sanırım borcumu ödedim (İsviçre maçında hatalı goller yiyen milli kaleci Macaristan maçı sonrası); 21 eylül, **Şadan Kalkavan: Atkinson'**u beslemek için getirmedik; 7 ekim, Hakan: İtalya, Hakan'ı tanıyacak (G. Saray'a dönmeden 5 gün önce); 17 ekim, Şadan Kalkavan: **Tarık** çocukluğunu yaşıyor; 23 ekim, Ali Şen: Az attık ama temiz attık (3-1'lik G. Saray maçı sonrası); 5 kasım, Ali Şen: Tüzük değişmezse istifa ederim; 15 kasım, Fatih Terim: Grup birincisi olamadık, özür dilerim (İsveç maçı sonrası); 26 kasım, Saffet: Bu gemi su alıyor (Kocaeli'ye gitmesine izin verilmedikten sonra);
30 kasım, Ali Şen: Çocuklar çoğunlukla F.Bahçeli (B. Üniversitesi'ndeki panelde); 1 aralık, **Engin:** Rüştü dur diyene kadar kaledeyim (Renault Mais jürisi); Beşiktaş yöneticis **Latif Ayaz:** Daum giderse seviniriz; **Şenol Güneş:** F.Bahçe sıradan bir maç; 18 aralık, Saffet: **Souness'**in dediklerini yapmadık;
20 aralık, Fatih Terim: Sürpriz takım değiliz.

1995'te bunlar da oldu

Hiç aklınıza, bir uçağın yellenen domuzlar yüzünden mecburi iniş yapacağı ya da spermlerin koku alabileceği gelir miydi?
Biraz kaba mı buldunuz? O zaman, polise telefon eden köpeğe, gitarıyla evlenen adama ve 200 kilometre yürüyüp evine dönen kediye kadehlerinizi kaldırın.
Ya da kesmemeleri gereken kol bacakların üstüne hayır yazan cerrahlar ve eşinden ayrılıp ortak mallarını elektrikle testereyle kesip ayıran adam için bir şişe şampanya patlatın.

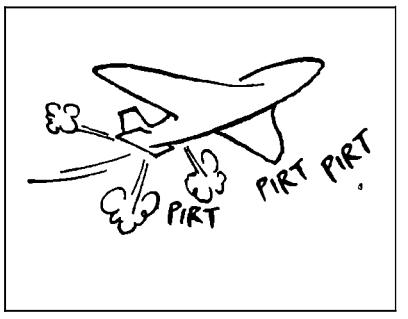

Haydi yeni yılı 1995 yılında dünyayı sarsan tuhaf ve hoş öykülerin şerefine kadeh kaldırarak kutlayalım.
Hazımsızlık çeken domuzlar, neredeyse bir faciaya yol açıyordu. Sürekli yellenen domuzlar, Güney Amerika Havayolları'na ait bir uçağın geri dönmesine yol açtı. 72 erkek domuzun çıkardığı metan gazı birikerek yangın alarmını çalıştırmıştı. Bir köpek, İngiliz aynasızlarının, bir evin kapısını balyozlarla kırıp içeri dalmalarına neden oldu. Köpek telefonu devirip 999 numaralı Polis İmdat'ı "çevirmişti" Sahibi köpeği bağışladı ama polisi bağışlamadı ve onlara yeni kapının parasını ödetti.
Marsilya'daki yeni evini beğenmeyen bir Fransız kedisi, yürüyerek 200 kilometre uzaklıktaki eski evine geri döndü. Bu işe en çok şaşıranlar ise sahipleri oldu.
Bu arada bakalım insanlar ne tuhaflıklar yapmış geçtiğimiz yıl.
Karısına öfkelenen adamın intikamı acı oldu. Bir arkadaşının yönettiği törenle, adam gitarıyla evlendi. Güzel bir Fender olan gelin, balayına çıkmadı.
Kocası kendisini boşayıp gitarla evlenen kadından daha talihsiz eski eşler de var. Karısından boşanan bir İngiliz, eski eşinin evindeki eşyaları dilimledi. Adamın elektrikli testereyle ortasından kestiği malların arasında yemek masası ve veranda da var. Bu eylemin ardından adam 12 ay hapse mahkum edildi.

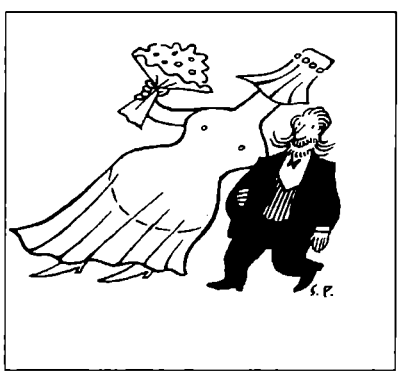

Tıp dünyasındaki en garip buluşlardan biri de Amerika'dan geldi. Spermler, dölleyecekleri yumurtayı koklayarak buluyormuş. Araştırmacılar, spermleri koklamaktan vazgeçirebilirlerse çok etkili yeni bir doğum kontrol yöntemi elde edebileceklerine inanıyor.
Brezilya'da AIDS üzerine çalışmalar yapan bir kurum sözcüsünün adını değiştirmek zorunda kaldı. Adı Braulio olan sözcü, aynı adı taşıyan pek çok erkekten gelen protestolar sonucu adını "Buddy" olarak değiştirmek zorunda kaldı. Neden mi? Çünkü sözcü, konuşan bir penisti.
Bir Kenyalı politikacı, morgları olmadığı için ölüleri ne yapacaklarını bilemediklerinden yakınan doktorlara çok pratik bir yöntem önerdi. Politikacıya göre, ölülerin çöle götürülüp sırtlanlara verilmesi hızlı ve masrafsız bir yöntemdi.
1995 yılı bazı insanlara şans getirmedi.
Brezilya'da cezaevinden kaçmaya çalışan bir mahkum amacına ulaşamadı. Şişmanca bir adam olan mahkum, kaçmak için girdiği delikte sıkışıp kalınca yakalandı.
Arjantin polisi bir düşkünler evine baskın düzenleyip, uyuşturucu satıcısı olduğuna inandıkları 98 yaşındaki bir nineyi tutukladı. Polis, nineyi, adı aynı olan ama biraz daha genç olan başka bir kadınla karıştırmıştı!
Almanya'da bir mağaza sürekli olarak soygun girişimlerine maruz kalıyor. Ama burada şanssız olanlar, yanlış hedef seçen hırsızlar. Bir maraton koşucusu olan mağazanın sahibi, şimdiye kadar en az beş

hırsızı kovalayıp yakalamış.
Florida'lı doktorların da başı kesme eylemiyle dertte. Bir hastanın yanlış bacağını kesen doktorlara, bundan sonra rahat bırakılması gereken kol ve bacaklara okunaklı bir şekilde "hayır" yazmaları emredildi.
Amerikalı bir kadın, zorla cezaevine girmeye çalışmaktan tutuklandı. Kadın bir arkadaşını görmek istiyordu.
Mahkeme İngiltere'nin en talihsiz gezginiyle uğraşıyor. Adam her uçak yolculuğunda bagajını kaybettini iddia ediyordu. İki yıl içinde kayıp ya da zarar görmüş bavulları için toplam 135 bin dolar talep edince, mahkeme tarafından sigortayı dolandırmaktan 18 ay hapse mahkum oldu.
Hong Kong'da, bir bankayı, kendini ve yerleri benzine bulayarak soymaya kalkışan bir adam, çakmağı çalışmayınca hemen tutuklandı.
1995 yılında şans yüzüne gülenler de var. Lütfen iyimserliğinizi yitirmeyin ve en sonunda sürücü belgesini alan şu İngiliz'e kadeh kaldırın. Adam 632 ders, 7.800 dolar ücret, 8 eğitmen ve 5 parçalanmış arabadan sonra, sürücü belgesini alabildi. Aslında büyütüyecek bir şey yoktu, adamcağızın tek sorunu frenle.gazı karıştırmaktan ibaretti.

Cumhuriyet Özel Ek **Genel Yayın Yönetmeni:** Orhan Erinç, **Genel Yayın Koordinatörü:** Hikmet Çetinkaya, **Yazı İşleri Müdürleri:** İbrahim Yıldız (Sorumlu), Dinç Tayanç, **Eki yayına hazırlayanlar:** Fikret Eser, Hakan Akarsu **Yayımlayan ve Basan:** Yeni Gün Haber Ajansı, Basın ve Yayıncılık A.Ş.

Beko
Ülkeler Topluluğu

(Şimdilik)

Almanya | Arnavutluk | Avusturya | Belçika | Bulgaristan

Çek Cumhuriyeti | Danimarka | Finlandiya | Fransa | Hollanda

İngiltere | İrlanda | İspanya | Macaristan | Makedonya

Polonya | Portekiz | Romanya | Rusya Federasyonu | Slovak Cumhuriyeti

Ukrayna | Yunanistan | İran | Kazakistan | Kırgızistan

KKTC | Özbekistan | Benin | Cezayir | Gabon

İsrail | Ürdün | Zimbabve

Bugün dünyanın dört bir yanındaki ülkelerde, televizyondan buzdolabına, çamaşır makinesinden fırına ve elektrikli süpürgeye kadar Beko ürünleri satılıyor. Bu ülkelerdeki milyonlarca insan Beko'nun üstün teknolojisinden ve dünya çapındaki kalitesinden yararlanıyor. Ve bu ülkelerle bu insanlar, bugün dünyada büyük ve ayrıcalıklı bir topluluk oluşturuyor: Beko Ülkeler Topluluğu!

BEKO

Bir dünya markası

BEKO (TÜRKİYE)
Tel: (0212) 252 49 00
Faks: (0212) 243 31 34

BEKO (İNGİLTERE)
Tel: 44.923.81 81 21
Faks: 44.923.81 96 52

BEKO (FRANSA)
Tel: 33.1.44 51 08 80
Faks: 33.1.42 66 23 07

BEKO (ALMANYA)
Tel: 49 .6102.71 82 20
Faks: 49 .6102.80 09 30

BEKO (RUSYA)
Tel: 70.95.258 50 41
Faks: 70.95.258 50 48-49

Koç

GÜZEL SANATLAR BATES